

Raport de Mediu

*(raport de evaluare strategică a
mediului)*

Program Operațional Sectorial

Creșterea competitivității economice

România

EuropeAid/121373/D/SV/RO

Referință

București, ianuarie 2007

Folosirea valorilor și/sau textului este permisă numai cu menționarea clară a sursei. Această publicație poate fi copiată și/sau publicată cu acordul prealabil ale NEA, exprimat în scris.

Cuprins

ACRONIME ȘI ABREVIERI	7
REZUMAT NON-TEHNIC	8
1. INTRODUCERE ȘI METODOLOGIE	13
1.1 Obiectivele SEA	13
1.2 Metodologia	14
2 PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL – CONȚINUT ȘI CONTEXT PENTRU CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE	15
2.1 Introducere	15
2.2 Rezumat al principalelor capitole	15
2.3 Obiectivele generale și specifice și axele prioritare ale POS cât și motivele pentru care anumite aspecte nu sunt tratate în acest POS	16
2.4 Legăturile cu planurile și programele naționale relevante și documente internaționale (europene)	16
3 PREZENTAREA MOTIVELOR CARE AU STAT LA BAZA SELECTĂRII OPȚIUNILOR (ALTERNATIVELOR) SUPUSE ANALIZEI ȘI A PROBLEMELOR PRIVIND COLECTAREA DATELOR NECESARE	19
3.1 Alegerea opțiunilor supuse analizei	19
3.2 Alternativa POS CCE examinată	20
3.3 Probleme legate de colectarea datelor necesare și alte aspecte	21
4 SITUAȚIA CURENTĂ A MEDIULUI ȘI POSBILA EVOLUȚIE VIITOARE FĂRĂ IMPLEMENTAREA POS CCE	22
4.1 Situația curentă a mediului și posibila evoluție viitoare fără implementarea POS CCE	22
4.2 Modificările propuse la analiza SWOT a aspectelor de mediu pentru POS CCE	33
5 CARACTERISTICILE DE MEDIU ALE DOMENIILOR CE POT FI AFECTATE ÎN MOD SEMNIFICATIV DE POS	34
6 PROBLEMELE DE MEDIU EXISTENTE, RELEVANTE PENTRU POS CCE, ÎN SPECIAL PROBLEMELE LEGATE DE ZONELE CU IMPORTANȚĂ DEOSEBITĂ	

	PENTRU MEDIUL ÎNCONJURĂTOR, PRECUM ARIILE DESEMNAȚE ÎN CONFORMITATE CU H.G. 236/2000 PRIVIND REGIMUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE, CONSERVAREA HABITATELOR NATURALE, A FLOREI ȘI FAUNEI SĂLBATICE, APROBATĂ PRIN LEGEA 462/2001	35
6.1	Probleme cheie de mediu privind POS CCE	35
6.2	Rețeaua națională de arii naturale protejate (viitoarele arii ale rețelei Natura 2000)	37
7	OBIECTIVELE ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI STABILITE LA NIVEL INTERNAȚIONAL, COMUNITAR SAU NAȚIONAL, CARE SUNT RELEVANTE PENTRU PLANURI SAU PROGRAME, PRECUM ȘI MODUL ÎN CARE ACESTE OBIECTIVE ȘI ALTE CONSIDERENTE CU PRIVIRE LA MEDIU AU FOST INTEGRATE ÎN PREGĂTIREA ACESTORA	39
7.1	Lista obiectivelor în domeniul protecției mediului și descrierea elaborării acestora	39
7.2	Evaluarea obiectivelor generale și specifice și a axelor prioritare	41
8	POSIBILELE EFECTELE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR	43
8.1	Evaluarea domeniilor cheie de intervenție și măsuri specifice sugerate pentru minimizarea, reducerea și compensarea efectelor semnificative potențiale ale acestora	43
8.2	Evaluarea efectelor cumulative ale POS CCE asupra obiectivelor de mediu relevante	69
9	MĂSURI PREVĂZUTE PENTRU PREVENIREA, REDUCEREA ȘI COMPENSAREA, CÂT MAI MULT POSIBIL, A EFECTELOR NEGATIVE MAJORE ASUPRA MEDIULUI ALE IMPLEMENTĂRII POSCEE	76
9.1	Măsuri de limitare, reducere sau compensarea eventualelor efecte majore asupra mediului ale fiecărui domeniu de intervenție	76
9.2	Măsuri suplimentare de limitare, reducere sau compensare a eventualelor efecte majore asupra mediului ale implementării programului integral	76
9.3	Concluzii privind măsurile propuse pentru limitarea, reducerea sau compensarea eventualelor efecte majore asupra mediului ale implementării programului operațional	79

10	DESCRIEREA MĂSURILOR DE MONITORIZARE PREVĂZUTE	80
10.1	Descrierea sistemului propus pentru monitorizarea efectelor asupra mediului	80
10.2	Recomandări generale de monitorizare ale echipei SEA	83
	ANEXE	85
	Anexa 1. Instituții invitate de Grupul de Lucru SEA pentru POS CCE	85
	Anexa 2. Proces verbal al întâlnirii de încadrare pentru POS	86
	Anexa 3: Lista completă a cadrului legislative și a politicilor de la nivel național și internațional	88
	Anexa 4. Tabelele complete de evaluare a obiectivelor specifice ale POSCCE	94
	Anexa 5. Programul de monitorizare	113
	Anexa 6. Rezumatul dezbaterii publice din 19 ianuarie 2007 și lista de participanți	115

Lista de tabele

Tabelul 1. Situația curentă a mediului și posibila evoluție viitoare fără implementarea POS CCE	22
Tabelul 2. Modificările propuse la tabelul SWOT pentru POS CCE	33
Tabelul 3. Aspecte cheie de mediu legate de POS CCE	35
Tabelul 4. Obiectivele relevante de mediu pentru analiza strategică a POS CCE	39
Tabelul 5. Reformularea propusă pentru obiectivele specifice ale POS CCE	41
Tabelul 6. Evaluarea domeniilor cheie de intervenție ale POS CCE	44
Tabelul 7. Scurtă prezentare a posibilelor efecte cumulative ale POS CCE asupra mediului	69
Tabelul 8. Tabel propus pentru punctarea proiectelor pe baza criteriilor de mediu	77
Tabelul 9. Indicatori propuși pentru monitorizarea efectelor asupra mediului	81

Acronime și abrevieri

Abreviere sau acronim	Explicație
FC	Fond de Coeziune
HG 1076/2004 privind SEA	Hotărârea de Guvern nr. 1076/8.07.2004 de stabilire a procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri sau programe (JO nr. 707/5.08.2004)
EIA	Evaluarea impactului asupra mediului (evaluarea la nivel de proiect a efectelor de mediu)
EMS	Sisteme de management de mediu
Env.	Abreviere pentru „de mediu” sau „mediu”
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
SEDD	Strategia europeană de dezvoltare durabilă (strategia Gothenburg, 2001)
GHG	Gaze cu efect de seră
Manual GRDP	Manualul privind SEA pentru politica de coeziune 2007-2013
BAT	Cele mai bune tehnologii disponibile
IT	Tehnologii informaționale
DCI	Domeniu cheie de intervenție
IMA	Instalații mari de ardere
SNSC	Strategie Națională privind Schimbările Climatice
PND	Plan național de dezvoltare
NGO	Organizații neguvernamentale
AP	Axe prioritare
TP	Transport public (aici este inclus transportul public urban (metrou, tramvai, troleibuz, autobuz și microbuz), precum și sistemul național de transport public feroviar, autobuze, transportul public pe apă și aerian)
REC	Centrul Regional de Protecție a Mediului pentru Europa Centrală și de Est
RES	Surse de energie regenerabile (cum ar fi energia eoliană sau solară)
SEA	Evaluare strategică de mediu
Directiva SEA	Directiva Consiliului European nr. 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului
POS CCE	Program operațional sectorial pentru creșterea competitivității economice 2007-2013
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință

Rezumat non-tehnic

Programul operațional sectorial pentru creșterea competitivității economice pentru anii 2007 – 2013 (în continuare denumit POS CCE) este un document elaborat în vederea facilitării accesului și distribuirii fondurilor UE în domeniul mediului din România. Prezentul POS este elaborat de Ministerul Economiei și Comerțului din România. Acesta este în conformitate cu prioritatea tematică identificată în Cadrul Strategic Național de Referință care urmărește „creșterea competitivității economice pe termen lung”. POS CCE stabilește obiectivele, axele prioritare și domeniile cheie de intervenție în care vor fi primite cererile de cofinanțare a proiectelor din Fondurile Structurale UE.

POS CCE a fost identificat ca fiind unul dintre cele 4 programe operaționale sectoriale avute în vedere pentru evaluarea strategică de mediu (în continuare denumită SEA), conform Hotărârii de Guvern nr. no.1076/8.07.2004 de stabilire a procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe (JO nr. 707/5.08.2004) (în continuare denumită H.G. 1076/2004 privind SEA). Conținutul și domeniul de acoperire al evaluării a fost determinat în cadrul întâlnirii de definire a Grupului de lucru înființat de Autoritatea de Management în vederea SEA (a se vedea lista instituțiilor invitate la GL în Anexa 1). Întâlnirea de definire a avut loc la data de 7 septembrie 2006. Procesul verbal al întâlnirii este anexat la prezentul raport, în Anexa 2.

Procesul de evaluare a început imediat după decizia luată în cadrul întâlnirii de încadrare. Încă de la începutul proiectului, la dispoziția echipei SEA a fost pusă o versiune de lucru a proiectului de POS CCE din aprilie 2006 și procesul a continuat simultan cu amendamentele introduse la POS CCE de Autoritatea de Management pe baza consultărilor cu factorii interesați și a recomandărilor rezultate din evaluarea ex-ante.

Toate părțile POS CCE au fost evaluate în cadrul SEA. Concluziile și recomandările experților s-au bazat pe o serie de documente naționale și internaționale relevante pentru POS CCE, inclusiv o versiune preliminară a programului complementar elaborat de Autoritatea de Management. Cadrul de referință de bază pentru derularea SEA a fost reprezentat de setul de obiective de mediu relevante avizate în cadrul întâlnirii de definire din luna septembrie menționate anterior. Obiectivele au fost formulate pe baza analizării documentelor strategice naționale și internaționale relevante existente (strategii, planuri și programe) și pe baza situației actuale a aspectelor de mediu relevante pentru natura și subiectul POS CCE. Setul final de obiective de mediu relevante a inclus, de asemenea, și aspecte relevante legate de sănătatea umană și aspecte specifice legate de protecția naturii și biodiversității (în cadrul Natura 2000).

Pe baza obiectivelor relevante, echipa SEA a evaluat secțiunile POS CCE și a propus următoarele modificări la POS CCE:

- evidențierea corelării dintre obiectivele de dezvoltare durabilă identificate în Strategia europeană de dezvoltare durabilă (Gothenburg 2001 și versi-

unea revizuită în 2006 în Bruxelles) și Strategia de dezvoltare durabilă a României (1999);

- modificarea intervențiilor propuse pentru turism care pot avea un potențial impact asupra patrimoniului natural și cultural cu privire la asigurarea dezvoltării durabile a turismului;
- completarea părții descriptive a POS CCE cu aspecte de mediu legate de producerea de energie;
- completarea analizei SWOT cu aspecte de mediu (furnizate);
- completarea și modificarea obiectivelor globale și specifice ale POS CCE în vederea promovării dezvoltării durabile.

Raportul de mediu preliminar a fost finalizat în data de 20 noiembrie, a fost elaborat pentru versiunea POS din aprilie și include modificări ale versiunii din noiembrie 2006. POS CCE și raportul preliminar de mediu au fost puse la dispoziția publicului spre consultare la sfârșitul lunii noiembrie 2006. În baza cererii Ministerului de Finanțe, care a dorit să se asigure că SEA ia în considerare variantele alternative, o altă variantă a POS a fost supusă evaluării echipei SEA în data de 20 ianuarie 2007. Aceasta a fost de asemenea inclusă în elaborarea versiunii finale a raportului de mediu.

POS CCE conține axe prioritare care sunt stabilite în domeniile cheie de intervenție, care sunt partea cea mai importantă a POS CCE din punct de vedere al evaluării posibilităților sale impacturi negative și potențialelor beneficii pentru mediu. Pentru fiecare domeniu de intervenție cheie separat (cu excepția Axei Prioritare pentru Asistență Tehnică) a fost efectuată o evaluare bazată pe analiza consecvenței acesteia cu obiectivele de mediu relevante – dacă și cum pot exista impacturi pozitive sau negative asupra atingerii, pe viitor, a obiectivelor de mediu relevante în România.

Pe baza acestei evaluări, echipa SEA a formulat propuneri pentru implementarea și modificarea accentului pe ariile de intervenție și, de asemenea, a sugerat condițiile pentru implementarea acestora.

Un alt rezultat important al evaluării a fost propunerea pentru monitorizarea efectelor asupra mediului pe durata implementării POS CCE și o propunere pentru criteriile de mediu care vor ajuta la evaluarea performanței de mediu a proiectelor propuse pentru finanțare în cadrul POS CCE. Se speră că integrarea criteriilor și indicatorilor de mediu în sistemul general de implementare și monitorizare a POS CCE va permite concentrarea asistenței financiare UE asupra acelor activități care vor genera efecte pozitive asupra mediului și care vor minimiza posibilele impacturi negative.

Principalele concluzii și recomandări ale analizei

Rezultatele evaluării s-au referit la două versiuni ale POS CCE: i) POS CCE din 2005 și ii) POS CCE din aprilie 2006.

Ultima versiune a POS CCE din aprilie 2006 propune un Domeniu cheie de intervenție în plus, în cadrul Axei Prioritare 4 "Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic", și anume DCI 4.1 "Dezvoltarea eficienței energetice".

Evaluarea acestui DCI propus atât în varianta din aprilie 2006 cât și în cea din noiembrie 2006 arată că această intervenție va avea probabil efecte pozitive

semnificative iar includerea sa imbunatațește in final balanța generala a efectelor pozitive si adverse ale POS CCE.

Comparând ambele versiuni ale POS CCE reiese ca ultima versiune din noiembrie 2006 va avea probabil mai multe efecte pozitive asupra mediului decat cea din 2005 deoarece:

- noul DCI 4.1 "Dezvoltarea eficienței energetice" va avea probabil mai putine efecte negative si mai multe efecte pozitive decat DCI propus in varianta din 2005 "Construirea de noi centrale electrice"
- noul DCI corespunde mai bine prioritatilor sugerate de ghidul pentru FS
- facilitează o mai buna integrare a dezvoltării durabile si a cerințelor privind mediul in POS CCE.

SEA a recomandat adăugarea conceptului de durabilitate în obiectivul global al POS CCE specificând că o creștere a productivității economice, ca obiectiv major, trebuie atinsă ținând cont de dezvoltarea durabilă. In urma consultarilor cu Autoritatea de Management a fost acceptata urmatoarea formulare:

"Creșterea productivității companiilor românești, în concordanță cu principiile dezvoltării durabile, și reducerea disparităților în comparație cu media productivității în UE".

A fost recomandata modificarea Obiectivelor 1, 2, 3 si 6 după cum urmează:

Obiectivul 1: Consolidarea și **dezvoltarea, respectând mediul**, a sectoarelor productive românești

Obiectivul 2: Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea **durabilă** a întreprinderilor

Obiectivul 3: Creșterea capacității C&D și stimularea cooperării dintre instituțiile DCI și **producători**.

Obiectivul 6: Promovarea **dezvoltării** unui turism **durabil** în România.

Recomandarile specifice privind formularea Axelor prioritare 1 si 5 au fost urmatoarele:

Axa prioritara 1: Un sistem de producție inovator și eco-eficient

Axa prioritara 5: Romania, o destinație atractivă pentru dezvoltarea durabila a turismului și a afacerilor

Recomandarile specifice privind formularea DCI au fost urmatoarele:

DCI 1.1: Investiții productive și **care respectă mediul** și pregătirea pentru competiția de piață, mai ales a IMM-urilor

DCI 1.3: Dezvoltarea unui antreprenoriat **durabil**

DCI 5.1: Promovarea **turismului durabil în Romania**

Reformularea DCI 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.2, 4.1, 4.2 si 4.3 nu a fost propusă.

Implementarea obiectivelor și axelor prioritare ale POS CCE va avea efecte de mediu semnificative asupra mediului. Se preconizează în general efecte neutre și pozitive în urma implementării măsurilor din cadrul POS CCE. Pot apărea efecte negative dacă:

- Ariile protejate din Natura 2000 sunt identificate în amplasamentele din apropierea sau în locurile în care se vor derula activități de dezvoltare finanțate de POS;
- Nu se derulează procedurile EIA sau nu se derulează corespunzător (de exemplu, factorii interesați relevanți și publicul nu sunt consultați înainte

de derularea activităților de dezvoltare care pot avea efecte de mediu semnificative);

Măsuri cheie de reducere a impactului propuse pentru POS CCE:

- proiectele trebuie să fie evaluate prin EIA și dacă se derulează EIA, accentul trebuie să se plaseze alternativele de reducere a impactului asupra Natura 2000, fragmentării peisajului și activităților de dezvoltare din zonele verzi;
- trebuie să se acorde sprijin cu prioritate investițiilor care promovează tehnologiile CTD și prezența unor practice corecte de gestionare a mediului (EMAS, ISO EN 14xxx) în unitățile care beneficiază de sprijin;
- trebuie să se acorde sprijin cu prioritate investițiilor care promovează minimizarea consumului de energie, creșterea eficienței energetice, un necesar redus de energie (de exemplu, petrol și gaze), reducerea emisiilor din mediu (în special aer) și promovarea utilizării durabile a resurselor naturale;
- trebuie să se acorde sprijin cu prioritate proiectelor care promovează folosirea TP (de exemplu, feroviar versus rutier și măsuri destinate promovării TP);
- proiecte care vor fi selectate folosind sistemul de mediu propus ar trebui să beneficieze de prioritate în cadrul finanțării globale a POS CCE;
- proiecte care permit îndeplinirea obligațiilor de mediu asumate de România prin acordurile și tratatele internaționale.

Ca măsura suplimentară de prevenire, reducere și pe cât posibil compensare a oricărui efect advers semnificativ asupra mediului, a fost propus un sistem de evaluare și selecție a proiectelor din punct de vedere al mediului. Sistemul de evaluare a proiectelor din punct de vedere al mediului a fost conceput în două etape, cu o evaluare pre-proiect (de mediu) în timpul pregătirii proiectului și o evaluare de mediu formală în timpul procedurilor oficiale de selecție.

A fost elaborată o propunere de formular pentru evaluarea propunerilor de proiecte din punct de vedere al impactului asupra mediului, bazată pe obiectivele de mediu relevante și care va facilita evaluarea impactului proiectului propus asupra obiectivelor de mediu relevante.

Pentru a implementa sistemul s-a recomandat:

- Incorporarea măsurilor propuse pentru minimizarea, reducerea sau compensarea posibilelor efecte semnificative asupra mediului în cadrul fiecărui domeniu de intervenție oferit (subliniat în sub-capitolul 8.1) printre criteriile de bază de selecție a propunerilor de proiecte
- Incorporarea sistemului de evaluare de mediu propus în sistemul general de evaluare și selecție a propunerilor de proiecte
- Asigurarea unui personal suficient și a expertizei necesare în diferite domenii de mediu cu privire la evaluarea proiectelor
- Asigurarea unei informări suficiente a solicitanților cu privire la aspectele de mediu și asupra posibilelor legături dintre propunerile de proiect și mediu.

Pentru a asigura monitorizarea efectelor de mediu ale programului, a fost propus un set de indicatori de mediu (în coordonare cu indicatorii naționali de monitorizare a mediului ca și cu seturile de indicatori EEA). SEA a urmărit stabilirea unor indicatori care să monitorizeze efectele asupra fiecărui obiectiv relevant de mediu. Pentru a asigura monitorizarea, se recomandă:

- Incorporarea indicatorilor de mediu propusi in sistemul general de monitorizare a impactului implementarii POS CCE;
- Corelarea sistemului de monitorizare cu sistemul de evaluare si selectare a proiectelor ex. utilizarea acelasii obiective/indicatori de mediu pentru evaluarea si selectarea proiectelor si mai departe pentru monitorizarea proiectelor;
- Corelarea monitorizarii POS CCE cu monitorizarea proiectelor individuale ex. sumarizarea rezultatelor monitorizarii la nivel de proiect pentru a estima efectele generale ale POS CCE asupra obiectivelor de mediu relevante.
- Publicarea rezultatelor monitorizarii in mod regulat;
- Asigurarea de personal suficient, având capacități profesionale pentru toate domeniile de mediu din cadrul monitorizării POS CCE;
- Implicarea departamentelor cheie ale MMGA în discuțiile privind sistemul general de monitorizare și în special în modalitatea de incorporare a aspectelor de mediu în sistemul general de monitorizare înainte de adoptarea și implementarea acestuia;
- Informarea adecvată a solicitanților cu privire la aspectele de mediu și la posibilele legături dintre propunerile de proiect și aceste aspecte.
- Implicarea ONG de mediu în comitetul de monitorizare ce va fi stabilit.

Procesul de consultare

Pentru a se consulta cu publicul în etapa de pregătire și evaluare a POS CCE, echipa SEA a inițiat realizarea unei pagini web în cadrul Autorității de Management în care documentele de lucru ale SEA și alte informații relevante au fost afișate treptat. Vizitatorii site-ului au avut posibilitatea de a transmite comentariile lor privind versiunile preliminare ale documentelor în scris și de a se înscrie pentru a participa la dezbaterile publice programate la sfârșitul procesului SEA. Minutele acestei întâlniri și lista participanților sunt atașate raportului în Anexa 6.

REC România a creat o pagină de internet pe website-ul său (www.recromania.ro), pagină dedicată „Evaluării Ex-Ante” (EuropeAid/121373/D/SV/RO), care conține majoritatea documentelor interimare elaborate pe durata SEA a patru programe operaționale.

În conformitate cu legislația națională, dezbaterea publică a fost organizată după înaintarea oficială a POS CCE, inclusiv a acestui proiect de raport de mediu, către MMGA și după faza de 45 de zile consultări cu alte grupuri interesate relevante și cu publicul, conform cerințelor legislative. Comentariile și sugestiile rezultate în urma acestei faze consultative și în urma dezbaterii publice au fost avute în vedere în versiunea finală a POS CCE și a raportului de mediu.

1. Introducere și metodologie

1.1 Obiectivele SEA

Evaluarea strategică de mediu (SEA) este un instrument utilizat pentru minimizarea riscului și pentru maximizarea efectelor pozitive ale planurilor și programelor de mediu propuse. Directiva Consiliului European nr. 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (denumită în continuare Directiva SEA) cere ca SEA să fie efectuată în faza de elaborare a unui plan sau program, precum și elaborarea unui raport de mediu, efectuarea de consultări și luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor consultărilor în procesul de luare a deciziilor. România a transpus Directiva SEA prin Hotărârea de Guvern nr. 1076/2004 privind SEA.

Directiva SEA a intrat în vigoare în iulie 2004 și se aplică programării fondurilor structurale și de coeziune pentru 2007-2013.

Procesul de programare a politicii de coeziune analizează și propune intervenții pentru dezvoltare. Procesul SEA examinează rezultatele individuale ale procesului de planificare și poate propune modificări necesare pentru a maximiza beneficiile pentru mediu generate de propunerea de dezvoltare și pentru a minimiza riscurile și impacturile negative ale acestora asupra mediului. Ca atare, procesul de programare și procesul SEA urmează o logică similară, aceasta constituind baza abordării recomandate de Consorțiul de implementare a proiectului.

În plus, SEA este un instrument cheie nu doar pentru "ecologizarea" planurilor și programelor (îmbunătățirea acestora în corelație cu politica de mediu), ci și pentru îmbunătățirea logicii și consecvenței generale ale acestora, precum și a șanselor de reușită¹ în cadrul obiectivelor generale ale politicii de coeziune, furnizând legături între procesele de planificare paralele (cum ar fi planificarea ex-ante sau planificarea națională strategică) și contribuția la dezvoltarea durabilă.

Mai mult, cerințele Directivei SEA trebuie interpretate astfel încât ONG-urile de mediu din România și societatea civilă să aibă o implicare efectivă în procesul de consultare și să poată fi informate cu privire la evaluarea strategică de mediu la care să și contribuie la evaluarea strategică de mediu.

¹ Manualul SEA pentru Politica de Coeziune 2007-2013, proiectul „Greening Regional Development Programmes” (Programe de dezvoltare regională ecologică”).

1.2 Metodologia

În cadrul acestei SEA se respectă o abordare specifică evidențiată în „Manualul SEA pentru Politica de Coeziune 2007-2013” (denumit în continuare manualul GRDP) care a fost elaborat în cadrul proiectului Interreg IIIC „Greening Regional Development Programmes” („Programe de dezvoltare regională ecologică”). Acest manual a fost considerat de DG Regio și DG Mediu în 2006 ca abordarea recomandată pentru realizarea SEA a Programelor Operaționale pentru politica de coeziune UE din 2007-2013.

Metodologia SEA folosită pentru această evaluare include toate cerințele Directivei SEA, recomandările metodologice din Manualul GRDP și cerințele naționale privind SEA din România, stabilite de HG nr. 1076/2004. Pe baza acestor cerințe, prezenta SEA vizează:

- stabilirea problemelor cheie care trebuie luate în considerare în cadrul elaborării documentului de programare;
- analiza contextului documentului de programare și posibilele tendințe viitoare în cazul în care documentul de programare nu este implementat;
- identificarea unui set optim de obiective și priorități de dezvoltare specifice;
- identificarea măsurilor optime care pot permite cel mai bine realizarea obiectivelor;
- propune un sistem optim de monitorizare și gestionare;
- asigură consultări în timp util și eficiente cu autoritățile relevante și publicul interesat, inclusiv cu cetățenii și grupuri organizate interesate;
- informează factorii de decizie cu privire la documentul de programare și posibilele impacturi ale acestuia;
- notifică autoritățile relevante și publicul general cu privire la documentul de programare final și motivele adoptării acestuia.

Evaluarea versiunii preliminare a POS CCE s-a bazat pe următoarele etape:

- Analiza principalelor probleme și tendințe de mediu din România.
- Analiza planurilor și programelor de mediu relevante și a strategiilor conexe la nivel internațional, UE și național.
- Stabilirea obiectivelor de mediu relevante pentru POS CCE.
- Evaluarea părții descriptive a POS CCE – dacă reflectă în mod corespunzător principalele probleme de mediu relevante pentru POS CCE.
- Evaluarea de mediu a strategiei POS CCE (obiective și axe prioritare).
- Evaluarea de mediu a axelor prioritare și domeniilor de intervenție.
- Propuneri de modificări ale textului POS CCE, pe baza evaluărilor efectuate.
- Propunerea unor indicatori de mediu pentru monitorizarea impacturilor de mediu ale implementării POS CCE
- Propunerea criteriilor de mediu pentru selecția proiectelor.
- Compilarea versiunii preliminare a raportului de mediu.

2 Programul Operațional Sectorial – conținut și contextul pentru creșterea competitivității economice

2.1 Introducere

Programul Operațional Sectorial – Creșterea Competitivității Economice este un document care abordează utilizarea surselor de finanțare UE și co-finanțare națională în mai multe sectoare ale economiei românești. Programul este dezvoltat de Ministerul Economiei și Comerțului. POS – CCE este elaborat sub auspiciile obiectivelor Cadrului Strategic Național Strategic de Referință (denumită în continuare CSNR), mai ales în cadrul obiectivului de "creștere a productivității companiilor prin reducerea disparităților comparativ cu media productivității în UE". POS aderă și la prioritatea Planului Național de Dezvoltare (PND) "Creșterea competitivității economice și dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere".

POS CCE stabilește obiectivele, axele prioritare și domeniile cheie de intervenție pentru sprijinirea cadrului care permite depunerea propunerilor de proiect pentru co-finanțare din Fondurile Structurale și Fondul de Coeziune UE. POS va fi finanțat din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR).

2.2 Rezumat al principalelor capitole

POS CCE (varianta din aprilie 2006) conține următoarele părți principale:

- Introducere
- 1. Analiza situației curente
 - o Factorii competitivității;
 - o Industria de prelucrare;
 - o Sectorul IMM;
 - o Cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovația;
 - o Piața informației și tehnologiei comunicației;
 - o Energie;
 - o Turism;
- 2. Analiza SWOT (puncte forte, puncte slabe, oportunități și amenințări)
- 3. Strategia:
 - o Obiective;
 - o Lista axelor prioritare;
 - o Coerența și conformitatea cu politicile naționale și comunitare;
 - o Complementaritatea cu celelalte Programe Operaționale și operațiunile finanțate de EAFRD și EFF;
- 4. Planul financiar.
- 5. Implementarea
 - o Management;
 - o Monitorizare și evaluare.
 - o Management și control financiar,
 - o Informație și publicitate

- Sistemul unic de informații de management
- 6. Parteneriat
- 7. Anexe

Toate capitolele și secțiunile au fost trecute în revistă în timpul evaluării strategice de mediu care s-a axat pe acele părți care ar putea releva efectele de mediu ale proiectelor ce vor fi finanțate în cadrul priorităților POS CCE.

2.3 Obiectivele generale și specifice și axele prioritare ale POS cât și motivele pentru care anumite aspecte nu sunt tratate în acest POS

Obiectivul POS este „creșterea productivității companiilor românești prin reducerea disparităților comparativ cu productivitatea medie a UE”. Obiectivul global este în conformitate cu Principiile Generale ale Politicii de Coeziune a UE 2007-2013 (Liniile Directoare Comunitare Strategice, 2007-2013).

În vederea îndeplinirii obiectivului global, instrumentele financiare din cadrul POS CCE se vor adresa mai ales axelor prioritare definite care urmăresc implementarea a 6 obiective specifice ale POS CCE. Obiectivele specifice ale programului sunt următoarele:

- Consolidarea și creșterea sectorului productiv românesc
- Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea întreprinderilor
- Creșterea capacității de C&D și stimularea cooperării între instituțiile de CDI – cercetarea, dezvoltare și inovație și sectorul privat
- Valorizarea potențialului TIC și aplicarea sa în sectorul public (administrație) și sectorul privat (firme, cetățeni)
- Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic.
- Promovarea potențialului turistic românesc.

În cadrul POS CCE au fost identificate următoarele arii prioritare (AP):

AP1: Un sistem productiv inovator

AP2: Cercetare, dezvoltare tehnologica si inovație pentru competitivitate

AP3: TIC pentru sectorul public și sectorul privat

AP4: Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic

AP5: România, destinație atractivă pentru turiști și oameni de afaceri

AP6: Asistență tehnică

AP6 nu a fost evaluat pe perioada SEA.

2.4 Legăturile cu planurile și programele naționale relevante și documente internaționale (europene)

Obiectivele specifice ale POS CCE sunt în conformitate cu componenta strategică ale CSNR-ului românesc (varianta 2006) care este pe cale de a fi finalizat și cu Planul Național de Dezvoltare (PND). POS CCE este corelat cu documente strategice naționale și internaționale (mai ales europene) programatice și juridice. În sub-capitolul 3.3 „coerența și conformitatea cu politicile naționale și comunitare” POS CCE face referințe la prevederi relevante ale politicilor de dezvoltare UE și naționale în legătură cu axele prioritare.

POS este în mare parte bazat pe anumite documente UE care se referă la sprijinirea dezvoltării și locurilor de muncă (de exemplu, Linii Directoare Comunitare Strategice – Politica de Coeziune pentru Sprijinirea Dezvoltării și Locurilor de Muncă, 2007-2013), la companii și dezvoltarea antreprenoriatului (de exemplu decizia CE 2000/819 cu privire la „Programul multianual pentru întreprinderi și antreprenoriat”), la Competitivitate și Inovație („Propunere pentru Programul cadru pentru competitivitate și inovație (2007-2013)” în mod specific cu: „programul pentru antreprenoriat și inovație”), la sursele regenerabile de energie (Carta Albă CE cu privire la energia pentru viitor: surse regenerabile de energie) și la reducerea poluării provenită din surse industriale (de exemplu Directiva numărul 2001/80/CE cu privire la reducerea emisiilor în aer a anumitor poluanți proveniți de la marile întreprinderi de ardere).

Analiza SEA a identificat următoarele documente naționale cheie în ceea ce privește legătura dintre mediu și POS CCE:

- Legea nr. 271/2003 pentru ratificarea Protocolului Gothenburg
- Evoluția domeniului energetic din România – HG nr. 890/2003
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă (1999)
- Strategia Națională pentru Eficiența Energetică – HG nr. 163/2004 și Legea nr. 199/2000, modificată de Legea nr. 56/2006.
- HG nr.958/2005 de modificare a HG.443/2003 cu privire la electricitatea produsă de sursele regenerabile de energie și de modificare și completare a HG. nr. 1892/2004 care a stabilit sistemul de promovare a electricității produse de sursele regenerabile de energie.
- HG nr.1535/2003 Strategia pentru capitalizarea surselor regenerabile de energie aprobată prin HG nr. 1535/2003
- HG nr. 1844/2005 de promovare a utilizării combustibililor biologici și a altor combustibili pentru transport regenerabili.
- Proiectul de HG de aprobare a Documentului Național în Domeniul Politicii Energetice 2005-2008
- O.M. al Protecției Mediului și a Apelor nr. 860/2002 (O.M. nr.52/03.01.2003) cu privire la aprobarea procedurii pentru evaluarea impactului de mediu și emiterea autorizației de mediu;
- HG nr.918/2002 (O.M. nr.686/17.09.2002) stabilind procedura cadru pentru evaluarea impactului de mediu și aprobarea listei proiectelor publice și private pentru care trebuie aplicată procedura, modificată de HG nr.1705/2004 (O.M. nr.970/2004)
- HG nr.1076/8.07.2004 de stabilire a procedurii cu privire la evaluarea de mediu pentru anumite planuri și programe (O.M. nr. 707/5.08.2004)

POS CCE se referă în mod direct la cadrul internațional strategic care face referințe la strategiile europene pentru dezvoltare, locuri de muncă (Agenda de la Lisabona, 2000) și Carta Verde pentru „o strategie europeană pentru energie durabilă, competitivă și sigură”. S-a recomandat ca accentul să cadă pe obiectivele de dezvoltare durabilă așa cum au fost elaborate în strategia europeană pentru dezvoltare durabilă (Gothenburg, 2001).

Strategia UE pentru dezvoltare durabilă (Gothenburg 2001)

Consiliul European de la Gothenburg (2001) a adoptat prima strategie UE pentru dezvoltare durabilă (de acum înainte numită SDD UE) care a fost revizuită la Bruxelles în 2006 luând în considerare propunerile Summit-ului Mondial pentru Dezvoltare Durabilă de la Johannesburg (2002). A fost corelată cu strategia de la Lisabona adăugându-se la obiectivele SDD cele legate de dimensiunea socială și economică a dezvoltării.

SEDD atrage atenția asupra tendințelor nedurabile cu privire la schimbările climatice și utilizarea energiei care amenință sănătatea publică, sărăcia și excluderea socială, managementul resurselor naturale, pierderile la nivelul biodiversității, utilizarea terenului și transportul. SEDD a impus noi ținte pentru țările europene, unele dintre acestea fiind direct sau indirect legate de dezvoltarea economică. Aspectele și obiectivele cheie prezentate în SDD UE sunt legate în mod direct de dezvoltarea economică și de schimbări climatice și de energia curată, producția și consumul durabil, conservarea și managementul resurselor naturale și provocările dezvoltării durabile.

În Anexa 3 a acestui document este redată lista completă a documentelor strategice naționale și internaționale relevante. Obiectivele relevante și prioritățile propuse de documentele conceptuale existente la nivel național și internațional au fost utilizate de echipa SEA în momentul compilării unui set de obiective de referință în domeniul protejării sănătății și mediului (conform Capitolului 5 de mai jos).

3 Prezentarea motivelor care au stat la baza selectării opțiunilor (alternativelor) supuse analizei și a problemelor privind colectarea datelor necesare

3.1 Alegerea opțiunilor supuse analizei

Legislația relevantă – atât Directiva (2001/42/EC), cât și Hotărârea de Guvern (1076/2004) – necesită analiza alternativelor rezonabile ale programului în cadrul SEA.

În cazul programării Fondurilor Structurale și de Coeziune, POS-urile reprezintă programe având o singură variantă, iar varianta zero, "fără POS" corespunde situației inițiale, pre-existența față de elaborarea respectivului documentului programatic. Varianta "fără POS" a fost examinată în capitolul 4 privind *Starea actuală a mediului* și evoluția sa probabilă în cazul în care POS nu ar fi implementat – aceasta a relevat faptul că varianta "fără POS" ar conduce la deteriorarea stării mediului în continuare, deci în absența unei intervenții se vor manifesta o serie de efecte negative asupra mediului. Astfel, analiza s-a concentrat în continuare numai pe variantele componentelor POS - obiective, axe prioritare și domenii cheie de intervenție și pe posibilele îmbunătățiri ale efectelor pozitive asupra mediului.

Manualul Comisiei Europene privind "Implementarea Directivei 2001/42 privind Evaluarea Efectelor Planurilor și Programelor asupra Mediului" oferă explicații clare asupra modului de abordare al variantelor în procesul de elaborare a programului.

Paragraful 5.11 al manualului se referă la faptul că "obligatia de a identifica, descrie și evalua variante rezonabile trebuie să se refere la contextul obiectivului Directivei, respectiv cel de a asigura luarea în calcul a efectelor implementării planurilor și programelor în timpul pregătirii și înainte de adoptarea lor". Din moment ce procesul SEA are loc înainte de finalizarea POS și permite analiza acestuia, cerința de a avea această analiză înainte de procesul de adaptare este respectată.

În plus, paragraful 5.14 se referă la faptul că "variantele alese trebuie să fie realiste". Evaluarea nu trebuie să conducă la elaborarea unor alternative nerealiste și să se concentreze asupra acțiunilor care pot aduce cele mai mari beneficii procesului – în sensul minimizării efectelor negative și sporirii efectelor pozitive asupra mediului.

În continuare paragraful 5.14 se referă la procesul de evaluare: "Un motiv pentru evaluarea variantelor alternative constă în necesitatea identificării metodelor de reducere sau evitarea efectelor adverse semnificative asupra mediului ale planului sau programului propus. În mod ideal, deși Directiva nu impune acest lucru, varianta finală a planului sau programului ar trebui să fie varianta care contribuie cel mai bine la atingerea obiectivelor fixate în Articolul 1. Selectarea intenționată, în vederea evaluării, a variantelor cu efecte adverse numeroase –

deci mai periculoase pentru mediu, pentru a justifica alegerea în final a unei anumite variante de plan sau program, nu se încadrează în scopul acestui paragraf." Aceasta abordare prezentată în manual, sta la baza deciziei echipei SEA de a se concentra asupra POS CCE-ului, ca singura variantă a programului și de a analiza posibile variante numai referitor la nivelele interne ale procesului de programare.

În cazul programelor operaționale, alternativele au fost discutate în cadrul elaborării POS CCE. Echipa SEA a evaluat **obiectivele alternative, axele prioritare** (cu excepția axei prioritare care vizează asistența tehnică) **și domeniile cheie de intervenție** incluse în versiunea preliminară de lucru a POS CCE și a prezentat recomandări pentru **alegerea formulării optime a acestora** (din punctul de vedere al mediului).

Astfel, în urma analizării obiectivelor, AP și a DCI au fost formulate variante mai bune pentru mediu ale acestor elemente. Acolo unde SEA a identificat un posibil efect negativ semnificativ la nivelul DCI, au fost propuse formulări alternative ale DCI sau s-au făcut propuneri corespunzătoare pentru sistemul de evaluare și selecție de mediu a proiectelor ce vor fi propuse. Toate aceste variante au fost sugerate autorităților relevante prin comunicare în cadrul grupului de lucru SEA și prin întâlniri interne cu AM. Astfel de variante au fost de asemenea prezentate și publicului în cuprinsul versiunii raportului de mediu supuse dezbaterii publice. Unele variante sugerate de experții de mediu au fost considerate prea extreme și de aceea nu au fost agreeate de Autoritatea de Management (AM).

Versiunea finală a POS CCE este prezentată ca document cu „opțiune unică” în care sunt luate în considerare majoritatea problemelor de mediu din România.

Echipa SEA este conștientă de faptul că se vor identifica numeroase alternative reale de implementare a programului atunci când vor exista proiecte specifice care vor solicita sprijinul din partea POS CCE. Aceste proiecte vor avea dimensiuni diferite, tipuri diferite, amplasamente diferite etc., având, inevitabil, impacturi diferite asupra mediului. Pentru a selecta acele proiecte alternative care prezintă cea mai bună performanță din perspectiva mediului, echipa SEA a sugerat indicatori de mediu și criterii de selecție a proiectelor care să fie incluse în sistemul de implementare și monitorizare a POS CCE.

3.2 Alternativa POS CCE examinată

Rezultatele evaluării s-au referit la două versiuni ale POS CCE: i) POS CCE din 2005 și ii) POS CCE din aprilie 2006.

Ultima versiune a POS CCE din aprilie 2006 propune un Domeniu cheie de intervenție în plus, în cadrul Axei Prioritare 4 "Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic", și anume DCI 4.1 "Dezvoltarea eficienței energetice".

Evaluarea acestui DCI propus atât în varianta din aprilie 2006 cât și în cea din noiembrie 2006 arată că această intervenție va avea probabil efecte pozitive semnificative iar includerea sa îmbunătățește în final balanța generală a efectelor pozitive și adverse ale POS CCE.

Comparând ambele versiuni ale POS CCE reiese ca ultima versiune din noiembrie 2006 va avea probabil mai multe efecte pozitive asupra mediului decat cea din 2005 deoarece:

- noul DCI 4.1 "Dezvoltarea eficienței energetice" va avea probabil mai putine efecte negative si mai multe efecte pozitive decat DCI propus in varianta din 2005 "Construirea de noi centrale electrice"
- noul DCI corespunde mai bine priorităților sugerate de ghidul pentru FS
- facilitează o mai buna integrare a dezvoltării durabile si a cerințelor privind mediul in POS CCE.

3.3 Probleme legate de colectarea datelor necesare și alte aspecte

Ministerul Finanțelor Publice, adică Autoritatea Contractantă responsabilă de proiectul ex-ante, a asigurat un număr suficient de documente relevante pentru ca echipa SEA să își poată derula activitatea. Până în prezent, versiunea preliminară (a doua) din aprilie a POS CCE a evaluat efectele de mediu semnificative.

Având în vedere faptul că SEA a fost inițiată într-un moment în care era deja elaborată a doua versiune preliminară completă a POS CCE, avantajele evaluării ar fi fost mai eficiente dacă procesul ar fi fost inițiat mai devreme, odată cu procesul de programare (prima versiune preliminară a POS CCE a fost realizată în decembrie 2005). Echipa SEA înțelege că este relativ dificil pentru Autoritatea de Management să introducă schimbări în document, care a fost elaborat pe o durată de peste 1 an. Inițierea SEA în paralel cu etapa de programare ar fi permis optimizarea treptată a POS CCE din punctul de vedere al mediului și ar fi facilitat o mai bună cooperare între Autoritatea de Management și echipa SEA.

Analiza, recomandările și observațiile efectelor de mediu ale POS CCE prezentate în acest raport au fost elaborate între septembrie și octombrie 2006. Această perioadă a fost foarte scurtă, însă echipa SEA a realizat un Raport de Mediu în conformitate cu cerințele Directivei SEA (2001/42/CE) și ale HG nr. 1076/8.07.2004 din România, răspunzând scopului evaluării in cea mai mare măsură posibil în termenul avut la dispoziție.

Raportul de Mediu este un document independent, de sine-stătător, anexat la raportul ex-ante.

4 Situația curentă a mediului și posibila evoluție viitoare fără implementarea POS CCE

4.1 Situația curentă a mediului și posibila evoluție viitoare fără implementarea POS CCE

Această parte a raportului prezintă principalele subiecte abordate și identifică problemele legate de mediu și sănătate publică, o atenție specială acordându-se aspectelor cauzate în special de sectorul de dezvoltare economică.

Analiza situației de mediu a fost realizată pentru toate aspectele de mediu identificate în etapa în care s-a stabilit aria de acoperire a proiectului. Aceste aspecte sunt următoarele: aer, apă, sol, schimbarea climei, biodiversitate, sănătate umană, gestiunea riscului de mediu, eficiența resurselor și conservarea/gestiunea durabilă a resurselor, moștenirea de mediu și culturală, eficiența energetică și sursele reciclabile de energie, conștientizarea cu privire la chestiunile de mediu și turismul durabil.

Tabelul 1. Situația curentă a mediului și posibila evoluție viitoare fără implementarea POS CCE

Aspecte de mediu	Situația curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
Aer	<p>În perioada 1995-2004 s-a observat o ușoară îmbunătățire a calității aerului datorită reducerii activităților economice (la început) și programelor de reînnoire tehnologică (care au început la sfârșitul anilor 90) implementate în anumite sectoare economice și mari întreprinderi, cât și datorită unei monitorizări mai intense din partea APM și cerințelor de mediu mai stricte. Principalele surse de poluare pentru aerul ambiental sunt unitățile care generează energie și căldură, mai ales IMA (instalații mari de ardere). Marii poluatori ai țării sunt unitățile energetice complexe de la Turceni, Rovinari, Isalnita și Paroseni care sunt situate lângă marile zone de activități miniere.</p> <p>Procesele de combustie din activitățile industriilor energetice și procesatoare au fost principalele surse de poluare cu SO₂ (75,73%) în 2003. În perioada 1995-2001 emisiile de SO₂ au scăzut datorită colapsului sectorului industrial și au început să crească din nou din 2003 datorită dezvoltării economice. În 2004 în 3 locații au fost depășite cele 24h CMA8 (concentrațiile maxime admise) de SO₂, deși nu s-a observat în România CMA anual. Emisiile NO_x sunt cauzate în mare parte de procesele de ardere pentru generarea energiei (39,24%), transport (31,58%) și industrii de fabricație</p>	<p>Necesarul de energie va crește probabil în România și dacă nu se ia nicio măsură, IMA și sistemele centrale de încălzire vor continua să polueze. Cel de-al II-lea reactor al centralei nucleare de la Cernavodă (FEN) este aproape finalizat și se anticipează că va deveni operațional din punct de vedere comercial în primăvara anului 2007. E posibil ca atunci contribuția din partea CN să satisfacă doar creșterea cererii de energie și nu ne putem aștepta la o scădere a producției celorlalte unități și, deci, nu ne putem aștepta la o scădere a poluării aerului din partea IMA în absența luării unor măsuri.</p> <p>Poluarea aerului este exacerbată de arderile ilegale și accidentale ale deșeurilor municipale și industriale cu mică probabilitate de diminuare datorită lipsei unor alternative mai sigure, chiar și în cazul în care practicile de gestiune a deșeurilor sunt îmbunătățite.</p>

Aspecte de mediu	Situația curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	<p>(11,39%). Din 1999 emisiile Nox au scăzut de la aproximativ 407 kilotone în 1995 la aproximativ 326 kilotone în 2004 și au crescut ușor în 2002. În 2004 concentrațiile anuale medii de Nox erau sub MAC-ul anual (0,060 mg/m³). Emisiile de mercur au arătat o scădere în 2003 de 33,81% comparativ cu 2002. Emisiile de cadmiu au arătat o scădere în 2003 cu 50,17% față de 2002. Emisiile de plumb au arătat o scădere în 2003 cu 52,3% față de 2002. Previțiunile pentru 2004 au arătat o creștere a emisiilor de metal greu: 32,03% pentru mercur, 5,61% pentru cadmiu și 54,6% pentru plumb.</p>	
Apă	<p>În ultimii ani s-a observat în România o îmbunătățire a calității apei datorită diminuării fermelor de animale și închiderii diverselor industrii poluante în ultimii 16 ani. În 2005 calitatea generală a apei terestre a fost evaluată în 781 de zone de monitorizare. 12,9% din acestea au intrat în categoria I a calității apei, 38,5% au intrat în categoria a II-a, 26,1% au intrat în categoria a III-a, 15% au intrat în a IV-a și 7,4% au intrat în categoria a V-a.</p> <p>Slaba calitate a apei este cauzată mai ales de poluarea antropogenă punctiformă și difuză. Cea mai mare parte a poluării apei de la surse punctiforme revine operatorilor de apă la nivel de oraș și serviciilor comunale de gestionare a deșeurilor, industriei chimice, metalurgiei, activităților de minerit și sectorului de creștere al animalelor.</p> <p>Există 1.310 fabrici urbane și industriale de tratare a apei uzate și doar 37,6% au funcționat în mod corespunzător. Apele uzate insuficient tratate conțin substanțe organice substanțe solide suspendate, săruri minerale și amoniac.</p> <p>Sursele difuze de poluare sunt activitățile agricole (nitrați și sedimentele solide) generate de consumarea produselor/materiei prime din activități industriale și deșeuri.</p> <p>Haldele de decantare din industria minieră reprezintă o altă sursă de poluare cu metale grele datorită situației cauzate de lipsa investițiilor în menținerea infrastructurii și măsurilor de consolidare a digurilor în marile industrii de minerit mai ales mineritul pentru uraniu și aur.</p> <p>Calitatea apei din Marea Neagră Țărul românesc al Mării Negre este afectat de poluarea care vine odată cu apa Dunării prin deversările directe de ape uzate insuficient tratate și de transportul pe apă și activitățile din porturi. În 2005 calitatea apei folosită pentru baie nu depășea în mod semnificativ limitele (parametrii fizico-chimici și microbi-</p>	<p>Contaminarea apei de suprafață va continua să crească dacă nu se va îmbunătăți deversarea de ape uzate fără un tratament preliminar provenite din activitățile municipale și industriale cât și evacuarea deșeurilor solide și a substanțelor periculoase provenite din activități industriale și miniere.</p> <p>Haldele de decantare din industria minieră vor continua să reprezinte o amenințare de poluare dacă nu va avea loc o implementare mai puternică a activităților de monitorizare și a măsurilor de consolidare a lacurilor de acumulare ca o măsură specială pentru prevenirea poluării transfrontaliere a apei.</p> <p>Calitatea apei Mării Negre Datorită calității generale a apei terestre din România și datorită lipsei de investiții pentru tratamentul apei uzate și pentru gestionarea deșeurilor, calitatea apei din Marea Neagră din zona românească ar putea continua să se deterioreze. Poluarea din transportul pe apă și activitățile din porturi ar putea avea un efect negativ direct dacă nu se fac investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii, standardelor de operare și a flotei. O altă mare amenințare este reprezentată de deversările directe de petrol de pe vase sau provenite din activitățile industriale de la Marea Neagră care afectează nu numai calitatea generală a apei, dar și apa folosită pentru baie și atractivitatea turistică a țărmului.</p> <p>Apa terestră Situația critică a calității apelor acvifere va continua să se exacerbeze datorită continuării poluării în absența luării unor mă-</p>

Aspecte de mediu	Situția curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	<p>ologici). În ultimii 10 ani s-a observat o scădere constantă a nivelului de poluare în zona românească a Mării Negre.</p> <p>Apa de suprafață</p> <p>O analiză generală a bazinelor râurilor arată o situație critică a calității acviferului în multe zone ale țării. În ultimii ani a scăzut intensitatea impactului antropogen datorită diminuării activităților industriale și a fermelor de creștere de animale și datorită implementării măsurilor de tratament pentru apa uzată. Dar încă persistă o calitate necorespunzătoare a apei subterane.</p>	<p>suri pentru îmbunătățirea calității apei de suprafață cât și a scurgerilor de soluție percolativă din deșeurile industriale, municipale și de minerit în straturile de pânză freatică.</p>
Sol	<p>Acidifierea este în mare parte determinată de emisiile provenite de la IMA și unitățile termale municipale. Rezultatul său este acidifierea solului și poluarea cursurilor de apă deschisă, impactul asupra ecosistemului, cât și eroziunea clădirilor și degradarea amplasamentelor arheologice și culturale. Cel de-al doilea aspect important legat de calitatea solului în România este eroziunea hidrologică care afectează stabilitatea mecanică a barajelor de decantare prin crearea unor nișe în pereții. Problema a fost exacerbată în ultimii ani datorită lipsei de investiții în menținerea haldelor de decantare și intensificării perioadelor de precipitații.</p>	<p>Dacă nu se fac investiții pentru reducerea și eliminarea emisiilor acide provenite de la IMA și de la unitățile de energie termică, eroziunea solului datorită acidității va continua și se vor înregistra pierderi semnificative de pământ mai ales în zonele din apropierea unor astfel de surse de emisii. Sistemele insuficiente de colectare a deșeurilor vor continua să aibă impact asupra solului și apelor prin acumularea cantităților de deșeurii generate și evacuate necorespunzător. Această situație va crea nevoia de noi terenuri. Evacuările ilegale vor veni în continuarea pierderilor de teren datorate contaminării terenului cu deșeurii (uneori cu origine necunoscută și cu daune necunoscute asupra solului și mediului) dacă nu se vor monitoriza și restricționa serviciile necorespunzătoare pentru deșeurii (capacități insuficiente) și evacuările ilegale. Se vor acumula în continuare deșeurii industriale periculoase crescând riscul pentru sănătatea umană și cauzând și crescând în continuare contaminarea solului în absența unui sprijin în acest domeniu.</p>
Schimbări climatice	<p>În 1989 emisiile totale GHG ale României erau echivalentul a 261 milioane de tone CO₂. Emisiile totale nete GHG au scăzut cu aproape 50% în 2002 comparativ cu anul de referință 1989. Această mare diminuare este cauzată mai ales de scăderea producției industriale (scăderea consumului de energie și închiderea anumitor ramuri/producții industriale) și de restructurarea economiei în tranziție către o economie de piață, nu neapărat datorită măsurilor și politicilor de atenuare a schimbărilor climatice.</p>	<p>Având în vedere că România face eforturi pentru accelerarea creșterii economice, se anticipează că emisiile GHG vor continua să crească. Aceasta va fi situația dacă România nu este capabilă să inverseze această tendință prin implementarea unor măsuri de reducere a emisiilor. SNSC 2002 susține că nu este nevoie de activități suplimentare pentru atingerea unei obiectiv național de reducere a emisiilor GHG, deși tendințele arată că emisiile GHG cresc deja odată cu creșterea economiei naționale.</p>

Aspecte de mediu	Situția curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
		<p>După 2012 emisiile industriale și IMA de GHG vor amenința angajamentele internaționale ale României dacă nu sunt luate măsuri.</p> <p>Emisiile GHG, în scenariul de bază, cresc cu aproximativ 2%/an ceea ce înseamnă un procent mai scăzut de creștere decât creșterea PIB. Acest lucru se datorează în principal asumării trecerii către sectoare economice care consumă mai puțină energie, schimbării combustibililor, cât și datorită creșterii eficienței energiei în sectorul energetic. Combustibilii fosili vor rămâne cea mai mare sursă de emisii GHG, în timp ce creșterea cea mai mare a emisiilor, în termeni relativi se înregistrează în sectorul de transport.</p>
Biodiversitate	<p>În România se regăsesc 5 din cele 11 regiuni biogeografice europene, reprezentând cel mai mare număr de astfel de regiuni care se regăsește într-un singur stat membru UE.</p> <p>Suprafață împădurită în România acoperă 6.362 mii hectare (2004). După 2000 pădurea națională a crescut cu aproximativ 16.000 de hectare până în 2004 (aproximativ 0,25%) ca rezultat al preluării și reîmpăduririi pământului care nu putea fi folosit pentru agricultură. Majoritatea pădurilor românești se află în zonele muntoase (58,5%). Zonele de deal sunt acoperite de 34,8% din păduri și câmpiile au doar 6,7% din păduri. (MAPDR 2004).</p> <p>Reprezintă o problemă de importanță națională dacă se înregistrează o pierdere intensă de păduri valoroase și biodiversitate datorită defrișării extinse pentru producția industrială națională și de export.</p> <p>Rețeaua Natura 2000</p> <p>Rețeaua Natura 2000 este pe cale de a fi instituită și ar trebui să fie finalizată la sfârșitul acestui an. Au fost identificate 190 SPA (zone special de protecție avifaunistică) reprezentând aproximativ 27% din teritoriul românesc cât și 370 SCI (arii de importanță comunitară) reprezentând aproximativ 14% din teritoriul românesc. Acestea sunt zone unde activitățile antropogene au avut efecte negative asupra conservării speciilor sălbatice.</p> <p>Numărul crescut de zone protejate adăugă „tensiune” pentru finanțatorii dezvoltării economice din apropierea zonelor resursă/tampon pe care se obișnuiesc să le exploateze în mod liber, transformate acum în resurse protejate.</p>	<p>Chiar dacă vor fi conservate largi zone de pădure datorită extragerii selective, zona de pădure s-ar putea reduce atât din punct de vedere al calității speciilor naturale, cât și al compoziției, în absența unor practici corespunzătoare de management și protecție. Lipsa gestiunii pădurilor (niciun plan integrat de management) va cauza în continuare eroziune, poluarea apei care va continua să se crească. Reducerea zonelor împădurite sau descreșterea funcțiilor lor de protecție în fața inundațiilor și reducerea nutrienților vor fi alte efecte majore posibile dacă nu se vor aplica practici de management.</p> <p>Rețeaua Natura 2000</p> <p>Lipsa înțelegerii regimurilor de management și creșterea numărului de zone protejate datorită Naturii 2000 ar putea să creeze „tensiuni” în rândul populației și industriei din proximitatea zonelor de resursă/tampon, actorii dezvoltării economice și infrastructura turistică.</p> <p>Fragmentarea habitatului</p> <p>Intensificarea investițiilor în dezvoltarea economică fără luarea unor măsuri pentru reducerea impacturilor asupra biodiversității, pădurii și habitatelor (datorită dezvoltării infrastructurii de comunicare și energie, dezvoltării afacerilor și producției, etc.) va conduce la continuarea fragmentării habitatului și la pierderi privind</p>

Aspecte de mediu	Situția curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	<p>Fragmentarea habitatului România încă se bucură de cea mai redusă fragmentare a habitatelor și peisajului în rândul noilor state membre ale UE. Acest lucru se datorează în mare parte reliefului său natural și prezenței munților care nu au fost explorați foarte ușor datorită accesului dificil și unor resurse naturale speciale. În 2002 în România mărimea medie a parcelelor de pământ nefragmentate era de mai mult de 300 km³ (EEA-ETC/TE, 2002). Dimensiunea medie a zonelor de pădure nefragmentate era de mai mult de 25km³, cea de-a 3-a mărime în rândul noilor membri după Slovacia și Slovenia. Conform aceleiași surse de informații, cele mai mari zone nefragmentate de pădure se găsesc tot în România (până la 3400 km²) ceea ce reprezintă o importantă resursă națională și internațională.</p>	<p>biodiversitatea. Pierderile vor fi accelerate de intensificarea dezvoltării sectorului de producție, alături de referințele la păduri și marile defrișări.</p>
Sănătatea umană	<p>Zgomotul este o chestiune de mediu și de sănătate mai ales în aglomerările urbane. În urma traficului intens sunt înregistrate nivele de zgomot peste normele standard acceptate . În România, marile surse de poluare fonică sunt cauzate de traficul aerian, traficul feroviar și traficul rutier (în orașe și în afara acestora). Totuși, următoarele surse de zgomot și vibrații ca mărime sunt activitățile de construcții legate de dezvoltările din sectorul privat și de afaceri. Tare ecologice vechi Vechile amplasamente industriale sunt fabricile abandonate, depozitele existente pentru deșeurile industriale și zonele pentru deșeurile industriale cât și locațiile industriale (inclusiv minele închise și carierele) care au fost închise datorită schimbărilor economice sau datorită epuizării resurselor. Aceste amplasamente constituie pericol pentru sănătate datorită acumulării deșeurilor industriale sau datorită închiderii necorespunzătoare a exploatărilor. Dimensiunea acestei chestiuni nu este cunoscută datorită lipsei de date cu privire la acele terenuri, dar cel mai important aspect este lipsa de cunoștințe despre substanțele periculoase care sunt acumulate și abandonate în acele zone și care constituie amenințări pentru sănătatea umană și ecosisteme.</p>	<p>Datorită intensificării traficului în zonele urbane, cât și în afara orașelor este posibil să crească zgomotul produs de traficul rutier. Și zgomotul produs de traficul aerian va crește datorită creșterii numărului zborurilor și pasagerilor. Tare ecologice vechi Dacă nu se fac investiții pentru a trata sau închide în mod corespunzător sau pentru a găsi soluții adecvate din punct de vedere al mediului pentru păstrarea deșeurilor din amplasamentele industriale închise, amenințările pentru sănătate și ecosisteme vor continua să persiste și se pot transforma în probleme de sănătate dacă materialele găsite în aceste locații sunt dispersate în vecinătate sau în țară datorită lipsei de conștientizare a pericolului pe care îl reprezintă pentru sănătatea umană. Aceste probleme ar putea crește în viitor datorită scurgerii de materiale periculoase în sol și în cele din urmă în apele terestre.</p>
Managementul riscului de mediu	<p>În ultimele două decenii s-a observat în România o creștere a frecvenței și intensității perioadelor de precipitații, ceea ce a dus la inundații aducând nu doar daune socio-economice în anumite părți ale României, dar și pierderi umane. Impactul negativ al inundațiilor a fost intensificat de construcțiile neautorizate din zo-</p>	<p>Riscurile puternice de mediu sunt legate de fisurarea conductelor de petrol, depozitele ilegale de deșeurii, scurgerile de detergenți și poluanți organici, utilizarea unor tehnologii industriale demodate și vechi care cauzează incendii, atacuri teroriste și furt</p>

Aspecte de mediu	Situția curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	<p>nele cu potențial de inundații, scăderea suprafeței zonelor inundabile și despăduriri.</p> <p>Punctele cu risc înalt din bazinele râurilor sunt legate mai ales de activitățile de minerit, industria chimică, extracția și rafinarea petrolului, prelucrarea lemnului și a cherestelei pentru industriile celulozei și hârtiei, producția de energie, procesarea de metal și deșeurile radioactive.</p>	<p>de benzină din țevi fără măsuri constante de monitorizare, control și sancțiuni, măsurile de reducere a riscului în punctele sensibile și închiderea sau monitorizarea circuitelor de cianuri, măsuri efective de operare a stațiilor existente de tratarea a apelor uzate și mai multe facilități pentru măsuri alternative.</p>
Eficiența resurselor și conservarea/management-ul durabil al resurselor	<p>România este o țară bogată în energie naturală (hidrocarburi) și alte resurse dar, de la sfârșitul ultimului secol s-a înregistrat un consum rapid al rezervelor extinse de resurse de combustibil inclusiv petrol, gaz natural, antracit, lignit, șist argilos și turbă.</p> <p>În ultimele 2 decenii s-a înregistrat o schimbare semnificativă în utilizarea resurselor naturale datorită reducerii industriilor care folosesc în mod intens resursele datorită transferului producției anumitor bunuri în afara țării, datorită extinderii anumitor bunuri (de ex. mobila) și apariției unor noi industrii. Resursele naturale care sunt extrase și utilizate la nivel local sau exportate ca materie primă pentru producție în afară sunt zăcămintele mecanice incluzând fierul, magneziul, cromul, nichelul, molibdenul, aluminiul, zincul, cuprul, cositorul, titanul, vanadiul, plumbul, aurul și argintul. Sunt construite noi cariere pentru extracția de metal pentru uzul local sau export. Utilizarea eficientă a resurselor datorită diminuării cantităților este una dintre chestiunile cheie de mediu în România.</p> <p>Deșeurile este o altă resursă a cărei utilizare nu este explorată în România. Deșeurile conțin foarte multe materiale valoroase care pot fi separate, reciclate și reutilizate. Procentul de colectare separată a deșeurilor este scăzut; în 2001 reprezenta 2% și în 2002 7% din totalul de deșeuri municipale strânse reprezentând deșeuri reciclabile colectate separat în cadrul unor proiecte pilot de colectare separată sau în unități industriale, instituții sau chiar în comerț.</p>	<p>Utilizarea materiilor prime (în afara surselor de energie, de exemplu lemnul, piatra, nisipul) se va intensifica datorită creșterii producției și intensificarea reducerii resurselor care nu pot fi reciclate va continua dacă nu se iau măsuri pentru conservarea lor sau pentru creșterea eficienței resurselor.</p> <p>În absența unor acțiuni pentru a iniția și facilita reducerea deșeurilor/gunoaielor prin minimalizare, sortare, reutilizare și reciclare, cantitățile de deșeuri/gunoaie vor continua să crească și vor fi pierdute resurse importante dacă nu se aplică o sortare sau recuperare, ceea ce va duce la augmentarea poluării solului, apei și aerului și la degradarea reliefului.</p>
Peisajul și patrimoniul cultural	<p>România are o un relief diversificat, începând de la plajele de la mare și sfârșind cu zonele montane. Relieful și obiectele culturale reprezintă resurse naturale care contribuie la atractivitatea țării pentru turiști, cât și la dezvoltarea afacerilor. Datorită economiei planificate de stat în secolul trecut și datorită dezvoltării rapide a economiei deceniului trecut, relieful natural și cultural este supraexploatat și se acordă foarte puțină atenție aspectelor vizuale și culturale. Zonele verzi sunt utilizate pe scară largă</p>	<p>Având în vedere tendințele actuale de a acorda prioritate dezvoltărilor din zonele verzi și absența oricărui stimulent pentru a curăța și utiliza zonele abundente din amplasamentele existente la nivel urban și rural, zonele naturale și culturale din apropierea ariilor urbane cât și din țară vor continua să se restrângă și să sufere din cauza intruziunilor economice și industriale care vor contribui foarte puțin la păstra-</p>

Aspecte de mediu	Situția curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	<p>pentru dezvoltări (în scop industrial și social) și de asemenea au loc rezevoltări în zonele care secole de-a rândul au fost considerate virgine și dedicate scopurilor culturale.</p> <p>Preluarea zonelor verzi în detrimentul zonelor industriale dezafectate se datorează construcțiilor de noi case, dezvoltării urbane a centrelor comerciale și administrative și centrelor industriale/de producție și zonelor de afaceri.</p> <p>Zone industriale dezafectate</p> <p>În urma schimbărilor economice și sociale ale ultimului deceniu al secolului XX, România a acumulat multe zone de infrastructură abandonate, terenuri cu construcții nefinalizate și unități de cazare abandonate. Nu sunt disponibile datele cu privire la aria acoperită de foste terenuri industriale. Zonele industriale dezafectate constituie pericole pentru mediu și de sănătate și, de asemenea, reduc atractivitatea țării chiar dacă luăm în calcul resursele naturale și culturale bogate.</p> <p>În ultimii 15 ani numărul zonelor industriale dezafectate a crescut în mod dramatic și datorită tendințelor de a iniția dezvoltarea economică în zonele verzi. De foarte multe ori, fostele zone industriale sunt transformate în terenuri pentru depozitarea ilegală de deșeuri și, ca atare, reprezintă un aspect de mediu major. Până acum în România nu s-a monitorizat anvergura și riscurile asociate acestui aspect.</p>	<p>rea și îmbogățirea patrimoniului cultural al României.</p> <p>Zone industriale dezafectate</p> <p>Situația curentă și vechile tendințe care implicau puține eforturi de a revitaliza zonele industriale dezafectate sau exercita acestora de acum înainte vor pune în continuare presiune asupra zonelor verzi din interiorul și din vecinătatea zonelor urbane amenințând biodiversitatea, protecția peisajului natural și cultural (creând mai multe zone cu potențial de a deveni zone industriale și crescând riscurile aferente celor vechi) și eliminarea spațiilor verzi din orașe care deja suferă de trafic congestionat și poluare. Deteriorarea peisajului natural și cultural pe termen lung este inevitabilă.</p>
Eficiența energetică și sursele regenerabile de energie	<p>Industria și transportul sunt principalii consumatori de energie, care provine mai ales din surse epuizabile. Înainte de 1989 economia României se caracteriza prin industrii mari consumatoare de energie. Restructurarea industrială a condus la scăderea cu 40% a intensității energiei în perioada 1989-2000. Totuși, acest lucru se datorează în principal reducerii activității industriale mai degrabă decât măsurilor de scădere a energiei. România rămâne un utilizator neeficient de energie.</p> <p>Începând cu anul 2000 utilizarea totală a consumului de energie brut național a crescut. În 2005 consumul energetic brut național creștea cu 11,3% față de anul 2000.</p> <p>În 2005 valoarea intensității energetice primare în România a fost de 0.511 toe/1,000 Euro și intensitatea energetică finală a fost de 0,358 toe/1,000 Euro conform datelor statistice de la observatorul de energie națională. În 2001 intensitatea energetică finală în România a fost de aproape 3 ori mai mare decât în UE (0,109 toe/1000 Euro). În perioada 1999-2004 eficiența energetică a crescut</p>	<p>Cererea pentru energie va crește având în vedere tendința clară de creștere a consumului energetic. În absența unor măsuri care să faciliteze eficiența și economisirea energetică, utilizarea energiei și a surselor energetice epuizabile va continua să crească datorită reabilitării economice și creșterii consumului energetic.</p> <p>Aproximativ 9.3% din energia produsă vine de la CN Cernavodă, 34% din hidrocentrale iar restul (56.7%) din surse epuizabile (gaz, oțel și petrol). Fără măsuri de eficiență energetică, creșterea cererii energetice și a consumului de surse epuizabile vor crește și vor atinge extremitatea epuizării surselor de energie naturală. Deja se estimează că lansarea celui de al doilea reactor CN va compensa doar cererea crescută de energie la nivel național și nu va contribui la reducerea producției energetice de către fabricile de</p>

Aspecte de mediu	Situția curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	<p>anual cu 1% datorită închiderii activităților unităților economice neeficiente cât și datorită creării unor companii noi eficiente din punct de vedere energetic. Centralele electrice sunt vechi și echipamentul este învechit. Acest lucru conduce la creșterea costurilor de producție și la pierderi de energie. Majoritatea centralelor termice (aproximativ 82%) sunt în funcțiune de mai mult de 20 de ani. Majoritatea acestor unități a depășit perioada de funcționare, având impact negativ asupra mediului. La fel, 37% din fabricile hidro-electrice și-au depășit ciclul de funcționare. În ceea ce privește rețeaua energetică nivelul de depreciere al firelor de curent electric este de 50 și 60% pentru transformatoare. Aceeași situație se înregistrează și pentru rețelele de distribuție; 64% din rețeaua de distribuție a gazului în sistem este veche de mai mult de 25 de ani.</p> <p>În prezent aproximativ 57% din electricitate este produsă din combustibili fosili (oțel, gaz natural) cu costuri de producție foarte mari. În prezent 29% din totalul de energie consumată este produs în fabricile hidro-electrice foarte productive și 10% din total se produce în centrala nucleară Cernavodă, restul fiind produs din combustibili fosili. Alte forme de surse reciclabile de energie sunt subexploatare și realizate în unități slab productive.</p> <p>Energia regenerabilă Potențialul energetic al biomasei din țară este evaluat la aproximativ 7.594toe/an (318 x10⁹ MJ/an) ceea ce a însemnat aproximativ 19% din totalul consumului de resurse primare în 2000.</p> <p>Energia geotermică reprezintă un alt potențial cu 70 de izvoare calde în diferite arii geografice, 45 dintre ele fiind localizate în arii conservate.</p> <p>Fabricile de energie biomasă au devenit destul de familiare autorităților locale după implementarea programului privind rumegușul prin care 5 centrale electrice din orașele Vatra Dornei, Gheorghieni, Întorsura Buzăului, Huedin și Vlăhița au fost transformate în combustibil de biomasă.</p> <p>Energia eoliană pare să fie o opțiune pentru dezvoltări viitoare deși până acum doar câteva turbine eoliene sunt în operațiune (Tihuța în Bistrița, Ploiești, Baia în Tulcea și Corbu în Constanța). Energia solară devine și ea atractivă pentru companii și uzul privat. Un bun exemplu este în Mangalia unde o firmă privată produce 210MWh/an cu panouri solare.</p> <p>Utilizarea energiei geotermale pentru încălzirea județeană în Oradea și Beiuș re-</p>	<p>energie obișnuite, având în vedere că multe fabrici energetice au probleme cu recuperarea costurilor de la clienții lor și nu-și pot permite să îmbunătățească eficiența în producție.</p> <p>Sunt foarte puține exemple de înlocuire a carburantului cu unul cu concentrație redusă de carbon. Această tendință va crește presiunea asupra gazului natural (importat mai ales din Rusia). Situația cu electricitatea s-ar putea să fie puțin diferită având în vedere că echipamentul nou achiziționat în UE, este dezvoltat pe baza celor mai actuale tehnologii și permite conservarea eficiență a energiei. Măsurile de eficiență pentru echipamentul produs în România ar putea fi îmbunătățite prin deschiderea piețelor și voința de a concura cu produse din întreaga lume. S-ar putea să existe o tendință naturală de eficiență energetică a echipamentului.</p> <p>Totuși, utilizarea energiei la capătul țevii depinde și de conștientizarea uzului în legătură cu conservarea nu doar datorită tendințelor de dezvoltare dar și datorită impactului energiei asupra mediului. Impactul va fi mic dacă nu se educă și nu se conștientizează acest subiect.</p> <p>Energia regenerabilă În România, amplasamentele cu cel mai mare potențial eolian se suprapun cu zonele protejate. Nu sunt definite ariile cu impact asupra mediului. Generarea energiei eoliene are nevoie de sprijinul autoritățile de mediu și a publicului și, dacă nu se acordă niciun sprijin, dezvoltarea acestei energii va continua să nu aibă niciun impact.</p> <p>Generarea energiei din apă nu se consideră a fi o sursă extinsă de energie durabilă, ca atare, nu ar trebui sprijinită construirea unor noi lacuri de acumulare, cele vechi sunt deja acoperite de nisip și potențialul hidrologic va scădea rapid în următorii ani micșorând și mai mult proporția sa.</p> <p>Guvernul a promovat deja o strategie pentru utilizarea resurselor biomasă și nu poate fi dezvoltată fără sprijin guvernamental și, dacă nu se acordă niciun sprijin, centralele electrice de</p>

Aspecte de mediu	Situația curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	prezintă de asemenea o nouă tehnologie pentru România.	energie biomasă vor fi foarte puține și vor avea un impact mic asupra sectorului de producere a energiei.
Popularizarea aspectelor de mediu	<p>CSNR 2007-2013 subliniază nivelul scăzut de popularizare a aspectelor de mediu, risipa de energie și un mediu natural subgestionat.</p> <p>E nevoie de popularizare în domeniile generării și gestionării deșeurilor, conservării resurselor naturale cum ar fi apa (riscurile asociate cu generarea și gestiunea apei) aerului (prin utilizarea transportului public sau a oricărui alt transport de tip ecologic și economisirea energetică), biodiversitatea (protecția pădurilor și habitatelor), schimbările climatice (construcțiile responsabile și gestiunea solului), transportul (trecerea de la drumuri la căi ferate și mijloace TP) și alte acțiuni durabile.</p>	<p>Există foarte puține inițiative de popularizare și cele mai multe vin din sectorul ONG-urilor. Fondurile disponibile pentru ONG-uri sunt limitate și resursele guvernamentale alocate pentru asemenea activități sunt reduse.</p> <p>Dacă popularizarea nu va trece la nivelul mai eficient de informare interactivă și implicare a publicului, popularizarea aspectelor de mediu va avea nevoie de mai mult timp pentru a depăși prioritățile existente în prezent în societate.</p> <p>Trecerea la o dezvoltare durabilă a societății este posibilă doar dacă are loc o schimbare în comportamentul publicului. Publicul care nu este conștientizat nu poate sprijini acțiuni planificate de Guvern în această direcție și, dacă nu se acordă niciun sprijin popularizării în rândul populației, pe termen lung nu va avea loc nicio schimbare în societate.</p>
Transportul durabil	<p>Transportul public (TP) care include transportul feroviar (atât de marfă cât și de călători) este considerat a fi principalul mijloc de transport durabil alături de eforturile individuale dintre care principale sunt mersul pe bicicletă și mersul pe jos.</p> <p>Lipsa investițiilor în perioada 1990-2004 și slaba calitate a serviciilor au condus la o scădere a utilizării transportului public. În trecut s-a observat o creștere puternică a numărului autovehiculelor de teren și mai ales a numărului mașinilor de călători (de la 1.29 milioane în 1990 la 3.23 milioane în 2001, adică de la 55,7 autovehicule de călători la 1000 de locuitori în 1990 la 144,3 în 2001). Numărul vehiculelor cu motor pentru transport de marfă a crescut de la 258.701 în 1990 la 597.047 în 2001 ceea ce înseamnă o creștere de aproximativ 230%. În perioada 1990-2001 transportul feroviar de marfă și călători (măsurat în tone-km/an și respectiv călători-km/an) s-a caracterizat printr-o scădere acută: -71,8% și, respectiv, 64,1%. creșterea în traficul rutier a provocat blocaje nu doar în orașe dar și pe drumurile rurale și internaționale înguste.</p> <p>Se înregistrează în aceeași perioadă o situație similară pentru transportul de marfă</p>	<p>Transportul nu este un subiect direct al POS CCE, dar este legat de dezvoltarea economică generală datorită dependenței economiei de infrastructura de transport și de utilizarea transporturilor.</p> <p>Se anticipează pentru următorii 10 ani o creștere rapidă a numărului de mașini datorită dezvoltării economice. Dacă situația infrastructurii feroviare și a TP în general va continua să se deterioreze, utilizarea lor va continua să scadă exercitând mai multă presiune asupra drumurilor și mediului.</p> <p>Se estimează că din 2006 totalul transporturilor de marfă (măsurat în tone-km) va crește cu 5,3% pe an cu procente mai mari pentru transportul rutier și procente mai mici pentru transportul feroviar ceea ce vine în dezavantajul mijloacelor de transport nedurabile.</p> <p>Dacă transportul public nu devine mai atractiv sau nu este promovat de actori economici (de ex. compensând și promovând TP în rândul angajaților),</p>

Aspecte de mediu	Situția curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	<p>(măsurat în tone-km) și pentru transportul de călători (măsurat în călători-km) pentru celelalte mijloace de transport: transportul rutier (-36% și respectiv -70%), transportul pe ape interne (-16 și respectiv -67%), transportul maritim (-98%) și transportul aerian (-79% și respectiv -49%).</p> <p>În perioada 1990-2004 o scădere semnificativă a transportului de călători în autobuze (de 3,5 ori mai puțin) și în microbuze (de 2,5 ori mai puțin). Comparativ cu țările UE valoarea călători-km pe locuitor pe an pentru transportul interurban cu autobuzul și microbuzul este de departe cea mai scăzută în România. Media în UE este de aproximativ 1000 km-călător comparativ cu doar 242 km-călător în România.</p> <p>După o scădere în perioada 1990-1999 traficul în portul Constanța a ajuns la 33 milioane tone în 2001 (comparativ cu 42,4 milioane tone în 1990).</p> <p>Din 2000 până în 2005 numărul de călători pe avioane a crescut de 1,77 ori.</p> <p>Transportul pe calea ferată este un transport ecologic și una dintre cele mai eficiente măsuri pentru reducerea poluării cu rezultate pozitive atât pe termen scurt cât și pe termen mediu. Condițiile proaste ale infrastructurii feroviare a determinat o reducere a vitezei operaționale în timp ce nivelul de confort este afectat de dotările învechite.</p> <p>Deteriorarea TP și a transportului feroviar a accentuat utilizarea transportului rutier care reprezintă principala sursă de poluare în orașe. Actorii economici din România și-au manifestat preferința de a utiliza transportul rutier deși, din păcate, datorită drumurilor și străzilor care nu pot face față unei asemenea schimbări drastice economia suferă datorită blocajelor în trafic și indirect datorită poluării exacerbate de multiplicarea autovehiculelor.</p>	<p>numărul mașinilor personale sau de firmă va continua să crească sau cel puțin nu va ajuta la scăderea traficului în orașe.</p> <p>Frecvența, timpul de călătorie, nivelul de confort și creșterea accesibilității la mai multe zone ale țării trebuie îmbunătățite, altfel este puțin probabil ca transportul feroviar să joace un rol semnificativ în transport în detrimentul celorlalte mijloace.</p> <p>În absența unor măsuri pentru a justifica prețul este puțin probabil ca trenurile să devină mijlocul favorit de transport, mai degrabă mijlocul necesar și, ca atare, nu va contribui prea mult la creșterea opțiunilor de transport ecologic în România.</p> <p>POS CCE nu contribuie prin acțiunile sale la promovarea TP, transportul de marfă va continua să utilizeze drumurile, iar trecerea către transportul pe apă și calea ferată va fi încetă și nedurabilă pe termen lung.</p>
Turismul durabil	<p>Turismul poate avea efecte negative asupra zonelor de patrimoniu natural și cultural, valoroase și protejate din România și dacă este lăsat necontrolat sau este promovat în mod greșit poate conduce în continuare la pierderi de patrimoniu și biodiversitate.</p> <p>În prezent, datorită slabei gestionări, zonele protejate se confruntă cu mari presiuni din partea exploatării ilegale, din partea turismului și construcțiilor necontrolate, vânătorii ilegale, ceea ce duce la pierderi ireversibile ale biodiversității în România. Ecosistemele de munte foarte sensibile sunt amenințate de formele foarte necorespunzătoare ale dezvoltării turismului și infrastructurii.</p> <p>În ultimul deceniu sectorul turistic a su-</p>	<p>Dacă se permite intensificarea turismului în parcurile naționale și zonele naturale importante, acest lucru va submina încercările de a proteja aceste zone de activitatea umană și perturbare și va submina cât și viitoarea dezvoltare a turismului în țară.</p> <p>Dacă nu se iau anumite măsuri pentru reducerea presiunilor din partea turismului necontrolat, resursele naturale valoroase și peisajele culturale care sunt parte integrantă din primele își vor pierde în mod ireversibil valoarea lor unică.</p>

Aspecte de mediu	Situația curentă a mediului	Posibile tendințe viitoare
	ferit un declin, deși potențialul în România al acestui sector este foarte mare. România are o strategie pentru Dezvoltarea Turismului (a Ministerului Transporturilor Construcțiilor și Turismului) care se ocupă mai ales de privatizarea industriei turistice și mai puțin cu promovarea și marketingul sau dezvoltarea resurselor umane și a produselor sau cu siguranța și protecția excursiilor turistice și protecția mediului.	

4.2 Modificările propuse la analiza SWOT a aspectelor de mediu pentru POS CCE

Pe baza analizei de mediu, echipa SEA a propus amendamente la tabelul SWOT de mai jos.

Tabelul 2. Modificările propuse la tabelul SWOT pentru POS CCE

Puncte forte	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - SEA și EIA ca principale instrumente juridice pentru susținerea dezvoltării durabile - Potențialul existent în țară pentru utilizarea resurselor regenerabile 	<ul style="list-style-type: none"> - Slaba promovare a utilizării surselor regenerabile de energie, altele decât hidroenergia; - Infrastructura slabă (inclusiv infrastructura de mediu) din regiuni nu permite dezvoltarea rapidă a IMM-urilor;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Continuarea sprijinului pentru implementarea standardelor mondiale de mediu (ISO și EMS) și etichetare ecologică; - Influx de investiții străine în tehnologii noi (nu întotdeauna CTD) în sectorul energetic și în sectorul industrial (inovații eficiente din punct de vedere ecologic); 	n/a

5 Caracteristicile de mediu ale domeniilor ce pot fi afectate în mod semnificativ de POS

POS CCE este elaborat pentru întreg teritoriul României. De vreme ce nu este posibilă identificarea locațiilor în teritoriu ale priorităților și activităților planificate în cadrul POS CCE (dat fiind că nivelul strategic al Programului Operațional Sectorial este la scară națională), în acest caz este aplicabilă analiza a caracteristicilor și aspectelor de mediu prezentată în capitolul 4, aceasta răspunzând necesităților acestui punct specific al conținutului, în conformitate cu cerințele legislației interne și Directivei CE.

Caracteristicile de mediu ale regiunilor în care vor fi implementate proiectele finanțate prin POS CCE urmează a fi evaluate prin aplicarea procedurii EIA de evaluare a impactului asupra mediului, în cazurile în care aceasta este aplicabilă.

6 Problemele de mediu existente, relevante pentru POS CCE, în special problemele legate de zonele cu importanță deosebită pentru mediul înconjurător, precum ariile desemnate în conformitate cu H.G. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea 462/2001

6.1 Probleme cheie de mediu privind POS CCE

Acest capitol relevă problemele cheie de mediu în sectorul economic care au fost identificate în POS CCE și în analiza de mediu realizată pentru această evaluare. Concluziile sunt rezumate mai jos în forma unui tabel bazat pe concluziile analizei situației mediului făcută în scopul POS CCE.

Tabelul 3. Aspecte cheie de mediu legate de POS CCE

Aspecte de mediu	Probleme cheie de mediu legate de POS
Aer	Intensificarea producției energetice Creșterea cererii și consumului de energie
Apă	Poluarea apei datorită activităților industriale
Sol	Poluarea solului datorită sporirii cantităților de deșeuri provenind din industrie, dispozitive electronice uzate, cercetare și activități de laborator Poluarea solului datorită acidifierii cauzate de producția energetică și de procese industriale de extracție
Schimbarea climei	Creșterea emisiilor GHG datorită creșterii producției și consumului de energie
Biodiversitate	Impactul asupra ecosistemului terestru și ecosistemului acvatic împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și despăduririi datorite noilor dezvoltări în infrastructura industrială, energetică și de IT
	Impactul asupra biodiversității și habitatelor în zonele protejate și în ariile potențiale Natura 2000 datorită noilor dezvoltări în infrastructura industrială, energetică și de IT

Aspecte de mediu	Probleme cheie de mediu legate de POS
Sănătatea umană	Îmbunătățirea sănătății umane prin implementarea măsurilor menite să prevină poluarea și reducerea vehicilor tare (de ex. deșeurile din minerit, terenurile industriale dezafectate, etc.) Poluarea cu zgomot și vibrații datorită sectorului industrial și al afacerilor
Gestionarea riscului de mediu	Creșterea riscului asociat cu dezastrele naturale și industriale
Conservarea și eficiența resurselor/managementul durabil al resurselor	Intensificarea utilizării resurselor naturale epuizabile Generarea de deșeururi, creșterea recuperării deșeurilor și reciclarea deșeurilor industriale
Patrimoniul cultural și natural	Protejarea patrimoniului natural și cultural (de ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate) Periclitarea patrimoniului natural și cultural și a zonei românești de țărm a Mării Negre prin dezvoltările economice
Eficiența energetică și sursele regenerabile de energie	Scăderea eficienței energetice și a utilizării resurselor energetice Scăderea sprijinului și stimulentele pentru generarea energiei din resurse regenerabile
Popularizarea aspectelor de mediu	Lipsa de popularizare și comportamentul insuficient din punct de vedere ecologic al guvernului, sectorului public și sectorului privat
Transportul durabil	Proporția în scădere a transportului public și a transportului pe cale ferată care a sporit poluarea aerului și blocajele în transport în zonele urbane și rurale
Turismul durabil	Proporția în scădere a dezvoltării turistice cât și distribuția necontrolată a turismului care a dus la degradarea mediului și la pierderea patrimoniului cultural și habitatelor naturale

6.2 Rețeaua națională de arii naturale protejate (viitoarele arii ale rețelei Natura 2000)

Sistemul național de arii terestre protejate reprezintă aproximativ 8% din teritoriul României și conține 26 de rezervații ale biosferei, parcuri naționale și parcuri naturale de dimensiuni mari, precum și opt noi arii naturale protejate de dimensiuni mari, desemnate în perioada 2004 – 2005. În afară de acestea, există alte 935 rezervații științifice, monumente ale naturii și rezervații naturale care însumează o suprafață totală de aproximativ 18.000 hectare.

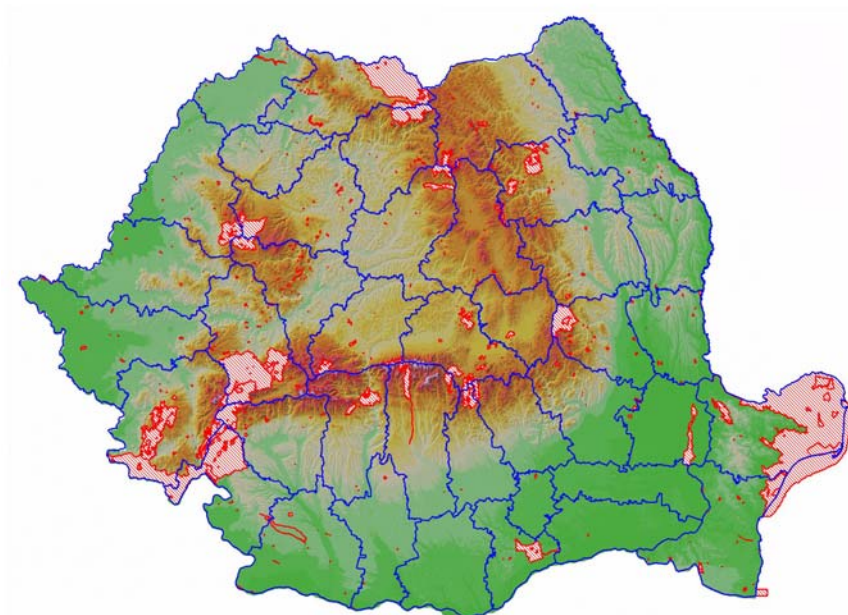

Figura 1: Rețeaua ariilor naturale protejate din România

Fondul național forestier însumează 6.368.000 ha, din care 6.227.000 ha sunt acoperite de păduri, iar 141.000 ha reprezintă zone împădurite, cultivate, în administrare silvică sau altele.

Habitatele naturale și speciile sălbatice de faună și floră prevăzute în Directiva păsări și habitate au fost identificate pe teritoriul României și sunt prezentate în anexele legii 462/2001 (completată de legea 345/19.07.2006) pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor a elaborat o strategie națională de armonizare a reglementărilor privind conservarea naturală cu cerințele comunitare și a elaborat planuri de acțiune pentru implementarea acestei strategii. În plus, au fost elaborate planuri de acțiune ce conțin termene, în vederea implementării Directivelor păsări și habitate.

Ariile naturale de protejate și celelalte componente ale patrimoniului natural care au fost identificate și desemnate trebuie incluse în Rețeaua ecologică europeană a ariilor naturale protejate Natura 2000. Până în acest moment au fost

identificate 28 de arii de protecție specială, care respectă cerințele Directivei păsări, pentru a fi incluse în rețeaua Natura 2000 (aprobate în perioada 2004 – 2005), ceea ce reprezintă doar începutul acestei acțiuni.

Rețeaua Natura 2000 va cuprinde toate cele cinci regiuni biogeografice (alpină, continentală, panonică, pontică, de stepă) și, în consecință, există posibilitatea interferenței ariilor cu activitățile de dezvoltare a rețelei de transport, de vreme ce toate regiunile României sunt importante din punctul de vedere al rețelei Natura 2000

A fost reglementată obligația de a realiza evaluarea de mediu a tuturor planurilor și proiectelor cu impact potențial asupra mediului. Procedura EIA trebuie să evalueze impactul potențial asupra ariilor Natura 2000 și, datorită faptului că procesul de constituire a rețelei este în desfășurare, această procedură va constitui o provocare la adresa proiectelor de transport și de altă natură planificate în cadrul POS. Pe baza „Ghidului metodologic” aprobat de Comisia Europeană, a fost elaborat „Ghidul metodologic privind introducerea considerațiilor legate de biodiversitate în cadrul procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului”, care are legătură cu evaluarea impactului asupra ariilor rețelei Natura 2000. Acesta poate reprezenta un instrument util în timpul procedurii de evaluare.

În vederea unei evaluări și soluționări eficiente a problemelor (dacă acestea apar), procedurile de evaluare a impactului trebuie să conțină o componentă solidă de consultări cu toți actorii cheie implicați în proces. Actorii cheie în ceea ce privește rețeaua Natura 2000 sunt: autoritățile implicate în procesul de implementare și viitoare gestionare a rețelei și anume structurile Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, alte autorități competente în domeniul conservării patrimoniului natural (agențiile naționale, regionale și locale de protecție a mediului, administrațiile parcurilor naționale și naturale, precum și Romsilva), Academia Română (care este responsabilă cu aprobarea științifică a documentelor de reglementare legate de zonele de conservare), precum și ONG-urile din domeniul protecției naturii.

Dat fiind că procesul de constituire a rețelei Natura 2000 și a structurilor și cadrului pentru managementul sănătos și eficace al acestui sistem se află în fazele inițiale de implementare, se recomandă cu tărie atât consultarea, cât și implicarea tuturor actorilor cheie în procesul de evaluare a proiectelor, de exemplu prin invitarea autorităților, cercetătorilor și ONG-urilor din domeniul protecției mediului să furnizeze idei și soluții pentru atenuarea posibilului impact negativ al proiectelor (pentru informații suplimentare, vezi capitolele 9 și 10 cu privire la cadrul de management și monitorizare).

- 7 Obiectivele în domeniul protecției mediului stabilite la nivel internațional, comunitar sau național, care sunt relevante pentru planuri sau programe, precum și modul în care aceste obiective și alte considerente cu privire la mediu au fost integrate în pregătirea acestora

7.1 Lista obiectivelor în domeniul protecției mediului și descrierea elaborării acestora

În scopul realizării evaluării efectelor POS CCE asupra mediului înconjurător, au fost selectate și formulate mai multe aspecte și obiective relevante în domeniul protecției mediului, pe baza obiectivelor și obligațiilor naționale și internaționale (europene și globale) asumate de România în domeniul protecției mediului înconjurător.

În vederea propunerii unei liste cu obiective relevante în domeniul protecției mediului, a fost elaborată o listă de referință conținând documente cheie naționale și internaționale în domeniul mediului înconjurător, iar aceste documente strategice esențiale au fost consultate; această listă este prezentată în Anexa 3.

Acest set de aspecte și obiective în domeniul protecției mediului propuse în vederea evaluării POS CCE a fost prezentat grupului de lucru pentru evaluarea SEA organizat de către Autoritatea de Management (Ministerul Economiei și Comerțului), în timpul ședinței orientative inițiale ce a avut loc în luna septembrie 2006. Echipa de specialiști SEA a luat în considerare comentariile primite în timpul ședinței și ulterior acesteia. Tabelul de mai jos prezintă cadrul final ce conține aspectele și obiectivele în domeniul protecției mediului, propus în vederea realizării evaluării SEA a POS CCE.

Tabelul 4. Obiectivele relevante de mediu pentru analiza strategică a POS CCE

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante
Aer	Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în cadrul limitelor stabilite de normele legale
	Reducerea impacturilor asupra calității aerului la nivel rural și urban
Apă	Limitarea poluării apei de la sursele de poluare punctiforme și difuze
Sol	Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului de eroziunea provocată de apă și vânt

Aspecte de mediu	Obiective de mediu relevante
Schimbări climatice	Scăderea emisiilor care cauzează schimbări climatice
Biodiversitatea	Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre, acvatice și marine împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și defrișării
	Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din zonele protejate și potențiale arii Natura 2000
Sănătatea umană	Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea măsurilor care urmăresc să prevină poluarea și să reducă vechile tare (de exemplu, zonele industriale dezafectate, deșeurile miniere, etc)
	Protejarea și îmbunătățirea condițiilor amplasamentelor în ceea ce privește transportul noxelor, mai ales zgomotul și vibrațiile
Managementul riscului de mediu	Creșterea protejării populației în fața riscurilor asociate cu dezastrele naturale și accidentele industriale
Conservarea și eficiența resurselor/ gestiunea durabilă a resurselor	Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile
	Reducerea producției de deșeuri, creșterea recuperării deșeurilor și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor
Patrimoniul natural și cultural	Asigurarea protejării patrimoniului cultural și natural prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate cât și a protejării habitatelor naturale față de fragmentarea datorată coridoarelor de trafic
	Conservarea, protejarea și reabilitarea zonei românești de țărm a Marii Negre asigurând protejarea patrimoniului cultural și natural (incluzând ecosistemele acvatice și terestre) și a patrimoniului cultural în vederea obținerii dezvoltării durabile a regiunii
Eficiența energetică și resursele reciclabile de energie	Îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării resurselor de energie
	Facilitarea producției de energie din sursele regenerabile
Popularizarea aspectelor de mediu	Îmbunătățirea comportamentului responsabil față de mediu prin implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu
Transportul durabil	Sprijinirea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public
Turismul durabil	Promovarea turismului care ar putea asigura un grad înalt de protecție a mediului și conservare a naturii

7.2 Evaluarea obiectivelor generale și specifice și a axelor prioritare

Obiectivul general al POS este **creșterea productivității companiilor românești și reducerea disparităților în comparație cu media productivității în UE**. Ținta este o creștere medie anuală a PIB pe angajat de 5,5%. Acest lucru va permite României să ajungă la aproximativ 55% din media productivității UE până în 2015.

Pe baza analizei situației mediului în România care s-a axat pe legăturile dintre dezvoltarea economică și mediu cât și pe baza evaluării obiectivelor specifice, experții SEA și AM au propus următoarea reformulare a obiectivului global: **Creșterea productivității companiilor românești, respectând principiile dezvoltării durabile, și reducerea disparităților în comparație cu media productivității în UE.**

Evaluarea obiectivelor specifice s-a axat pe posibilele efecte de mediu ale obiectivelor specifice ale POS asupra obiectivelor relevate de mediu. Evaluarea s-a făcut sub forma comentariilor explicând ce efecte (atât pozitive cât și negative) s-ar putea obține prin implementarea obiectivelor specifice ale POS și a dus la o posibilă reformulare a obiectivelor specifice și a axelor prioritare.

Tabelul 5. Reformularea propusă pentru obiectivele specifice ale POS CCE

Obiective specifice inițiale	Reformularea propusă pentru obiectivele specifice
Consolidarea și creșterea sectorului productiv românesc	Consolidarea și dezvoltarea respectând mediul a sectoarelor productive românești
Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea companiilor	Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea durabilă a companiilor
Creșterea capacității C&D și stimularea cooperării dintre instituțiile CDI și sectorul productiv	Creșterea capacității C&D și stimularea cooperării dintre instituțiile RDI și producători
Valorizarea potențialului TIC și aplicarea sa în administrația publică și sectorul privat (cetățeni, companii)	n/a
Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic	n/a
Promovarea potențialului turistic românesc	Promovarea dezvoltării durabile a turismului în România

Sugestii pentru modificarea axelor prioritare, după cum urmează:

Axa prioritară 1: Un sistem de producție inovativ **și eco-eficient**

Axa prioritară 2: Cercetare, dezvoltare tehnologică și Inovație pentru Competitivitate

Axa prioritară 3: TIC pentru sectorul public și privat

Axa prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic

Axa prioritară 5: România, destinație atractivă pentru turism **durabil** și **dezvoltarea** afacerilor

În anexa 4 a raportului se regăsește evaluarea completă.

8 Posibilele efectele¹ semnificative asupra mediului înconjurător

8.1 Evaluarea domeniilor cheie de intervenție și măsuri specifice sugerate pentru minimizarea, reducerea și compensarea efectelor semnificative potențiale ale acestora

După realizarea unei evaluări în vederea stabilirii dacă POS CCE poate avea efecte substanțiale asupra mediului înconjurător (vezi capitolul 7 și Anexa 4 a prezentului raport), s-a realizat o nouă evaluare a domeniilor cheie de intervenție propuse în funcție de obiectivele relevante în domeniul mediului, altfel spus, s-a evaluat dacă și cum anume domeniile cheie de intervenție contribuie (sau nu) la îndeplinirea obiectivelor de mediu relevante.

Această evaluare a fost realizată în două faze.

În prima fază au fost evaluate domeniile cheie de sprijin în conformitate cu următoarea scară valorică:

- + 2: efect pozitiv substanțial al domeniului de intervenție în cadrul scopului (obiectivului) de referință propus
- + 1: efect pozitiv al domeniului de intervenție în cadrul scopului de referință propus
- 0: nici un impact
- 1: impact negativ al domeniului de intervenție în cadrul scopului de referință propus
- 2: impact negativ substanțial al domeniului de intervenție în cadrul scopului de referință propus
- ?: impactul nu poate fi determinat

Au fost furnizate comentarii asupra unei părți consistente a evaluării, mai ales în situațiile în care a fost identificat un impact negativ.

Evaluarea a fost realizată în mod independent de către specialiștii din echipa de evaluare SEA (au fost realizate în total 5 evaluări). Rezultatele obținute în urma evaluării au fost rezumate în tabele (de tip Microsoft Excel) și examinate statistic (au fost calculate deviația mediană și deviația standard). În cazul în care deviația standard a avut o valoare mai mare de 1 (arătând diferențe substanțiale de evaluare între membrii echipei), evaluarea a fost discutată în cadrul echipei și modificată în consecință.

¹ Efecte secundare, cumulative, sinergice, pe termen scurt, mediu sau lung, permanente sau temporare, pozitive sau negative care au asupra unor aspecte de mediu precum biodiversitatea, sănătatea publică, fauna, flora, solul, apa, aerul, factorii climatici, bunurile materiale, patrimoniul cultural, inclusiv cel arhitectural și arheologic, peisajul natural, precum și corelațiile dintre acești factori.

Evaluarea a vizat identificarea conflictelor negative semnificative potențiale dintre domeniile de finanțare din cadrul POS CCE și obiectivele de referință în domeniul protecției mediului. Au fost considerate importante acele conflicte negative pentru care deviația mediană a fost – 1 sau mai scăzută. În cazul acestor conflicte au fost propuse măsuri suplimentare de atenuare, în vederea reducerii la minim a efectelor nefaste asupra mediului provocate de implementarea POS CCE.

Următoarele tabele prezintă evaluarea colectivă a echipei SEA, conform celor stabilite în timpul dezbaterii rezultatelor obținute din evaluările independente.

Tabelul 6. Evaluarea domeniilor cheie de intervenție ale POS CCE

Axa prioritară 1 – „Un sistem de producție inovator”

Domeniu cheie de intervenție 1.1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția de piață, mai ales a IMM-urilor		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibile efecte de mediu
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legale	1	Sprrijinirea dezvoltării prin investiții în uzine, echipamente, mașini va contribui în viitor la poluarea aerului. Calitatea aerului se va putea îmbunătăți dacă investițiile se vor axa pe sisteme de producție cu tehnologii mai puțin poluante. Impactul negativ va fi semnificativ datorită creșterii capacității de producție. Unde este cazul, proiectele de investiții ample trebuie să aibă estimări cu privire la posibilele emisii rezultate din utilizarea noului echipament sau cu privire la reducerea emisiilor datorită îmbunătățirii tehnologiilor și echipamentului.
Minimizarea impacturilor asupra calității aerului	0	Sprrijinirea dezvoltării prin investiții în uzine, echipamente, mașini va contribui la poluarea aerului ambiental. Calitatea aerului se va îmbunătăți dacă investițiile se vor axa pe sisteme de producție cu tehnologii mai puțin poluante. Este probabil un potențial impact negativ semnificativ și de aceea ar trebui să se acorde prioritate proiectelor care duc la reducerea emisiilor în aer, cât și proceselor de producție mai puțin poluante care ar putea de asemenea să înlocuiască vechile tehnologii poluante. Impactul va fi posibil minimizat prin procedura EIA.
Limitarea poluării apei de la sursele de poluare punctiforme și difuze	0	Expansiunea capacității de producție și creșterea numărului de IMM-uri va contribui la poluarea apei (în funcție de profilul activității). Se va limita poluarea apei dacă investițiile se vor axa pe sisteme productive cu tehnologii mai puțin poluante. Există un posibil impact negativ semnificativ și, ca atare, ar trebui să se acorde prioritate proiectelor care duc la reducerea emisiilor în aer cât și proceselor de producție mai puțin poluante. Impactul va fi posibil minimizat prin procedura EIA.

Domeniu cheie de intervenție 1.1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția de piață, mai ales a IMM-urilor		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibile efecte de mediu
Limitarea poluării punctiforme și difuze și facilitarea protecției solului împotriva eroziunii datorată apei și vântului	0	Expansiunea capacității productive și creșterea numărului de IMM-uri va contribui la poluarea solului (în funcție de profilul activității) prin producerea de deșeuri și apă uzată. Aceste scopuri se vor atinge dacă investițiile se vor axa pe sisteme de producție cu tehnologii mai puțin poluante. Există un posibil impact negativ semnificativ și, ca atare, ar trebui să se acorde prioritate proiectelor care conduc la reducerea poluării solului și la procese de producție mai puțin poluante. Impactul va fi posibil minimizat prin procedura EIA.
Scăderea emisiilor care duc la schimbări climatice	0	Sprajinirea dezvoltării prin investiții în uzine, echipamente, mașini va contribui la emisiile GHG. Calitatea aerului se va îmbunătăți și emisiile GHG vor scădea dacă investițiile se vor axa pe sisteme de producție cu tehnologii mai puțin poluante (implementând/investind în CTD agreeate cu EPA în cadrul evaluării IPPC și procesul de autorizare). Există un posibil efect negativ semnificativ și, ca atare, ar trebui să se acorde prioritate acelor proiecte care duc la reducerea emisiilor în aer și la procese de producție mai puțin poluante prin stimularea mecanismelor de comerț cu emisii GHG permise în cadrul protocolului Kyoto (cum ar fi PAN – funcționarea Planului Național de Alocare, proiectele JI, etc). Impactul va fi posibil minimizat prin procedura EIA.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și despăduririi	0	Datorită emisiilor în aer, apă și sol va avea loc un efect negativ indirect asupra ecosistemelor terestre și acvatice cu consecințe ireversibile. Ar trebui să se acorde prioritate proiectelor care duc la reducerea emisiilor în aer cât și proceselor de producție mai puțin poluante. Impactul va fi posibil minimizat prin procedura EIA.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din zonele protejate și din ariile potențiale Natura 2000	0	În funcție de procesele de producție sprijinite va avea loc un efect negativ indirect cu consecințe ireversibile asupra ariilor protejate datorită creșterii emisiilor în aer, apă și sol. Ar trebui să se acorde prioritate proiectelor care duc la reducerea emisiilor în aer cât și la procese de producție mai puțin poluante. Efectele potențiale, dacă vor exista, asupra ariilor Natura 2000 vor fi obligatoriu reglementate prin procedura EIA.
Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea măsurilor menite să prevină poluarea și să reducă vechile poveri (de ex. pesticidele, deșeurile miniere, etc.)	0,5	Calitatea mediului și a sănătății umane se poate îmbunătăți dacă investițiile se vor axa pe sisteme de producție cu tehnologii mai puțin poluante. Datorită scopului de a crește capacitățile productive vor exista emisii suplimentare în aer, apă și sol și, ca atare, ar trebui propuse măsuri de reducere a impacturilor negative și trebuie acordată prioritate unor tehnologii și echipamente mai puțin poluante.

Domeniu cheie de intervenție 1.1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția de piață, mai ales a IMM-urilor		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibile efecte de mediu
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor amplasamentelor în ceea ce privește zgomotul	0,5	Condițiile de viață din amplasamente se pot îmbunătăți dacă investițiile se vor axa pe sisteme de producție cu tehnologii mai puțin poluante, mai ales mai puțin zgomot. Va exista un anumit impact negativ datorită creșterii capacităților de producție (prin implementarea CTD acest inconvenient ar putea fi redus până la limitele acceptate).
Creșterea protejării populației față de riscurile asociate cu accidentele industriale	1	Investițiile în tehnologii productive mai sigure și în formarea personalului vor limita numărul accidentelor industriale. Va avea loc un anumit impact negativ legat de creșterea capacităților productive. Trebuie să fie prevăzute măsuri de precauție. Unde este cazul, pentru proiecte ample de investiție, dacă este vorba de investiții cu risc crescut la accidente industriale, trebuie pregătite proiecte de programe pentru prevenirea riscului și intervenții.
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile	1	Creșterea numărului de companii și al capacităților productive va duce la creșterea utilizării resurselor naturale. Producția și tehnologiile care utilizează resurse reciclabile și care urmăresc reducerea utilizării resurselor naturale epuizabile ar trebui să aibă prioritate.
Diminuarea producției de deșuri, creșterea recuperării deșeurilor și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	1	Extinderea și sprijinirea noilor capacități productive va contribui la producția de deșuri. Trebuie promovată recuperarea și reciclarea deșeurilor și trebuie preferate proiectele care urmăresc reutilizarea deșeurilor și a tehnologiilor care nu produc deșuri.
Asigurarea protecției patrimoniului natural și cultural (de ex. revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	1	Noile tehnologii și evoluții vor avea anumite impacturi negative asupra peisajelor naturale și culturale și în această situație ar trebui propuse măsuri de reducere a acestora (de ex. impactul determinat de modernizarea uzinelor). Companiile ar trebui să fie încurajate să-și extindă activitatea în zonele industriale dezafectate.
Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor energetice	1	IMM-urile vor fi încurajate să asigure eficiența energetică și economisirea resurselor de energie datorită disponibilității investițiilor în noi tehnologii. Un efect pozitiv se va datora KAI.
Facilitarea producției de energie din resurse regenerabile	0,5	Noile investiții vor determina anumite efecte pozitive.
Sprijinirea introducerii inovațiilor eco-eficiente.	2	Noile investiții și modernizarea tehnologiilor utilizate în producție vor determina anumite efecte pozitive. Proiectele cu inovații eco-eficiente trebuie să aibă prioritate.
Implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu și promovarea comportamentului responsabil față de mediu în sectorul public și în sectorul privat	1	Proiectele care sprijină anumite aspecte de mediu importante cum ar fi reutilizarea și reciclarea deșeurilor, producția de energie din resurse regenerabile și promovarea inovațiilor eco-eficiente vor avea anumite efecte pozitive și vor promova comportamentul responsabil față de mediu în sectorul public și în sectorul privat.
Reformularea propusă pentru domeniul cheie de intervenție (dacă există):		
Investiții productive și care respecta mediul și pregătirea pentru competiția de piață, mai ales a IMM-urilor		

Domeniu cheie de intervenție 1.1: Investiții productive și pregătirea pentru competiția de piață, mai ales a IMM-urilor		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
<p>Recomandările SEA (de ex. condițiile pentru implementare, criteriile de selecție, etc.):</p> <p>Datorită creșterii capacității productive efectele negative asupra mediului vor fi semnificative. Unde este cazul, proiectele trebuie să aibă estimări cu privire la posibilele emisii rezultate din utilizarea noului echipament sau cu privire la reducerea emisiilor datorită modernizării tehnologiilor și echipamentului. Ar trebui acordată prioritate proiectelor care urmăresc reducerea emisiilor, recuperarea deșeurilor, reciclarea și reutilizarea cât și cele care urmăresc utilizarea unor tehnologii care nu produc deșeuri. Prioritate trebuie acordată dezvoltării care vizează certificarea EMAS și ISO. Unde este cazul, pentru proiecte ample de investiție, dacă este vorba de investiții cu risc crescut de accidente industriale, trebuie pregătite proiecte de programe pentru prevenirea riscului și intervenții.</p>		

Domeniu cheie de intervenție 1.2: Accesul IMM-urilor la credit și instrumente financiare.		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind la posibilele efecte de mediu
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de actele normative	0	Accesul mai ușor la credite și instrumente financiare va crește productivitatea activităților IMM-urilor și impacturile asupra mediului care decurg din aceste activități. Ar trebui să se acorde prioritate acelor solicitanți de finanțări pentru activități care au efecte mai puternice din punct de vedere al mediului, economic și social. Pentru selecția proiectelor prioritare ar trebui să se utilizeze criteriile de mediu.
Reducerea impactului asupra calității aerului	0,5	Vezi mai sus
Limitarea poluării apei din sursele de poluare punctiforme și difuze	0,5	Vezi mai sus
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului față de eroziunea provocată de apă și vânt	0,5	Vezi mai sus
Reducerea emisiilor care cauzează schimbări climatice	0,5	Vezi mai sus
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și despăduririi	0	Vezi mai sus
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor în zonele protejate și potențialele arii Natura 2000	0	Vezi mai sus
Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea măsurilor menite să prevină poluarea și să reducă vehiculele tare (de ex. pesticidele, deșeurile miniere, etc.)	1	Vezi mai sus

Domeniu cheie de intervenție 1.2: Accesul IMM-urilor la credit și instrumente financiare.		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind la posibilele efecte de mediu
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor amplasamentelor din punct de vedere al zgomotului	0,5	Vezi mai sus
Creșterea protejării populației în fața riscurilor asociate cu accidente industriale	1	Vezi mai sus
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile	0,5	Vezi mai sus
Reducerea producției de deșeururi, creșterea recuperării deșeurilor și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	1	Vezi mai sus
Asigurarea protecției patrimoniului natural și cultural (de ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	-1	Vezi mai sus
Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor energetice	1	Vezi mai sus
Facilitarea producției de energie din resurse regenerabile	1	Vezi mai sus
Srijinirea introducerii inovațiilor eco-eficiente	1	Vezi mai sus
Implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu și promovarea comportamentului responsabil față de mediu în sectorul public și în sectorul privat	0,5	Vezi mai sus
Reformularea propusă pentru domeniul cheie de intervenție (dacă există): n/a		
Recomandările SEA (de ex. condițiile pentru implementare, criteriile de selecție, etc.): Un acces îmbunătățit la credite și instrumente financiare va crește productivitatea activităților IMM-urilor cât și impactul asupra mediului. Se pot spori efectele pozitive asupra mediului dacă aceste credite vor fi acordate cu prioritate măsurilor cu efecte puternice la nivel economic, social și de mediu (de ex. măsurile asociate cu reducerea emisiilor, economisirea energiei și a resurselor naturale). În alegerea proiectelor prioritare sunt recomandate și criteriile de selecție legate de mediu.		

Domeniu cheie de intervenție 1.3: Dezvoltarea antreprenoriatului		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu

Domeniu cheie de intervenție 1.3: Dezvoltarea antreprenoriatului		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de actele normative	0	Acțiunile sprijinite în cadrul dezvoltării antreprenoriatului vor avea un efect semnificativ pozitiv sau negativ asupra aerului ambiental. Dacă nu se întreprinde nicio acțiune pentru protejarea mediului, dezvoltarea incubatoarelor de afaceri vor avea un impact indirect asupra calității aerului. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criterii de selecție legate de protejarea mediului.
Reducerea impactului asupra calității aerului	0	Acțiunile sprijinite în cadrul dezvoltării antreprenoriatului vor putea probabil reduce impacturile asupra aerului, deși sprijinul acordat activităților de inițiere ar putea avea unele efecte negative. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criterii de selecție legate de protejarea mediului.
Reducerea poluării apei din surse de poluare punctiforme și difuze	0	Dacă nu se adoptă nici o măsură pentru acțiunile de mediu sprijinite în cadrul dezvoltării antreprenoriatului care pot probabil reduce impacturile asupra apei, activitățile de inițiere vor avea un impact negativ semnificativ. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criterii de selecție legate de protejarea mediului. Incubatoare dezvoltate în fostele zone industriale dezafectate trebuie să aibă prioritate.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului față de eroziunea provocată de apă și vânt	0	Dacă nu se adoptă măsuri de protecție a mediului pentru dezvoltarea incubatoarelor de afaceri, impactul asupra solului ar putea fi negativ. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criterii de selecție legate de protejarea mediului. Incubatoare dezvoltate în fostele zone industriale dezafectate trebuie să aibă prioritate.
Reducerea emisiilor care cauzează schimbări climatice	0	Dacă nu se adoptă măsuri pentru protecția mediului în cadrul dezvoltării incubatoarelor de afaceri, emisiile GHG ar putea crește. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criterii de selecție legate de protejarea mediului.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și despăduririi	0	Dezvoltările antreprenoriale ar putea avea un impact negativ asupra ecosistemelor terestre și acvatice datorită efectelor negative de mediu derivate din procesele de producție utilizate. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criterii de selecție legate de protejarea mediului. Incubatoare dezvoltate în fostele zone industriale dezafectate trebuie să aibă prioritate.

Domeniu cheie de intervenție 1.3: Dezvoltarea antreprenoriatului		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor în zonele protejate și potențialele arii Natura 2000	0	Dezvoltările antreprenoriale ar putea avea un impact negativ asupra biodiversității și habitatelor din zonele protejate și potențialele arii Natura 2000 datorită efectelor negative de mediu derivate din procesele de producție utilizate. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criteriile de selecție legate de protejarea mediului. Incubatoare dezvoltate în fostele zone industriale dezafectate trebuie să aibă prioritate.
Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea măsurilor menite să prevină poluarea și să reducă vechile tare (de ex. pesticidele, deșeurile miniere, etc.)	0	Sprrijinirea măsurilor care urmăresc prevenirea poluării și tehnologii mai eficiente din punct de vedere al consumului energiei vor duce la îmbunătățirea sănătății umane. Crearea de noi companii în zonele industriale dezafectate va avea un efect pozitiv datorită reducerii poverilor de poluare. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criteriile de selecție legate de protejarea mediului.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor amplasamentelor în ceea ce privește zgomotul	0	Noile evoluții vor duce la mai multe activități și se va înregistra un efect negativ asupra nivelului zgomotului în aceste amplasamente. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criteriile de selecție legate de protejarea mediului.
Creșterea protejării populației față de riscurile asociate cu accidentele industriale	0	Creșterea activităților industriale va crește riscul accidentelor și va exista deci un impact negativ. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criteriile de selecție legate de protejarea mediului.
Limitarea utilizării resurselor naturale ne-regenerabile	0	Incubatoarele de afaceri ar putea crește utilizarea resurselor naturale. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criteriile de selecție legate de protejarea mediului.
Reducerea producției de deșeuri, creșterea recuperării deșeurilor și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	0	Incubatoarele de afaceri vor crește producția de deșeuri. Promovarea antreprenoriatului durabil va ajuta la reducerea impactului negativ. Trebuie să se acorde prioritate proiectelor și activităților care urmăresc reducerea, recuperarea și reciclarea deșeurilor.
Asigurarea protecției patrimoniului natural și cultural (de ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	0	Incubatoarele de afaceri vor afecta patrimoniul cultural și natural. Trebuie să se acorde prioritate inițiativelor de antreprenoriat în zonele industriale dezafectate și celor care vor avea cel mai mic impact asupra patrimoniului natural și cultural. În vederea asigurării unui efect pozitiv al implementării acestei operațiuni trebuie utilizate criteriile de selecție legate de protejarea mediului.
Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor energetice	0,5	Incubatoarele de afaceri vor îmbunătăți eficiența energetică având în vedere că trebuie dezvoltate într-un mediu eficient din punct de vedere economic.

Domeniu cheie de intervenție 1.3: Dezvoltarea antreprenoriatului		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Facilitarea producției de energie din resurse regenerabile	0,5	Se vor înregistra efecte pozitive semnificative dacă se încurajează activități de dezvoltare care urmăresc sau sunt indirect legate de producția de energie regenerabilă, acordându-se sprijin expertizei specializate necesare.
Sprijinirea introducerii inovațiilor eco-eficiente	1	Dezvoltările antreprenoriale care vor promova sau introduce inovațiile eco-eficiente vor avea efecte pozitive pe termen lung.
Implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu și promovarea comportamentului responsabil față de mediu în sectorul public și în sectorul privat	1	Vor exista efecte pozitive pe termen lung dacă proiectele sprijinite vor determina reducerea poluării sau vor introduce facilități care economisesc mai multă energie, activități care cer mai puține resurse și care sunt eco-eficiente.
Reformularea propusă pentru domeniul cheie de intervenție (dacă există): Dezvoltarea antreprenoriatului durabil		
Recomandările SEA (de ex. condițiile de implementare, criteriile de selecție, etc.): În vederea creșterii efectelor pozitive de mediu ale DCI se recomandă sprijinirea dezvoltării companiilor durabile. Trebuie utilizate criteriile de selecție legate de protecția mediului în vederea asigurării efectelor pozitive din implementarea acestui DCI. Vor exista efecte pozitive pe termen lung dacă proiectele sprijinite vor duce la reducerea poluării și la introducerea tehnologiilor și activităților eco-eficiente. Va fi preferată localizarea incubatoarelor în zonele industriale dezafectate (ca punctaj în procesul de evaluare). Celelalte operațiuni din acest DCI vor fi neutre din punct de vedere al efectelor asupra mediului.		

Axa prioritară 2 – „Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovație pentru competitivitate”

Domeniu cheie de intervenție 2.1: Parteneriatul C&D între universități/institute de cercetare și întreprinderi pentru generarea rezultatelor direct aplicabile în economie.		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de actele normative	0	Activitățile de cercetare sprijinite de DCI vor avea anumite efecte pozitive indirecte asupra calității aerului.
Reducerea impactului asupra calității aerului	0	Se vor obține efecte pozitive indirecte dacă parteneriatele C&D vor aborda în cercetările industriale aspecte legate de calitatea aerului.
Reducerea poluării apei din surse de poluare punctiforme și difuze	0	Se pot anticipa anumite efecte pozitive în condițiile în care DCI sprijină acele CR&D care urmăresc direct sau indirect reducerea poluării apei datorată proceselor tehnologice.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protecției solului față de eroziunea provocată de apă și vânt	1	Stimularea transferului tehnologiilor moderne adaptate la standardele europene de mediu va duce la îmbunătățirea competitivității companiilor românești cât și la îmbunătățirea protecției solului împotriva eroziunii provocată de apă și vânt.

Domeniu cheie de intervenție 2.1: Parteneriatul C&D între universități/institute de cercetare și întreprinderi pentru generarea rezultatelor direct aplicabile în economie.		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Reducerea emisiilor care cauzează schimbări climatice	0	Dacă se aplică criteriile de mediu în selectarea și sprijinirea proiectelor acordate în cadrul DCI, se vor înregistra efecte pozitive pe termen lung în ceea ce privește emisiile GHG generate din procesele de producție și generare de energie din România. În vederea creșterii efectului pozitiv ar trebui utilizate criteriile de mediu.
Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea măsurilor menite să prevină poluarea și să reducă vechile tare (de ex. pesticidele, deșeurile miniere, etc.)	1	Stimularea transferului tehnologiilor moderne adaptate la standardele europene de mediu va duce la îmbunătățirea competitivității companiilor românești și a calității sănătății umane.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor amplasamentelor în ceea ce privește zgomotul	0	Vor exista anumite efecte pozitive indirecte pe termen lung datorită dezvoltărilor tehnologice și de proces cât și îmbunătățirilor legate de zgomot.
Creșterea protejării populației față de riscurile asociate cu accidentele industriale	0	Vor exista anumite efecte pozitive legate de reducerea riscului asociat cu accidentele industriale datorate C&D dacă se sprijină proiectele de siguranță și securitate.
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile	0	C&D cât și sprijinul derivat din parteneriatele cu institutele de cercetare vor avea un efect pozitiv pe termen lung dacă activitățile urmăresc reducerea utilizării resurselor naturale epuizabile în cadrul tehnologiilor și proceselor aplicabile în economia românească.
Reducerea producției de deșuri, creșterea recuperării deșeurilor și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	1	Stimularea transferului tehnologiilor moderne adaptate la standardele europene de mediu vor duce la îmbunătățirea competitivității companiilor românești, dar și a procesului de reciclare a deșeurilor. Se anticipează efecte pozitive dacă sunt introduse și dezvoltate asemenea îmbunătățiri.
Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor energetice	0	Se vor înregistra efecte pozitive pe termen lung dacă parteneriatele C&D abordează eficiența energetică și utilizarea resurselor de energie și sunt puse la dispoziție producătorilor naționali.
Facilitarea producției de energie din resurse regenerabile	1	Stimularea transferului tehnologiilor moderne adaptate la standardele europene de mediu vor duce la îmbunătățirea competitivității companiilor românești dar și la creșterea utilizării tehnologiilor ecologice bazate pe resurse regenerabile.
Sprijinirea introducerii inovațiilor eco-eficiente	2	Stimularea transferului de tehnologii moderne adaptate la standardele europene de mediu va facilita o implementare mai bună a inovațiilor ecologice.
Implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu și promovarea comportamentului responsabil față de mediu în sectorul public și în sectorul privat	1	Se vor înregistra efecte pozitive pe termen lung asupra comportamentului responsabil față de mediu a sectorului public și al sectorului privat datorită tehnologiilor dezvoltate care urmăresc reducerea impacturilor de mediu și soluțiile eco-eficiente.

Domeniu cheie de intervenție 2.1: Parteneriatul C&D între universități/institute de cercetare și întreprinderi pentru generarea rezultatelor direct aplicabile în economie.		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Reformularea propusă pentru domeniul cheie de intervenție (dacă există):		
Recomandările SEA (de ex. condițiile implementare, criteriile de selecție, etc.):		
Se vor înregistra efecte pozitive generale pe termen lung dacă se vor folosi în selectarea și sprijinirea activităților criterii de selecție legate de mediu cum ar fi reducerea producției de deșeuri, producția de energie din resurse regenerabile, reducerea utilizării resurselor naturale, etc, si daca proiecte care conduc la produse si tehnologii care respecta mediul vor fi stimulate in procesul de selecție a proiectelor.		

Domeniu cheie de intervenție 2.2: Investițiile în infrastructura CDI		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Mentținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de actele normative	1	Utilizarea de noi echipamente și de mai multă energie de către laboratoarele și alte institute de cercetare sprijinite prin DCI va avea unele impacturi negative indirecte. Economisirea și conservarea energiei va avea un efect pozitiv.
Reducerea impactului asupra calității aerului	1	Sprijinirea și utilizarea noilor echipamente electronice pentru CDI în universități, institute de cercetare și altele ar putea avea un impact negativ.
Reducerea poluării apei din surse de poluare punctiforme și difuze	1	Activarea cercetării și activităților de laborator va avea unele efecte negative care vor fi contrabalansate prin certificarea ISO și EMAS promovată în rândul candidaților, cât și prin măsuri de mediu.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului împotriva eroziunii provocată de apă și vânt	1	Creșterea utilizării energiei și a apei la nivelul instituțiilor sprijinite va rezulta într-o poluare indirectă a solului de proporție mică. Nu poate fi evaluat un impact direct asupra eroziunii provocate de vânt și apă.
Reducerea emisiilor care cauzează schimbări climatice	1	Creșterea consumului de energie de către industria de cercetare va avea unele impacturi indirecte asupra emisiilor GHG.
Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea măsurilor menite să prevină poluarea și să reducă vechile tare (de ex. pesticidele, deșeurile miniere, etc.)	0	Măsurile și activitățile legate de îmbunătățirea cercetării de laborator, a colectării de date (prin acreditare și certificare) cât și reducerea poluării rezultată din activități cum ar fi renovarea și modernizarea locațiilor C&D (pentru asigurarea condițiilor adecvate de funcționare pentru echipamentul achiziționat – condiții ambientale, surse de alimentare, etc) vor rezulta în efecte indirecte pozitive semnificative asupra sănătății umane.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor amplasamentelor în ceea ce privește zgomotul	0	Poate fi așteptat un efect ne semnificativ asupra nivelului zgomotului.
Creșterea protejării populației față de riscurile asociate cu accidentele industriale	0	Îmbunătățirea sistemelor de monitorizare oferite de DCI prin activitățile de transfer de tehnologii și inovații va determina un efect indirect asupra riscului asociat cu accidentele industriale.

Domeniu cheie de intervenție 2.2: Investițiile în infrastructura CDI		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile	0	Inovațiile dezvoltate prin activitățile sprijinite (cercetare și inovații, modernizare și tehnologii) vor determina un efect pozitiv indirect pe termen lung în ceea ce privește utilizarea resurselor naturale epuizabile.
Reducerea producției de deșeuri, creșterea recuperării deșeurilor și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	1	Inovațiile dezvoltate prin activitățile sprijinite (cercetare și inovații, modernizare și tehnologii) vor determina un efect pozitiv indirect pe termen lung în ceea ce privește deșeurile și producerea de deșeuri. Ar trebui să se acorde prioritate în cadrul strategiei de selecție a proiectelor sau activităților care urmăresc diminuarea deșeurilor.
Îmbunătățirea eficienței energetice și utilizarea resurselor energetice	1	Achiziția de echipamente și tehnologii mai eficiente din punct de vedere al energiei va avea efecte pozitive pe termen lung. Ar trebui să se acorde prioritate în cadrul DCI proiectelor care sprijină instrumente mai eficiente din punct de vedere al energiei.
Facilitarea producției de energie din resurse regenerabile	1	Se va înregistra un efect pozitiv indirect pe termen lung.
Sprijinirea introducerii inovațiilor eco-eficiente	1	Stimularea cercetării naționale și a serviciilor de laborator va avea un efect pozitiv pe termen lung în dezvoltarea inovațiilor care urmăresc soluții de mediu.
Implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu și promovarea comportamentului responsabil față de mediu în sectorul public și în sectorul privat	0,5	Activitățile C&D vor avea efecte pozitive pe termen lung în rezolvarea problemelor de mediu și promovarea comportamentului responsabil față de mediu în sectorul public și sectorul privat.
Reformularea propusă a domeniului cheie de intervenție (dacă există): n/a		
Recomandările SEA (de exemplu, condițiile pentru implementare, criteriile de selecție, etc.):		
DCI ar trebui să sprijine infrastructura CDI care este în conformitate cu strategia Gothenburg. Trebuie să se acorde prioritate în cadrul DCI proiectelor care sprijină instrumente mai eficiente din punct de vedere al energiei. Criteriile de selecție legate de mediu vor crește efectul pozitiv al activităților din cadrul DCI.		

Domeniu cheie de intervenție 2.3: Sprijinul CDI pentru companii		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Mentținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de actele normative	1	Activitățile de achiziții de expertiză C&D care urmăresc atingerea standardelor de calitate a aerului așa cum au fost stabilite în normele de mediu vor determina efecte pozitive pe termen lung. Ar trebui promovate proiectele care urmăresc dezvoltarea sau achiziția de servicii C&D pentru reducerea emisiilor în mediu și mai ales a emisiilor în aer în vederea obținerii unor efecte pozitive semnificative.

Domeniu cheie de intervenție 2.3: Sprijinul CDI pentru companii		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Reducerea impactului asupra calității aerului	1	Se vor înregistra efecte pozitive pe termen lung datorită activităților de achiziție de expertiză C&D, ar trebui promovată în vederea obținerii unor efecte pozitive semnificative dezvoltarea sau achiziția de servicii C&D care urmăresc reducerea emisiilor în mediu și mai ales a emisiilor în aer.
Reducerea poluării apei din surse de poluare punctiforme și difuze	1	Se vor obține efecte pozitive semnificative dacă achiziția și rezultatele C&D vor fi utilizate pentru a aborda poluarea apei datorată emisiilor ce rezultă din operațiuni și producție. Vor fi promovate în vederea obținerii unor efecte pozitive semnificative proiectele care urmăresc dezvoltarea sau achiziția de servicii C&D care urmăresc reducerea emisiilor în mediu și mai ales reducerea poluării apei.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului împotriva eroziunii provocate de apă și vânt	1	Stimularea transferului în economia națională a rezultatelor C&D și a tehnologiilor moderne dezvoltate în România sau în afara României va duce la îmbunătățirea competitivității companiilor românești dar și a protecției solului în fața eroziunii provocată de vânt și apă. Dacă C&D urmărește reducerea poluării/emisiilor și diminuarea deșeurilor, acest lucru va duce la creșterea efectului pozitiv semnificativ.
Reducerea emisiilor care cauzează schimbări climatice	1	Dacă C&D urmărește reducerea emisiilor care provoacă schimbări climatice, acest lucru va duce la creșterea efectului pozitiv semnificativ.
Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea măsurilor menite să prevină poluarea și să reducă vechile tare (de ex. pesticidele, deșeurile miniere, etc.)	1	Se vor obține efecte pozitive semnificative dacă sprijinul C&D va contribui la reducerea poluării și diminuarea deșeurilor.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor amplasamentelor în ceea ce privește zgomotul	0	Se vor obține efecte pozitive semnificative dacă proiectele din cadrul DCI vor aborda aspecte legate de zgomot.
Creșterea protejării populației față de riscurile asociate cu accidentele industriale	1	Sprijinirea proiectelor care urmăresc protejarea populației în fața riscului asociat cu accidentele industriale va avea un efect pozitiv semnificativ.
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile	1	Sprijinirea proiectelor care urmăresc reducerea utilizării resurselor epuizabile va avea un efect pozitiv semnificativ.
Reducerea producției de deșuri, creșterea recuperării deșeurilor și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	1	Se va înregistra un efect pozitiv semnificativ dacă se acordă sprijin proiectelor care urmăresc reducerea producției de deșuri, creșterea recuperării și reciclării. Producția de deșuri de către serviciile C&D va duce la efecte indirecte pozitive sau negative.

Domeniu cheie de intervenție 2.3: Sprijinul CDI pentru companii		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii cu privire la posibilele efecte de mediu
Îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării resurselor	1	Se vor înregistra efecte pozitive semnificative dacă se acordă sprijin proiectelor care urmăresc eficiența energetică și reducerea utilizării resurselor de energie. Se pot anticipa anumite efecte negative datorită activităților C&D ca atare.
Facilitarea producției de energie din resurse regenerabile	1	Stimularea producției de energie din resurse regenerabile prin transferul de tehnologie C&D în companii va determina anumite efecte pozitive directe.
Sprijinirea introducerii inovațiilor eco-eficiente	2	Sprijinirea în cadrul DCI a inovațiilor eco-eficiente va duce la efecte pozitive directe semnificative.
Implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu și promovarea comportamentului responsabil față de mediu în sectorul public și în sectorul privat	0,5	Se vor înregistra efecte pozitive indirecte asupra publicului și comportamentului responsabil față de mediu datorită noilor tehnologii achiziționate de companii și a măsurilor suplimentare și câteva efecte directe asupra sectorului de afaceri datorită aplicării inovațiilor care urmăresc rezolvarea unor probleme de mediu în procesele de producție și cercetare.
Reformularea propusă pentru domeniul cheie de intervenție (dacă există):		
Recomandările SEA (de exemplu, condițiile implementare, criteriile de selecție, etc.):		
Se recomandă promovarea încurajării CDI în conformitate cu strategia de la Gothenburg și pentru proiecte care urmăresc dezvoltarea sau achiziția de servicii C&D pentru reducerea emisiilor dăunătoare pentru mediu și sănătatea umană. Stimularea transferului în economia națională a rezultatelor C&D și a tehnologiilor moderne dezvoltate în România și în afară va duce la îmbunătățirea competitivității companiilor românești și ar trebui să permită un efect pozitiv semnificativ asupra mediului.		

Axa prioritară 3 – „TIC pentru sectoarele public și privat”

Domeniul cheie de intervenție 3.1: Susținerea utilizării tehnologiilor informaționale		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Mentținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative	1	Prin susținerea utilizării tehnologiilor informaționale se va reduce transportul, ceea ce va avea un impact pozitiv indirect. Implementarea unui program informatic de control și monitorizare într-o industrie ce produce poluare atmosferică va avea numeroase efecte pozitive. Va exista și un impact negativ datorat unui consum mai mare de energie prin utilizarea echipamentului IT și, prin urmare, se va putea intensifica poluarea atmosferică în anumite locații (IMA).
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	1	Prin susținerea serviciilor de Internet și a celor conexe se va utiliza mai mult echipamentul informatic, cu efecte negative asupra emisiilor de gaze cu efect de seră. Cu toate acestea, vor apărea și efecte pozitive prin reducerea folosirii mijloacelor de transport în cazul în care, datorită acestui domeniu cheie de intervenție (DCI), vor fi posibile munca la domiciliu și serviciile la distanță.

Domeniul cheie de intervenție 3.1: Susținerea utilizării tehnologiilor informaționale		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	1	Va exista un impact indirect minor asupra ecosistemelor terestre și acvatice datorat creșterii consumului de energie, dar se estimează și efecte pozitive prin reducerea emisiilor produse de mijloacele de transport.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	1	Nici un efect direct.
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	1	Ar putea apărea efecte negative minore datorate achiziționării de noi echipamente și instalații IT
Reducerea producerii de deșeuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșeuri	1	Impact negativ cauzat de modernizarea și extinderea rețelelor IT în timp. Trebuie concepute măsuri de reciclare a deșeurilor electronice pentru a reduce efectul pe termen lung.
Protejarea peisajelor naturale și culturale (de ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	0	Va exista un anumit impact negativ asupra peisajelor culturale și naturale din cauza noii infrastructuri (turnuri de emisie, rețele etc.). Trebuie propuse măsuri de reducere a impactului dacă se estimează că utilizarea noilor instalații și extinderea rețelelor vor cauza schimbări majore.
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	0	Efecte pozitive datorită folosirii noilor tehnologii informaționale și de comunicare, mai eficiente din punct de vedere energetic. Totuși, ar putea apărea un impact negativ minor pe termen lung deoarece va crește consumul total de energie.
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	1	Folosirea noilor tehnologii informaționale va face ca publicul larg să adopte un comportament mai ecologic în soluționarea problemelor de mediu și îl va sensibiliza în legătură cu problemele mediului. Rețelele IT vor contribui în timp la reducerea transportului (în mod indirect) și la dezvoltarea serviciilor la distanță și a muncii la domiciliu, ceea ce va avea un efect pozitiv pe termen lung.
Propunerea de reformulare a domeniului cheie de intervenție (dacă este cazul):		
Recomandări SEA (ex. condiții de implementare, criteriile de selecție etc.):		
Modernizarea și extinderea rețelelor IT vor avea un impact negativ minor pe termen lung. Trebuie concepute măsuri de reciclare a deșeurilor electronice pentru a reduce efectul pe termen lung. Vor exista unele efecte negative asupra peisajelor naturale și culturale din cauza noii infrastructuri (turnuri de emisie, rețele etc.). Trebuie propuse măsuri de reducere a impactului dacă se estimează că utilizarea noilor instalații și extinderea rețelelor vor duce la schimbări majore.		

Domeniul cheie de intervenție 3.2: Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne (guvernare on-line, educație on-line și sănătate on-line)		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului

Domeniul cheie de intervenție 3.2: Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne (guvernare on-line, educație on-line și sănătate on-line)		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative	0	Vor apărea efecte pozitive indirecte datorită reducerii transportului (național și internațional) prin dezvoltarea comunicării on-line între instituțiile guvernamentale și public, prin accesarea informațiilor on-line, precum și prin dezvoltarea sistemului informațional.
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	0	Creșterea consumului de energie și, prin urmare, a emisiilor de gaze cu efect de seră provenind de la centralele energetice vor cauza efecte negative indirecte.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	1	Va exista un impact indirect asupra ecosistemelor terestre și acvatice cauzat de creșterea cererii de energie. Cu toate acestea, vor apărea și efecte pozitive datorită unei mai bune gestionări și a unui număr mai mare de informații disponibile privind degradarea de natură antropogenă, fragmentarea habitatelor și despăduririle, prin GIS și alte baze de date informaționale.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	1	Informațiile disponibile despre zonele naturale și măsurile de protecție în vigoare vor avea un efect pozitiv indirect asupra biodiversității și a zonelor protejate.
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	0,5	Ar putea exista un impact negativ datorită folosirii unui număr mai mare de resurse pentru fabricarea echipamentului electronic necesar pentru accesarea informațiilor din cadrul DCI. Vor fi afectate resursele naturale epuizabile folosite la fabricare, cum ar fi metalele.
Reducerea producerii de deșeuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșeuri	1	Este posibil un impact negativ minor prin producerea de deșeuri de la echipamentele învechite și depășite, ce trebuie înlocuite, sau de la echipamentele noi folosite pentru accesarea informațiilor din cadrul acestei operațiuni.
Protejarea peisajelor naturale și culturale (de ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	1	Nici un efect direct.
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	0,5	Echipamentul nou achiziționat și utilizat pentru implementarea obiectivelor din DCI va fi mai eficient din punct de vedere energetic, dar, per ansamblu, va crește ușor consumul de energie ceea ce ar conduce la unele efecte negative.
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	2	Utilizarea IT și creșterea eficienței serviciilor on-line va sensibiliza opinia publică și va promova adoptarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat în ceea ce privește problemele mediului național și internațional. Se recomandă susținerea portalurilor neguvernamentale ce au drept scop sensibilizarea publicului cu privire la problemele ecologice și a portalurilor ce oferă informații privind protecția mediului, comportamentul ecologic și educația ecologică.
Propunerea de reformulare a domeniului cheie de intervenție (dacă este cazul):		

Domeniul cheie de intervenție 3.2: Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice moderne (guvernare on-line, educație on-line și sănătate on-line)		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Recomandări SEA (ex. condiții de implementare, criteriile de selecție etc.): Utilizarea IT și creșterea eficienței serviciilor on-line va sensibiliza opinia publică și va promova adoptarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat în ceea ce privește problemele mediului național și internațional.		

Domeniul cheie de intervenție 3.3: Susținerea serviciilor economice on-line		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Mentținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative	0	Vor apărea efecte pozitive indirecte datorită reducerii transportului (național și internațional) prin dezvoltarea comunicării on-line între firme, prin accesarea informațiilor on-line, precum și prin dezvoltarea sistemului informațional.
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	0	Creșterea consumului de energie și, prin urmare, a emisiilor de gaze cu efect de seră provenind de la centralele energetice vor cauza minore efecte negative indirecte.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	0	Nu exista un impact direct
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	0	Nu exista un impact direct
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	0	Ar putea exista un impact negativ minor datorită folosirii unui număr mai mare de resurse pentru fabricarea echipamentului electronic necesar pentru accesarea informațiilor din cadrul DCI. Vor fi afectate resursele naturale epuizabile folosite la fabricare, cum ar fi metalele.
Reducerea producerii de deșuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșuri	0	Ar putea apărea un impact negativ minor prin producerea de deșuri de la echipamentele învechite și depășite, ce trebuie înlocuite, sau de la echipamentele noi folosite pentru accesarea informațiilor din cadrul DCI.
Protejarea peisajelor naturale și culturale (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	0	Nici un efect direct.
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	0	Echipamentul nou achiziționat și utilizat pentru implementarea obiectivelor din DCI va fi mai eficient din punct de vedere energetic, dar, per ansamblu, va crește consumul de energie ceea ce va conduce la unele efecte negative.

Domeniul cheie de intervenție 3.3: Susținerea serviciilor economice on-line		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	1	Utilizarea IT și creșterea eficienței tranzacțiilor economice on-line vor promova adoptarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului privat cu privire la problemele de mediu naționale și internaționale. Vor exista mai multe șanse de a lucra la distanță, ceea ce va reduce fenomenul de navetă. Acest domeniu cheie de intervenție trebuie susținut de promovarea muncii la distanță sau la domiciliu pentru a limita impactul transportului.
Propunerea de reformulare a domeniului cheie de intervenție (dacă este cazul):		
Recomandări SEA (ex. condiții de implementare, criteriile de selecție etc.):		
Utilizarea IT și creșterea eficienței tranzacțiilor economice on-line vor promova adoptarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului privat cu privire la problemele de mediu naționale și internaționale. Vor exista mai multe șanse de a lucra la distanță ceea ce va reduce fenomenul de navetă. Acest domeniu cheie de intervenție trebuie susținut de promovarea muncii la distanță sau la domiciliu pentru a limita impactul transportului.		

Axa prioritară 4 – „Creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic”

Domeniul cheie de intervenție 4.1: Dezvoltarea eficienței energetice		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Mentținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative	1	Îmbunătățirea eficienței energetice prin reabilitarea actualelor capacități de producere a energiei va conduce probabil la eficientizarea resurselor ca și la reducerea emisiilor produse de vechile instalații. Trebuie acordată prioritate unităților producătoare de energie pe bază de gaz și modernizării unităților existente în vederea creșterii eficienței.
Reducerea impactului asupra calității aerului	1	Prin eficientizarea energetică se reduce consumul de combustibil și emisiile generate de acesta. Eficientizarea energetică și exploatarea crescută a resurselor regenerabile vor avea drept rezultat o mai bună calitate a aerului.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei	1	Reducerea consumului de combustibil în cazul centralelor de energie termică și electrică va diminua de asemenea ploile acide ce poluează apele și solul. Eficientizarea energetică și exploatarea crescută a resurselor regenerabile vor limita poluarea apelor, în special cea provocată de centralele energetice.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și protejarea solului de eroziunea apei și a vântului	1	Dezvoltarea capacităților de producere a energiei va contribui la poluarea solului prin generarea de reziduuri, emisii și deșeuri. Utilizarea eficientă a combustibilului va reduce emisiile, ceea ce va spori efectul pozitiv.
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	2	Eficiența energetică va reduce consumul de combustibil și emisiile de gaze cu efect de seră.

Domeniul cheie de intervenție 4.1: Dezvoltarea eficienței energetice		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitadelor și despăduririlor	1	Creșterea eficienței energetice va compensa parțial impactul negativ rezultat la ora actuală din poluarea centralelor de energie termică și electrică, vechi și ineficiente.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențialele arii Natura 2000	1	Creșterea eficienței energetice va compensa parțial impactul negativ rezultat la ora actuală din poluarea centralelor de energie termică și electrică, vechi și ineficiente.
Facilitarea ameliorării sănătății publice prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și de reducere a vechilor contaminanți (ex. pesticide, deșeuri miniere etc.)	1	Îmbunătățirea eficienței energetice va ajuta la reducerea relativă a consumului de combustibil și a emisiilor produse de centralele renovate și modernizate, având drept rezultat ameliorarea sănătății publice.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor fonice din așezările umane	0,5	Adoptarea de noi tehnologii ce măresc eficiența energetică va îmbunătăți condițiile de viață din așezările umane, mai ales în ceea ce privește zgomotul și trepidațiile.
Creșterea protecției populației față de riscul de accidentare la locul de muncă	1	Modernizarea tehnologiilor și mașinilor folosite în producerea de energie electrică și termică va avea un efect pozitiv.
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	1	Prin eficientizarea consumului de energie se poate reduce folosirea resurselor energetice naturale și contribui la diminuarea efectului de seră și a exploatării resurselor naturale epuizabile. Se recomandă susținerea conversiei tehnologiilor precum și producerea de energie cu ajutorul gazului.
Reducerea producerii de deșeuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșeuri	1	Reducerea consumului de combustibil va contribui la diminuarea deșeurilor generate de sectorul energetic.
Protejarea peisajelor naturale și culturale (de ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	0,5	Vor exista unele efecte pozitive indirecte datorate unui consum mai mic de combustibil în unele unități energetice.
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	2	DCI va presupune un efect pozitiv prin eficientizarea consumului de energie (termice și electrice) din sector.
Facilitarea producerii de energie din resurse regenerabile	2	Ar putea exista un posibil efect pozitiv datorita conversiei facilităților de producere a energiei spre folosirea și a resurselor regenerabile (lemn, gaz).
Susținerea introducerii de inovații ecologice	2	Investițiile în eficientizarea energetică vor conduce la un sistem energetic eficient din punct de vedere ecologic în România și vor avea un impact pozitiv.

Domeniul cheie de intervenție 4.1: Dezvoltarea eficienței energetice		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	1	Susținerea inovațiilor eficiente din punct de vedere energetic în domeniu va contribui la adoptarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și privat deși va exista și un efect negativ datorită noilor capacități de producere de energie termică și electrică create conform DCI. Se recomandă furnizarea de informații și promovarea economiei de energie în rândul cetățenilor pentru a permite atingerea unor efecte pozitive.
Propunerea de reformulare a domeniului cheie de intervenție (dacă este cazul): n/a		
Recomandări SEA (ex. condiții de implementare, criterii de selecție etc.): Investițiile în eficiența energetică vor facilita eco-eficiența sistemului energetic în România și vor avea un efect pozitiv, ce poate fi consolidat prin sprijinirea modernizării tehnologice a instalațiilor și echipamentului pentru consumatorii industriali cu scopul de a economisi energie. Trebuie acordată prioritate unităților producătoare de energie pe bază de gaz sau alte resurse regenerabile și modernizării actualelor unități în vederea creșterii eficienței.		

Domeniul cheie de intervenție 4.2: Valorificarea surselor regenerabile de energie (SRE)		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Mentținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative	2	Utilizarea SRE (energia eoliană, solară, geotermică, hidroenergia, biomasa și altele) va micșora cererea de combustibil tradițional și poluarea, deci va avea un impact pozitiv asupra calității aerului.
Reducerea impactului asupra calității aerului	2	SRE sunt resurse energetice care poluează aerul mai puțin (ex. biomasa) sau chiar deloc (energia eoliană și cea solară), cu alte cuvinte vor avea un efect pozitiv asupra calității aerului.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei	1	DCI va avea un efect pozitiv deoarece SRE (cu excepția hidroenergiei) nu poluează direct apele. În cazul în care se va încuraja construirea de noi baraje hidroenergetice, este posibil să apară și efecte negative, care trebuie minimizate prin procedura EIA.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului de eroziunea apei și a vântului	1	SRE nu afectează grav solul cu excepția cazului în care producerea de hidroenergie provoacă inundarea terenurilor, ce poate fi folosită în agricultură, și amplifică eroziunea noilor lacuri artificiale, create în acest scop. SRE produc în general o cantitate mai mică de deșeuri, iar deșeurile produse de biocombustibil pot fi reciclate. Solul va suferi o poluare în timpul construirii unităților și noi arii de teren vor fi ocupate cu echipamente și stații de transformare.

Domeniul cheie de intervenție 4.2: Valorificarea surselor regenerabile de energie (SRE)		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	2	Prin folosirea SRE nu se produc direct emisii ce cauzează schimbări climatice (cu excepția fazei de construire a centralelor) și, în consecință, aceste surse nu contribuie la efectul de seră. Dacă se va produce o cantitate importantă de energie și efectul pozitiv va fi pe măsură, deși această cantitate nu va acoperi întreaga cerere de energie și nu va duce la închiderea vechilor centrale energetice.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	1	Amplasarea de turbine eoliene și de hidrocentrale va afecta așezările umane și ecosistemele, având efecte negative privind fragmentarea habitatelor și despăduririle (mai ales datorită hidroenergiei). Trebuie aplicate instrumentele de evaluare a impactului asupra mediului pentru a se găsi cele mai bune soluții din punct de vedere ecologic. EIA este obligatorie.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	1	Amplasarea de turbine eoliene și de hidrocentrale va afecta zonele protejate și potențialele arii Natura 2000. Așadar, trebuie efectuată o evaluare a impactului asupra mediului pentru fiecare locație și unitate. EIA este obligatorie.
Facilitarea ameliorării sănătății publice prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și de reducere a vechilor contaminanți (ex. pesticide, deșeuri miniere etc.)	2	Este foarte clar că SRE sunt sursele energetice cele mai nepoluante și care nu afectează sănătatea publică, deși va exista un impact negativ o dată cu construirea de noi lacuri artificiale. Pentru a atenua impactul, se propune promovarea folosirii zonelor industriale dezafectate și implementarea de măsuri împreună cu activități de reabilitare în cazul vechilor contaminanți industriali.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor fonice din așezările umane	1	În cazul producerii de energie eoliană există un posibil impact fonic negativ. Măsurile de reducere a acestui impact și propunerile de amplasare trebuie făcute și evaluate pe baza EIA.
Creșterea protecției populației față de riscul de accidentare la locul de muncă	1	Riscul de accidentare la locul de muncă va crește din cauza construirii de noi unități de producere a energiei, cum ar fi turbinele eoliene și hidrocentralele. Ar putea exista un impact negativ minor.
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	2	SRE produc energie din surse energetice regenerabile, deci se estimează că va exista un impact pozitiv. Totuși, pentru pregătirea exploatării acestor surse se folosesc surse naturale epuizabile ceea ce va presupune și un impact negativ. În cazul în care se va produce o cantitate suficientă de energie prin SRE promovate de DCI, cantitatea de energie produsă prin surse tradiționale va scădea, dar acest lucru este puțin probabil.
Reducerea producerii de deșeuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșeuri	1	Va exista un oarecare impact privind producerea de deșeuri.

Domeniul cheie de intervenție 4.2: Valorificarea surselor regenerabile de energie (SRE)		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Protejarea peisajelor naturale și culturale (ex. prin re-vitalizarea zonelor industriale dezafectate)	1	Folosirea anumitor SRE, cum ar fi energia eoliană și hidroenergia, va afecta în mod negativ starea peisajelor naturale și culturale. Trebuie propuse măsuri de reducere a impactului.
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	2	Utilizarea tehnologiilor avansate în domeniul SRE va permite creșterea eficienței energetice; așadar, va exista un impact pozitiv.
Facilitarea producerii de energie din resurse regenerabile	2	DCI are un efect pozitiv direct pe termen lung asupra acestui obiectiv de mediu.
Suținerea introducerii de inovații ecologice	2	Promovarea SRE atrage soluții eficiente din punct de vedere ecologic, deci se așteaptă un efect pozitiv de durată.
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și privat	1	Producerea de energie prin SRE promovează adoptarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat, dar noile surse de energie au un impact negativ prin faptul că sunt mai accesibile.
Propunerea de reformulare a domeniului cheie de intervenție (dacă este cazul):		
Recomandări SEA (ex. condiții de implementare, criteriile de selecție etc.):		
Amplasarea de turbine eoliene și de hidrocentrale va afecta așezările umane și ecosistemele, cu unele efecte negative privind fragmentarea habitatelor, despăduririle (mai ales datorită hidroenergiei) și poluarea fonică. De asemenea, vor afecta zonele protejate și potențialele arii Natura 2000. În consecință, trebuie efectuată o evaluare a impactului asupra mediului pentru fiecare locație și unitate și trebuie aplicate instrumente de evaluare a impactului asupra mediului pentru a se găsi cele mai bune soluții din punct de vedere ecologic. Producerea de energie din SRE promovează adoptarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat, deși noile surse de energie au un impact negativ prin faptul că sunt mai accesibile.		

Domeniul cheie de intervenție 4.3: Reducerea impactului negativ asupra mediului al sistemului energetic		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative	2	Investițiile în instalații de desulfurare a gazelor arse, arzătoare cu NOx redus și filtre pentru instalații mari de ardere vor îmbunătăți calitatea aerului și vor avea un efect pozitiv în zonele în care se încălcă normele de poluare a aerului.
Reducerea impactului asupra calității aerului	2	Investițiile în tehnologiile de reducere a emisiilor vor avea un efect pozitiv asupra calității aerului.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei	1	Instalațiile de desulfurare a emisiilor de gaze vor permite reducerea contribuției sectorului energetic la fenomenul de ploai acide, deci se așteaptă un efect pozitiv.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului de eroziunea apei și a vântului	1	Reducerea emisiilor și a nocivității acestora va avea un impact pozitiv asupra calității și eroziunii solului.
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	2	Un efect pozitiv de durată este așteptat.

Domeniul cheie de intervenție 4.3: Reducerea impactului negativ asupra mediului al sistemului energetic		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	1	Atenuarea poluării va avea un efect pozitiv asupra ecosistemelor terestre și acvatice.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	1	Reducerea emisiilor va afecta pozitiv zonele protejate și potențialele arii Natura 2000.
Facilitarea ameliorării sănătății publice prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și de reducere a vechilor contaminanți (ex. pesticide, deșeuri miniere etc.)	1	Investițiile în instalații de desulfurare a gazelor arse, arzătoare cu NOx redus și filtre pentru instalații mari de ardere vor ameliora calitatea aerului și sănătatea publică, deci se anticipează un efect pozitiv pe termen lung.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor fonice din așezările umane	1	Va exista un impact pozitiv asupra zonelor în care se află centrale energetice reabilitate.
Creșterea protecției populației față de riscul de accidentare la locul de muncă	1	Noile tehnologii și modernizarea echipamentului vor atrage efecte pozitive.
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	2	Nu va exista un impact direct datorită utilizării celor mai bune tehnici disponibile (CTD), dar vor exista oarecare efecte având în vedere creșterea eficienței producerii de energie.
Reducerea producerii de deșeuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșeuri	1	Datorită folosirii CTD pentru reducerea emisiilor și dezvoltării capacității centralelor de producere a energiei, vor apărea o serie de efecte pozitive.
Protejarea peisajelor naturale și culturale (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	1	Diminuarea poluării va avea unele efecte pozitive indirecte.
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	2	Vor apărea unele efecte pozitive datorită folosirii CTD în sectorul energetic și accesului la tehnologii și echipamente eficiente.
Facilitarea producerii de energie din resurse regenerabile	2	Nici un impact direct
Susținerea introducerii de inovații ecologice	1	Vor apărea efecte pozitive semnificative datorate folosirii CTD și accesului la tehnologii și echipamente eficiente menite să reducă poluarea.
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	1	Va exista un efect pozitiv indirect datorită tehnologiilor ecologice și CTD accesibile în sectorul energetic, ceea ce va sensibiliza opinia publică cu privire la adoptarea unui comportament ecologic.
Propunerea de reformulare a domeniului cheie de intervenție (dacă este cazul):		

Domeniul cheie de intervenție 4.3: Reducerea impactului negativ asupra mediului al sistemului energetic		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Recomandări SEA (ex. condiții de implementare, criteriile de selecție etc.): Investițiile în tehnologii de reducere a emisiilor vor afecta în mod pozitiv calitatea aerului. Se recomandă încurajarea exclusiv a soluțiilor ecologice și a instalațiilor vechi care caută să producă energie într-un mod mai eficient și mai puțin poluant. Pentru a se atinge un efect pozitiv maxim, trebuie ca nici o unitate nouă să fie sprijinită în cadrul DCI.		

Axa prioritară 5 – „România, o destinație atractivă pentru turism și afaceri”

Domeniul cheie de intervenție 5.1: Promovarea potențialului turistic al României		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apelor	0,5	Nu pot fi evaluate efectele directe al acestui domeniu cheie. Promovarea turismului în general va conduce la dezvoltarea sectorului, ceea ce va avea un impact indirect pe termen lung asupra poluării apei.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	1	Va crește cantitatea de deșeuri din cauza atragerii mai multor turiști, lucru ce va avea un efect negativ indirect asupra ecosistemelor. Se recomandă ca o dată cu promovarea turismului la nivel național și internațional să se ofere informații legate de posibilul impact negativ al turismului asupra habitatelor și despăduririlor (precum incendii forestiere, poluarea apei). Trebuie promovate / încurajate stimulente pentru turismul durabil în vederea folosirii unei părți din veniturile realizate din turism în atingerea acestui obiectiv.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	-1	În cazul în care nu se stabilesc măsuri de protecție, atragerea de turiști în zone protejate și potențiale arii Natura 2000 va aduce cu sine unele efecte negative. Biodiversitatea României va fi una dintre direcțiile turistice ce trebuie dezvoltate, dar numai însoțită de campanii eficiente de conservare a naturii și de respectare a mediului înconjurător de către turiști în aceste locuri. Trebuie promovate / încurajate stimulente pentru turismul durabil în vederea folosirii unei părți din veniturile realizate din turism în atingerea acestui obiectiv.
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	1	Susținerea și promovarea turismului durabil prin măsuri de conservare și protecție a naturii va crește respectul opiniei publice față de mediul înconjurător, și, prin urmare, se așteaptă efecte pozitive semnificative.
Susținerea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului în comun	1	Susținerea turismului ecologic ce promovează folosirea mijloacelor de transport în comun va avea un efect pozitiv major. Este important ca turiștii români și cei străini să aibă acces și să fie informați cu privire la acest tip de transport, dar și să se promoveze alte mijloace ecologice de transport (cum ar fi trăsurile, bicicletele, mersul pe jos) prin editarea de hărți și broșuri și prin investirea în aceste tipuri de transport ecologic (de exemplu, agențiile de turism pot fi încurajate să ofere călătorii gratuite cu bicicleta în cadrul anumitor circuite turistice; vezi exemplul Vienei, Budapestei).

Domeniul cheie de intervenție 5.1: Promovarea potențialului turistic al României		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Promovarea turismului prin care se să asigure un grad ridicat de protecție a mediului și de conservare a naturii.	2	Promovarea turismului durabil prin mijloace durabile (Internet, broșuri împărțite pe mijloace de transport public, activități ce permit conservarea naturii și reducerea consumului de energie și a folosirii mijloacelor de transport) va avea un efect pozitiv major. Dezvoltarea turismului datorită accesului la materiale promoționale și serviciile și sistemele insuficient dezvoltate vor avea un impact negativ asupra mediului.
Propunerea de reformulare a domeniului cheie de intervenție (dacă este cazul): Promovarea turismului durabil în România		
Recomandări SEA (ex. condiții de implementare, criteriile de selecție etc.):		
<p>Suținerea și promovarea turismului durabil prin măsuri de conservare și protecție a naturii va crește respectul opiniei publice față de mediul înconjurător, și, prin urmare, se așteaptă efecte pozitive. Este important ca turiștii români și cei străini să aibă acces și să fie informați cu privire la acest tip de transport, dar și să se promoveze alte mijloace ecologice de transport (cum ar fi trăsuri, biciclete, mersul pe jos) prin editarea de hărți și broșuri și prin investirea în aceste tipuri de transport ecologic.</p> <p>Promovarea turismului prin mijloace durabile (Internet, broșuri împărțite pe mijloace de transport public, activități ce permit conservarea naturii și reducerea consumului de energie și a folosirii mijloacelor de transport) va avea un efect pozitiv major. Dezvoltarea turismului datorită accesului la materiale promoționale și serviciile (cum ar fi administrarea apelor reziduale și a deșeurilor) și sistemele (infrastructura, respectiv drumurile și transportul public) insuficient dezvoltate vor avea un impact negativ asupra mediului.</p> <p>Se recomandă ca o dată cu promovarea turismului la nivel național și internațional să se ofere informații legate de posibilul impact negativ al turismului asupra habitatelor (zone protejate și potențiale arii Natura 2000) și a despăduririlor (precum incendii forestiere). Biodiversitatea României va fi una dintre direcțiile turistice ce trebuie dezvoltate, dar numai însoțită de campanii eficiente de conservare a naturii și de respectare a mediului înconjurător de către turiști în aceste locuri.</p>		

Domeniul cheie de intervenție 5.2: Dezvoltarea rețelei naționale de centre turistice de informare și promovare		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei	0	Dezvoltarea turismului în România ar putea produce un minor efect negativ indirect.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	1	Vor exista o serie de efecte pozitive dacă centrele de informare vor oferi publicului și turiștilor informații cu privire la ce este și ce nu este permis pentru conservarea acelor zone. Sursele corecte de informare și promovare a turismului dețin un rol cheie în atingerea acestui obiectiv.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	1	Sensibilizarea opiniei publice și a turiștilor joacă un rol esențial în conservarea zonelor protejate și a potențialelor arii Natura 2000. Dacă centrele vor furniza informații legate de acțiunile și activitățile permise în acele zone, atunci va exista un efect pozitiv important.
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	1	Se așteaptă un efect pozitiv datorită noilor centre de informare ce pot fi folosite pentru a-i educa pe turiști în privința respectului față de natură.

Domeniul cheie de intervenție 5.2: Dezvoltarea rețelei naționale de centre turistice de informare și promovare		
Obiective de mediu relevante	Evaluare	Comentarii privind posibilul impact asupra mediului
Susținerea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului în comun	1	Acțiunea de informare va sprijini dezvoltarea unui tip de transport ecologic prin încurajarea turiștilor să folosească aceste mijloace de transport.
Promovarea turismului prin care să se asigure un grad ridicat de protecție a mediului și de conservare a naturii.	2	Acțiunea de informare publică va promova turismul durabil prin încurajarea turiștilor de a se implica în activități din domeniu. Va exista un efect pozitiv dacă aceste centre se vor ocupa de aspectele de sensibilizare și informare cu privire la turismul durabil și vor concepe planuri de acțiune și strategii.
Propunerea de reformulare a domeniului cheie de intervenție (dacă este cazul): n/a		
Recomandări SEA (ex. condiții de implementare, criterii de selecție etc.):		
Ar putea exista efecte negative minore datorate dezvoltării turismului cu ajutorul centrelor de informare care vor promova valorile și locațiile naționale, naturale și culturale. Se vor atinge efecte pozitive dacă centrele de informare vor oferi publicului larg și turiștilor informații cu privire la ce este și ce nu este permis pentru conservarea acelor zone. Sursele corecte de informare și promovare a turismului dețin un rol cheie în atingerea acestui obiectiv. Se așteaptă să existe un efect pozitiv datorită noilor centre de informare, ce pot fi folosite pentru a-i educa pe turiști în privința respectului față de natură.		

8.2 Evaluarea efectelor cumulative ale POS CCE asupra obiectivelor de mediu relevante

Efectele cumulative asupra mediului datorate implementării POS CCE au fost examinate printr-o abordare simplă propusă de Metodologia din Manualul SEA. Evaluarea efectelor pozitive și celor negative se face pentru fiecare obiectiv de mediu în parte.

Tabel 7. Scurtă prezentare a posibilelor efecte cumulative ale POSCCE asupra mediului

Obiectiv de mediu relevant	Efecte asupra mediului	Impact general cumulativ
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative	<p>Efecte pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Economia de energie și promovarea conservării de energie vor reduce emisiile din atmosferă; o Activitățile de cercetare și dezvoltare și <i>know-how</i> în domeniul limitării poluării aerului vor avea un efect pozitiv asupra calității aerului; o IT vor putea contribui la reducerea transportului datorate dezvoltării comunicării on-line între instituțiile guvernamentale și public, accesului la informație on-line și dezvoltării sistemului informațional, așadar se așteaptă un efect pozitiv indirect; o Utilizarea SRE (precum energia eoliană, solară, geotermică, hidroenergia, biomasa și altele) va diminua cererea de combustibili tradiționali și, în consecință, va reduce în mod indirect poluarea atmosferică; o Investițiile în instalații de desulfurare a gazelor arse, arzătoare cu NOx redus și filtre pentru instalații mari de ardere vor îmbunătăți calitatea aerului. <p>Impact negativ: Creșterea capacității de producție și a productivității prin investiții în centrale, echipamente, mașini și utilaje poate avea un impact negativ asupra calității aerului dacă nu se folosesc CTD și nu se implementează bune practici de management de mediu (scheme EMAS, ISO EN 14001).</p>	Este posibil ca POS să aibă drept rezultat îmbunătățirea calității aerului ambiental

Obiectiv de mediu relevant	Efecte asupra mediului	Impact general cumulative
Reducerea impactului asupra calității aerului	<p>Efecte pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Este posibilă o ameliorare a calității aerului prin investiții în sisteme de producție ce funcționează cu tehnologii mai puțin poluante; o Efect pozitiv de durată datorită <i>know-how</i>-ului în domeniul cercetării și dezvoltării, folosit pentru a reduce emisiile eliberate în atmosferă; o Promovarea SRE va avea un efect pozitiv; o Reducerea consumului de combustibil în centralele de energie termică și electrică și instalațiile de desulfurare a emisiilor de gaze vor atenua emisiile eliberate în atmosferă. <p>Impact negativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Creșterea capacității de producție și a productivității (prin investiții în centrale, echipamente, mașini și utilaje și un acces mai mare la credite și instrumente financiare) poate provoca un impact negativ asupra calității aerului din cauza cererii crescute de energie; 	<p>POS poate avea fie un efect pozitiv, fie unul negativ asupra calității aerului – depinde de măsura în care se folosesc CTD și în care se implementează bune practici de management de mediu (scheme EMAS, EN ISO 14001) în locațiile din proiect.</p>
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Activități de cercetare și dezvoltare pentru reducerea poluării directe și indirecte a apei prin procesele tehnologice; o Reducerea consumului de combustibil în centralele de energie termică și electrică și instalațiile de desulfurare a emisiilor de gaze vor atenua ploile acide ce poluează apele. <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Dezvoltarea capacității de producție prin accesul la credite și instrumente financiare și numărul mare de IMM-uri poate contribui la poluarea apei (în funcție de domeniul de activitate); o Implementarea activităților de laborator și cercetare poate produce un impact negativ indirect asupra poluării apei; o Noile baraje hidroenergetice pot avea efecte negative importante asupra calității apei; o Este posibil ca dezvoltarea turismului în România să aibă unele efecte negative asupra calității apei. 	<p>POS poate conduce la un impact neutru sau negativ asupra calității apei. Amploarea, caracterul și importanța acestuia sunt greu de determinat în acest moment fiindcă depind de (i) calitatea unităților de tratare a apelor reziduale care deservesc întreprinderile din proiect și de (ii) locul amplasării noilor baraje hidroenergetice (doar a celor mici) și a stabilimentelor turistice.</p>

Obiectiv de mediu relevant	Efecte asupra mediului	Impact general cumulative
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului de eroziunea apei și a vântului	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Stimularea aplicării rezultatelor activității de cercetare și dezvoltare și tehnologiilor moderne concepute în România sau în străinătate la economia națională va crește competitivitatea întreprinderilor românești și va contribui la protejarea solului împotriva eroziunii apei și a vântului; o Reducerea emisiilor din atmosferă responsabile de acidificarea solului va afecta pozitiv calitatea și eroziunea solului. <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Dezvoltarea capacității de producție și numărul mare de IMM-uri datorită creditelor și instrumentelor financiare poate duce la poluarea solului (în funcție de domeniul de activitate) prin producerea de deșeuri și ape reziduale; o Dezvoltarea investițiilor inițiale în teren va presupune ocuparea terenului și degradarea solului. 	<p>POS poate avea drept rezultat fie un impact pozitiv, fie unul neutru asupra solului. Caracterul și importanța acestuia depind de locația investițiilor inițiale în teren și de practicile de management de mediu aplicate în stabilimentele din proiect. EIA este obligatorie pentru proiectele de investiție.</p>
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea eficienței energetice va reduce emisiile de gaze cu efect de seră; - SRE (exceptând hidroenergia) nu vor produce emisii ce cauzează schimbări climatice <p>Negative: Creșterea cererii de energie prin dezvoltarea capacității de producție va avea un efect de durată privind emisiile de gaze cu efect de seră.</p>	<p>POS va putea avea un impact neutru asupra gazelor cu efect de seră. Acesta va depinde de echilibrul dintre energia economisită și creșterea cererii de energie prin intensificarea producției industriale.</p>
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reducerea emisiilor produse de mijloacele de transport; - O mai bună administrare și acces mai mare la informațiile legate de degradarea de natură antropogenă, fragmentarea habitatelor și despăduriri, prin GIS și alte baze de date informaționale; - Efect pozitiv asupra ecosistemelor terestre și acvatice prin reducerea poluării de către sistemele energetice. <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea emisiilor eliberate în atmosferă, ape și sol din cauza cererii mari de energie; - Unele impacturi negative prin dezvoltarea stabilimentelor turistice; - Amplasarea turbinelor eoliene și hidrocentralelor (celor mici) ar putea afecta negativ fragmentarea habitatelor. 	<p>POS poate avea un impact neutru sau negativ asupra condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice. Caracterul și importanța acestuia vor depinde de amplasarea turbinelor eoliene și hidrocentralelor.</p>

Obiectiv de mediu relevant	Efecte asupra mediului	Impact general cumulativ
<p>Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000</p>	<p>Pozitive: Prin reducerea emisiilor se va asigura un efect pozitiv asupra zonelor protejate și potențialelor arii Natura 2000.</p> <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procesele de producție susținute pot avea un efect negativ indirect asupra zonelor protejate din cauza cantității mai mari de emisii în atmosferă, ape și sol; - Amplasarea centralelor eoliene și hidrocentralelor poate afecta negativ zonele protejate și potențiale arii Natura 2000 având în vedere că în România unele dintre zonele propice SRE coincid cu cele protejate și poate apărea o suprapunere cu ariile Natura 2000. - Dezvoltarea activității turistice în vecinătatea zonelor protejate și potențialelor arii Natura 2000 poate avea un efect negativ. 	<p>POS ar putea conduce la unele impacturi negative asupra zonelor protejate și potențialelor arii Natura 2000. Amploarea, caracterul și importanța acestuia vor depinde de i) amplasarea proiectelor în care se folosesc SRE și de ii) locațiile de promovare și dezvoltare a turismului. Reglementările privind siturile Natura 2000 este în proces.</p>
<p>Facilitarea ameliorării sănătății publice prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și de reducere a vechilor contaminanți (ex. pesticide, deșeuri miniere etc.)</p>	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reducerea consumului de combustibil și a emisiilor datorate centralelor renovate și modernizate va ameliora sănătatea publică; - Susținerea folosirii SRE va conduce la un efect pozitiv major; - Stimularea transferului de tehnologii moderne, adaptate la standardele de mediu europene, va crește competitivitatea întreprinderilor din România și va ameliora sănătatea publică; - Va exista un efect pozitiv indirect major asupra sănătății publice atins prin măsurile și activitățile legate de îmbunătățirea cercetării în laborator, adunării de date (prin acreditare și certificare) dar și prin reducerea poluării datorate renovării și modernizării unităților de cercetare și dezvoltare pentru a se asigura condiții adecvate de funcționare a echipamentului achiziționat (mediul de lucru, surse de energie etc.). - Va apărea un efect pozitiv important dacă, prin susținerea activităților de cercetare și dezvoltare, se va atenua poluarea și se vor reduce deșeurile. <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea capacității de producție prin accesul mai mare la credite și instrumente financiare va provoca o cantitate mai mare de emisii în atmosferă, ape și sol. 	<p>POS poate avea un efect pozitiv asupra sănătății publice. Acesta poate fi accentuat dacă se încurajează activitățile de curățire a vechilor contaminanți și managementul deșeurilor periculoase produse de industrii.</p>

Obiectiv de mediu relevant	Efecte asupra mediului	Impact general cumulative
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor fonice din așezările umane	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vor exista unele efecte pozitive indirecte de durată datorită dezvoltării tehnologiilor și a proceselor și optimizării condițiilor fonice. - Noile tehnologii prin care se urmărește dezvoltarea eficienței energetice vor îmbunătăți condițiile de viață ale populației, în special în ceea ce privește poluarea fonică și trepidatiile; - Vor exista unele efecte pozitive în locurile în care se află centralele energetice reabilitate. <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accesul crescut la credite și instrumente financiare va mări productivitatea, dar și impactul asupra mediului (inclusiv cel fonic) ale IMM-urilor. - Noile realizări în domeniu vor intensifica activitățile industriale, ceea ce va avea un efect negativ asupra nivelului poluării fonice; - Producerea de energie eoliană poate avea un impact sonor negativ. 	<p>POS poate avea un impact neutru sau negativ asupra condițiilor fonice din așezările umane. Amploarea, caracterul și importanța acestuia sunt greu de determinat în acest moment fiindcă depind de măsura în care se folosesc CTD și în care se implementează bune practici de management de mediu (scheme EMAS, ISO EN 14001) în locațiile din proiect.</p>
Creșterea protecției populației față de riscul de accidentare la locul de muncă	<p>Pozitive: Numărul accidentelor de muncă va fi limitat mulțumită investițiilor în tehnologii de producție mai sigure, echipament nou, în cercetare și dezvoltare și instruirea angajaților.</p> <p>Negative: Ar putea crește riscul de accidente de muncă o dată cu dezvoltarea activităților industriale.</p>	<p>POS poate avea efecte neutre sau negative în ceea ce privește protecția muncii. Amploarea, caracterul și importanța acestuia sunt greu de determinat în acest moment fiindcă depind de măsura în care se folosesc CTD și în care se implementează bune practici de management de mediu (scheme EMAS, ISO EN 14001) în locațiile din proiect.</p>
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cercetarea și dezvoltarea precum și susținerea parteneriatelor între institutele de cercetare vor avea un efect pozitiv de durată; - Folosirea surselor regenerabile de energie va reduce exploatarea intensă a resurselor naturale epuizabile; - Prin SRE se produce energie cu ajutorul resurselor regenerabile de energie. <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul tot mai mare de companii și capacitatea crescută de producție va duce la o exploatarea mai intensă a resurselor naturale; - Accesul crescut la credite și instrumente financiare va mări productivitatea, dar și impactul asupra mediului ale IMM-urilor; - Achiziționarea de noi echipamente și instalații IT. 	<p>POS s-ar putea să aibă efecte neutre sau negative cu privire la exploatarea resurselor naturale epuizabile. Amploarea, caracterul și importanța acestuia sunt greu de determinat în acest moment fiindcă depind de măsura în care se folosesc CTD și în care se implementează bune practici de management de mediu (scheme EMAS, ISO EN 14001) în locațiile din proiect.</p>

Obiectiv de mediu relevant	Efecte asupra mediului	Impact general cumulativ
Reducerea producerii de deșeuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșeuri	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stimularea transferului de tehnologii moderne, adaptate la standardele de mediu europene, va crește competitivitatea întreprinderilor din România și va accelera procesul de reciclare a deșeurilor; - Va apărea un efect pozitiv pe termen lung privind deșeurile și producerea acestora datorită inovațiilor realizate prin activitățile susținute, cum ar fi cercetarea și inovarea, dar și modernizarea tehnologiilor; - Reducerea consumului de combustibil va ajuta la diminuarea producerii de deșeuri în sectorul energetic; - Anumite efecte pozitive prin utilizarea CTD pentru reducerea emisiilor și dezvoltarea capacității centralelor energetice. <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accesul crescut la credite și instrumente financiare și sprijin economic va mări productivitatea, ceea ce va afecta indirect producerea de deșeuri; - Impact negativ minor datorat modernizării și extinderii rețelelor de IT și deșeurilor de la echipamentele învechite și depășite. 	<p>POS s-ar putea să aibă efecte neutre sau negative cu privire la producerea, valorificarea și reciclarea deșeurilor. Amploarea, caracterul și importanța acestuia sunt greu de determinat în acest moment fiindcă depind de măsura în care se folosesc CTD și în care se implementează bune practici de management de mediu (scheme EMAS, ISO EN 14001) în locațiile din proiect.</p>
Protejarea peisajelor naturale și culturale (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unele efecte pozitive indirecte datorită consumului mic de combustibil în anumite unități energetice și poluării reduse; <p>Negative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accesul crescut la credite și instrumente financiare va atrage dezvoltarea IMM-urilor, ceea ce ar putea avea un impact minor asupra peisajelor culturale și naturale; - Ar putea fi un impact negativ din cauza activităților de construcție și a noii infrastructuri (turnuri de emisie, rețele etc.) - Un anumit impact negativ asupra peisajelor naturale și culturale datorat unor SRE, precum energia eoliană și hidroenergia. 	<p>POS s-ar putea să aibă efecte negative asupra stării peisajelor naturale și culturale. Impactul poate fi redus dacă se promovează reabilitarea zonelor industriale dezafectate. EIA trebuie utilizată pentru a reduce posibilele efecte negative.</p>
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	<p>Pozitive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promovarea IMM-urilor pentru a se asigura eficiența energiei și economisirea resurselor energetice prin accesul la investiții în noile tehnologii; - Efect pozitiv de durată datorate achiziționării de tehnologii și echipamente mai eficiente din punctul de vedere al energiei; - Utilizarea CTD în sectorul energetic și accesul la tehnologii și echipamente eficiente. 	<p>POS poate duce la efecte pozitive importante privind eficiența energiei și a resurselor energetice.</p>
Facilitarea producerii de energie din resurse regenerabile	<p>Pozitive: Încurajarea producerii de energie din SRE</p>	<p>POS poate avea un efect pozitiv important asupra producerii de energie din resurse regenerabile</p>

Obiectiv de mediu relevant	Efecte asupra mediului	Impact general cumulativ
Susținerea introducerii de inovații ecologice	Pozitive: <ul style="list-style-type: none"> - Efect pozitiv datorat noilor investiții și modernizării tehnologiilor de producție; - Stimularea transferului de tehnologii moderne, adaptate la standardele de mediu europene, va facilita punerea în practică mai eficientă a inovațiilor ecologice; - Investițiile pentru eficientizarea energetică vor transforma sistemul energetic din România într-unul eficient din punct de vedere ecologic; - Promovarea SRE atrage soluții ecologice; - Efect pozitiv important prin utilizarea CTD și accesul la tehnologii și echipamente eficiente ce urmăresc reducerea poluării. 	POS poate avea un efect pozitiv important cu privire la susținerea introducerii de inovații ecologice
Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și privat	Pozitive: <ul style="list-style-type: none"> - Sprijinirea proiectelor cu o puternică latură ecologică, precum refolosirea și reciclarea deșeurilor, producerea de energie din surse regenerabile și inovații ecologice; - Activitățile de cercetare și dezvoltare vor avea un efect pozitiv pe termen lung; - Efect indirect asupra publicului larg și a respectului său față de mediu datorate noilor tehnologii folosite de companii și măsurilor implementate, dar și un efect pozitiv asupra sectorului privat prin inovațiile în producție și cercetare ce răspund problemelor de mediu; - Noile tehnologii informaționale vor face ca publicul să adopte o atitudine mai ecologică în ceea ce privește rezolvarea problemelor de mediu și îl va sensibiliza cu privire la aceste probleme; - IT și eficientizarea tranzacțiilor economice on-line vor contribui la promovarea unei atitudini ecologice față de problemele de mediu naționale și internaționale. Vor exista mai multe șanse de a lucra la distanță și se va reduce fenomenul de „navetă”. 	POS poate avea un efect pozitiv important privind implicarea cetățenilor în rezolvarea problemelor mediului și promovarea unei atitudini ecologice în cadrul sectorului public și celui privat. Acest efect poate fi accentuat dacă sunt furnizate publicului informații legate de proiectele susținute și impactul lor.
Susținerea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului în comun	Pozitive: Activitatea de informare va susține dezvoltarea transportului ecologic prin încurajarea turiștilor de a folosi aceste mijloace de transport.	POS poate avea un efect pozitiv privind susținerea transportului ecologic și promovarea transportului public. Acesta poate fi accentuat dacă noile sedii economice vor fi deservite de infrastructura și mijloacele de transport public.
Promovarea turismului prin care să se asigure un grad ridicat de protecție a mediului și de conservare a naturii.	Pozitive: Se va promova turismul durabil prin informarea și încurajarea turiștilor de a participa la activități din domeniu.	POS poate avea un efect pozitiv privind promovarea turismului durabil dacă o dată cu încurajarea turismului se promovează măsuri de protecție a mediului și de conservare a naturii.

9 Măsuri prevăzute pentru prevenirea, reducerea și compensarea, cât mai mult posibil, a efectelor negative majore asupra mediului ale implementării POSCCE

9.1 Măsuri de limitare, reducere sau compensarea eventualelor efecte majore asupra mediului ale fiecărui domeniu de intervenție

Tabelele de evaluare a fiecărui domeniu de intervenție de la punctul 8.1 propun măsuri cheie de îndeplinit pentru a limita, reduce sau contrabalansa eventualele efecte majore asupra mediului.

Se recomandă ca sistemul de implementare a POS să integreze perfect aceste recomandări în **criteriile de selecție** a proiectelor depuse spre finanțare, în cadrul operațiunilor selectate.

9.2 Măsuri suplimentare de limitare, reducere sau compensare a eventualelor efecte majore asupra mediului ale implementării programului integral

Propunerea de evaluare a impactului asupra mediului al proiectelor depuse, descrisă mai jos, oferă un cadru general pentru identificarea proiectelor cât mai puțin nocive sau cu cele mai mari beneficii pentru mediu. Prin acest cadru se asigură că POS CCE va acorda prioritate proiectelor care vor avea efecte pozitive asupra mediului.

Sistemul de evaluare a impactului asupra mediului al proiectelor depuse nu înlocuiește alte instrumente de protecție a mediului conform reglementărilor legislative (ex. EIA, IPPC etc.), prin care se asigură că POS CCE determină un impact pozitiv maxim asupra mediului.

Descrierea sistemului propus pentru evaluarea impactului asupra mediului și selecția proiectelor depuse

Unde este cazul, evaluarea de mediu a proiectelor depuse trebuie să facă parte integrantă din procesul de decizie privind susținerea unui proiect în cadrul POS CCE – evaluarea respectării criteriilor de mediu trebuie inclusă în evaluarea narativă a proiectului depus.

Este recomandat ca evaluarea de mediu să se aplice selectiv (în consultare cu autoritatea de mediu) și să se facă în două etape:

- Evaluarea impactului asupra mediului în timpul fazei de pregătire a proiectului, pregătită de aplicant
- Evaluarea oficială impactului asupra mediului în cadrul procedurilor de selecție oficială.

Evaluarea impactului asupra mediului realizată de candidați

Este foarte important ca solicitantul (entitatea care depune proiectul) să realizeze o evaluare a impactului asupra mediului în momentul scrierii proiectului. Astfel, poate să modifice proiectul scris pentru a primi un punctaj mare la evaluarea oficială a impactului asupra mediului. Evaluarea în faza de pregătire a proiectului va fi efectuată de către candidat cu ajutorul formularelor standard din tabelul de mai jos.

Formularele de evaluare completate (însoțite de orice altă informație suplimentară) trebuie depuse, unde este cazul, de candidat împreună cu proiectul.

Tabelul 8. Tabel propus pentru punctarea proiectelor pe baza criteriilor de mediu

Denumire proiect / ref.:	Impactul proiectului asupra obiectivelor de mediu relevante pentru POS CCE			
	Pozitive	Neutre sau neaplicabile	Negative	Explicație scurtă privind amploarea și natura impactului
Mentținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative				
Limitarea impactului asupra calității aerului la nivel rural și urban				
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei				
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și protejarea solului de eroziunea apei și vântului				
Reducerea emisiile ce cauzează schimbări climatice				
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor				
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și potențiale arii Natura 2000				
Facilitarea ameliorării sănătății publice prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și de reducere a vechilor contaminanți (ex. pesticide, deșeuri miniere etc.)				

Denumire proiect / ref.:	Impactul proiectului asupra obiectivelor de mediu relevante pentru POS CCE			
Obiective de mediu relevante pentru POS CCE	Positive	Neutre sau neaplicabile	Negative	Explicație scurtă privind amploarea și natura impactului
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor din așezările umane din punctul de vedere al noxelor emise de mijloacele de transport, al zgomotului și trepidațiilor				
Creșterea protecției populației față de riscul de accidentare la locul de muncă și de dezastre naturale				
Exploatare limitată a resurselor naturale epuizabile				
Reducerea producerii de deșeuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșeuri				
Protejarea peisajelor naturale și culturale prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate și protejarea habitatelor naturale împotriva fragmentării realizate de coridoarele de transport				
Conservarea, protejarea și reabilitarea coastei românești a Mării Negre asigurându-se protejarea patrimoniului natural (inclusiv a ecosistemelor terestre și acvatice) și cultural în vederea dezvoltării durabile a regiunii				
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice				
Facilitarea producerii de energie din resurse regenerabile				
Dezvoltarea atitudinii ecologice a publicului larg prin implicarea sa în soluționarea problemelor de mediu				
Susținerea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului în comun				
Promovarea turismului prin care să se asigure un grad ridicat de protecție a mediului și de conservare a naturii				

Examinarea oficială a evaluărilor impactului asupra mediului în timpul procesului de selecție a proiectelor

Evaluarea oficială a impactului asupra mediului a proiectelor depuse poate fi realizată ca parte integrantă a procedurilor de selecție pentru acordarea de sprijin prin POS CCE.

Formularele de evaluare completate (însotite de orice altă informație suplimentară) depuse de candidat o dată cu proiectul vor fi studiate – în cadrul evaluării generale a proiectului – de către experți în protecția mediului în cadrul unei comisii de evaluare (de preferat, reprezentanți ai autorității pentru protecția mediului).

Prin această procedură de examinare se va analiza evaluarea depusă din punct de vedere calitativ și se pot propune schimbări în proiect și / ori condiții pentru implementarea acestuia. În funcție de rezultatul examinării, comisia de selecție poate hotărî, printre altele, condiții obligatorii pentru acordarea de fonduri prin POS CCE.

Pentru operațiuni unde metoda de prioritizare prin impactul asupra mediului propusă mai sus nu este aplicabilă, criteriile preferențiale de mediu, adaptate din lista de mai sus (în baza obiectivelor de mediu relevante), ar trebui utilizate în procesul de evaluare.

A fost elaborat un program de monitorizare, prezentat în Anexa 5.

9.3 Concluzii privind măsurile propuse pentru limitarea, reducerea sau compensarea eventualelor efecte majore asupra mediului ale implementării programului operațional

Sistemul descris la punctele 9.1 și 9.2 urmărește atingerea unui impact pozitiv maxim asupra mediului prin implementarea întregului program operațional. Sistemul este propus ca o modalitate de a îmbunătăți calitatea generală a proiectelor și nu trebuie înțeleasă ca o barieră administrativă.

Pentru implementarea acestui sistem, trebuie realizate în special:

- Integrarea măsurilor propuse pentru a limita, reduce și contrabalansa eventualele efecte majore asupra mediului ale operațiunilor selectate între criteriile de selecție a proiectelor depuse;
- Integrarea evaluării propuse a impactului asupra mediului al proiectelor în sistemul de evaluare și selecție a proiectelor, unde este cazul;
- Asigurarea unui număr suficient de abilități profesionale și personal din domeniul mediului pentru evaluarea proiectelor;
- Asigurarea că solicitanții au primit suficiente informații privind problemele de mediu și posibila legătură dintre proiectele scrise și mediul înconjurător.

Activitățile de mai sus presupun asigurarea unui număr suficient de abilități profesionale și personal din domeniul mediului în cadrul sistemului integral de evaluare și selecție al POS CCE.

10 Descrierea măsurilor de monitorizare prevăzute

10.1 Descrierea sistemului propus pentru monitorizarea efectelor asupra mediului

Sistemul de monitorizare a efectelor asupra mediului, propus de SEA, ține cont de faptul că, în timpul monitorizării indicatorilor de mediu la nivel național sau regional, este imposibil să se separe impactul asupra mediului al POS CCE de cel al altor activități / intervenții (ex. proiecte finanțate din alte surse).

Echipa SEA este de părere că propunerea de mai jos va putea fi modificată pentru a se adapta implementării POS CCE și naturii fiecărui proiect depus. Totuși, acest lucru se poate pune în practică doar dacă există suficient personal și abilități profesionale în cadrul sistemului integral de monitorizare a impactului realizat prin implementarea POS CCE.

Sistemul de monitorizare propus se bazează pe obiectivele de mediu relevante stabilite de echipa responsabilă de SEA (vezi Capitolul 7). Acestea reprezintă domenii și teme de mediu ce pot fi influențate prin implementarea POS CCE, cu alte cuvinte impactul asupra mediului al implementării POS CCE va fi monitorizat prin măsura în care sunt afectate aceste obiective.

Pentru a monitoriza amploarea efectelor avute de POS CCE asupra mediului, echipa responsabilă de SEA a propus o serie de indicatori de mediu pentru fiecare obiectiv relevant (pentru POS CCE). Echipa propune utilizarea selectivă a indicatorilor pentru a monitoriza efectele asupra mediului în funcție de caracteristicile proiectelor selectate pentru a fi finanțate. Prin monitorizarea și rezumarea evaluărilor individuale ale proiectelor se va putea estima impactul total asupra mediului pentru obiectivele de mediu relevante, cu alte cuvinte pentru POS CCE.

Indicatorii de mediu propuși trebuie integrați în sistemul general de monitorizare al POS CCE. Monitorizarea trebuie realizată pe timpul întregii perioade de implementare a programului (o dată pe an sau cel puțin un raport intermediar la 6 luni de la începerea proiectului și unul la finalul proiectului), iar rezultatele trebuie publicate periodic, de preferat în format electronic (Internet).

Indicatorii de monitorizare propuși pentru evaluarea efectelor programului asupra mediului pot fi consultați în următorul tabel:

Tabelul 9. Indicatori propuși pentru monitorizarea efectelor asupra mediului

Obiective de mediu relevante	Indicatori	Descriere
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative	<ul style="list-style-type: none"> - Emisii de NOx (mg/Nm³) - Emisii de SO2 (mg/Nm³) - Emisii de praf (mg/Nm³) 	Datele preluate din rezultatele de monitorizare a proiectului pentru proiecte finanțate prin DCI 3 a AP 4
Limitarea impactului asupra calității aerului	<i>Aceiași indicatori ca și pentru obiectivul „Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative”</i>	Datele preluate din rezultatele de monitorizare a proiectului proiecte finanțate prin DCI 3 a AP 4
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei	- numărul de facilități de tratare a apei uzate industriale în bună funcționare (în 2004 59.2% dintre stațiile de tratare nu funcționau corect)	Agenția Națională de Mediu
Diminuarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului de eroziunea apei și a vântului	- Deșeuri periculoase produse (în tone)	Datele colectate prin monitorizarea proiectului sau din statistici naționale
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	- Emisii de echivalent CO ₂ în atmosferă (ktone de echivalent CO ₂)	Datele din monitorizarea proiectului pentru proiecte de generare a energiei prin DP 4.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor	<ul style="list-style-type: none"> - Numărul de proiecte pe terenuri industriale dezafectate (nr și mil. Euro) - Numărul de proiecte în arii verzi (nr și mii Euro) 	Datele din monitorizarea proiectului, unde este aplicabil.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	Numărul de (potențiale) arii Natura 2000 afectate de proiecte	Datele din monitorizarea proiectului, unde este aplicabil.
Facilitarea ameliorării sănătății publice prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și de reducere a vechilor contaminanți (ex. pesticide, deșeuri miniere etc.)	<i>Aceiași indicatori ca și pentru obiectivul de mediu relevant: Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor</i>	Datele din monitorizarea proiectului, unde este aplicabil.

Obiective de mediu relevante	Indicatori	Descriere
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor fonice din așezările umane	- Numărul locuitorilor din zonele în care se depășește limita permisă de poluare fonică	Datele obținute din statisticile naționale.
Creșterea protecției populației față de riscul de accidente la locul de muncă	- Numărul proiectelor axate pe reducerea riscurilor de dezastre industriale	Datele colectate din monitorizarea proiectului.
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	- Reducerea cantității de apă întrebuințată în procesele de producție (milioane m ³ și %)	În 2004 sectorul industrial a consumat 3.93 milioane m ³ , fiind cel mai mare consumator al apei. Date de statistică națională.
Reducerea producerii de deșuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșuri	- Deșuri industriale reciclate (în mil. tone)	Statistici naționale
Protejarea peisajelor naturale și culturale (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	Aceeși indicatori ca și pentru obiectivul de mediu relevant: <i>Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor</i>	Datele din monitorizarea proiectului, unde este aplicabil.
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	- Reducerea intensității primare a energiei pentru beneficiarii asistați (%)	Datele preluate din rezultatele de monitorizare a proiectelor prin DCI 3 a AP 4
Facilitarea producerii de energie din resurse regenerabile	Energie produsă din resurse regenerabile pentru beneficiarii asistați (MWh/ an)	Datele preluate din rezultatele de monitorizare a proiectelor prin DCI 3 a AP 4
Susținerea introducerii de inovații ecologice	Numărul beneficiarilor care au implementat: - EMS - ISO EN 14001	Datele colectate din monitorizarea proiectului.
Implicarea publicului în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	Numărul produselor pentru informare turistică (pliante, broșuri, etc) ce promovează o atitudine de respect față de mediu din partea populației și principiile turismului durabil.	Datele preluate din rezultatele de monitorizare a proiectelor, unde este aplicabil.

Obiective de mediu relevante	Indicatori	Descriere
Susținerea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public	Aceeși indicatori ca pentru obiectivul: <i>Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat</i>	Datele preluate din rezultatele de monitorizare a proiectelor, unde este aplicabil.
Promovarea turismului prin care să se asigure un grad ridicat de protecție a mediului și de conservare a naturii.	Aceeși indicatori ca pentru obiectivul: <i>Implicarea opiniei publice în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat</i>	Datele preluate din rezultatele de monitorizare a proiectelor, unde este aplicabil.

10.2 Recomandări generale de monitorizare ale echipei SEA

Un sistem competitiv și eficient de monitorizare și evaluare a impactului POS CCE asupra mediului va contribui nu doar la prevenirea unui posibil impact negativ asupra mediului al programului, ci și la amplificarea efectelor pozitive, atât în ceea ce privește mediul, cât și calitatea proiectelor depuse.

Pentru monitorizare, trebuie realizate următoarele:

- Integrarea indicatorilor de mediu propuși în sistemul general de monitorizare a impactului realizat prin implementarea POS CCE;
- Conectarea sistemului de monitorizare la sistemul de evaluare și selecție a proiectelor, pe baza criteriilor de mediu, unde este cazul;
- Publicarea periodică a rezultatelor de monitorizare (cel puțin o dată pe an);
- Asigurarea unui număr suficient de abilitați profesionale și personal din domeniul mediului pentru monitorizarea POS CCE;
- Implicarea Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor în discuțiile privind sistemul general de monitorizare, în special modalitatea de integrare a temelor de mediu în acest sistem înainte de lansarea programului;
- Asigurarea că solicitanții au primit suficiente informații privind problemele de mediu și posibila legătură dintre proiectele scrise și mediu

Sistemul de monitorizare cuprinde următoarele activități:

- Evaluarea proiectelor depuse, pe baza criteriilor de mediu adaptate situațiilor și operațiunilor;
- Monitorizarea indicatorilor de mediu (în special pe baza agregării datelor din proiecte) adaptați situațiilor și operațiunilor;
- Examinarea rezultatelor de monitorizare, cu alte cuvinte trecerea în revistă a modificărilor indicatorilor de mediu;
- Inițierea demersurilor stabilite în cazul în care se descoperă că POS CCE produce efecte negative asupra mediului;
- Publicarea rezultatelor de monitorizare;
- Modificarea indicatorilor și criteriilor de mediu în funcție de natura proiectelor depuse;
- Comunicarea cu autoritatea de evaluare competentă (Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor) și cu alte autorități/organisme active în domeniul protecției mediului;

- Consiliere pe tema mediului pentru angajații din structura de implementare a POS CCE, mai ales pentru membrii comisiilor de evaluare și selecție pentru operațiunile selectate;
- Servicii de consultanță oferite celor ce depun proiecte în domeniul mediului;
- Informarea tuturor părților interesate cu privire la aspectele de mediu ale POS CCE.

Experiența practică și cunoștințele echipei responsabile de SEA arată că există o serie de aspecte ce joacă un rol cheie în conceperea unui sistem competitiv și eficient de monitorizare a efectelor asupra mediului ale implementării programelor operaționale. Printre acestea se numără obiective clare, proces de selecție, examinare și eventuale modificări ale criteriilor de mediu pentru selecția și evaluarea proiectelor și ale indicatorilor de mediu propuși în cadrul SEA pe baza conținutului domeniilor de intervenție POS CCE și a proiectelor depuse.

Anexe

Anexa 1. Instituții invitate de Grupul de Lucru SEA pentru POS CCE

- Ministerul Mediului și Gospodării Apelor
- Autoritatea Națională pentru Turism
- Ministerul Finanțelor Publice
- Ministerul Economiei și Comerțului
- Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informațiilor
- Ministerul Educației și Cercetării
- Ministerul Sănătății Publice
- Agenția Națională pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii
- Ministerul Administrației și Internelor

Anexa 2. Proces verbal al întâlnirii de încadrare pentru POS

MINISTERUL ECONOMIEI SI COMERTULUI Direcția Programe cu Organizații Internaționale

Proces Verbal

privind întâlnirea Grupului de Lucru pentru Evaluarea Strategica de Mediu (SEA), încheiat astazi 7 septembrie 2006

In data de 7 septembrie 2006 a avut loc la sediul Ministerului Economiei si Comerțului prima întâlnire a Grupului de lucru pentru Evaluarea Strategica de Mediu pentru Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice (POS CCE)”, a cărei componenta, realizata conform art. 10 alin.3, din HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri si programe, este prezentata anexat.

La întâlnire au participat si experții SEA angajați in cadrul contractului privind evaluarea ex-ante al cărei beneficiar este Ministerul Finanțelor Publice in calitate de Autoritate de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar : Ausra Jurkeviciute si Martin Smutny.

Ședința a fost deschisa de d-na Director Steluta Goanta, in calitate de coordonator al Autorității de Management a Programului Operațional „Creșterea Competitivității Economice” (POS CCE), care a salutat începutul activității de evaluare strategica de mediu, considerându-l un factor important pentru îmbunătățirea POS CCE.

Martin Smutny a prezentat motivația realizării procedurii Evaluării Strategice de Mediu pentru programele operaționale finanțate prin Fonduri Structurale si rezultatele așteptate in urma acestei evaluări.

Ausra Jurkeviciute a prezentat manualul privind implementarea SEA (Handbook on SEA) realizat de GRDP (Greening Regional Development Programmes) pe baza experienței acumulate prin realizarea de evaluări de mediu pentru programe realizate in cadrul Politicii de Coeziune. A fost subliniat faptul ca procedura SEA este parte integranta a procesului de programare, cu toate ca pentru asigurarea transparenței rezultatele vor fi raportate separat in raportul de mediu.

S-a convenit ca in aceasta prima ședința sa se discute probleme legate de primele doua etape ale procedurii SEA (conform metodologiei oferite in Handbook on SEA) :

Etapa I: Determinarea problemelor relevante de mediu pentru SEA, care consta in determinarea:

- > problemelor de mediu care intervin in POS CCE
- > obiectivelor de mediu relevante
- > indicatorilor sau întrebărilor cheie care ghidează evaluarea.

Etapa II: Evaluarea contextului de mediu pentru POS CCE

-> analiza evoluției fiecărui indicator sau întrebări cheie stabilite anterior;

- > evoluția acestora in situația in care POS CCE nu ar fi implementat ;

In vederea identificării problemelor relevante de mediu pentru POS CCE, experții străini au realizat o grila in care au prezentat impactul (pozitiv sau negativ) al fiecărei axe prioritare asupra problemelor de mediu, grila care a fost

analizata si modificata la sugestia membrilor grupului de lucru. Forma finala, conform discuțiilor, va fi transmisa in cel mai scurt timp membrilor grupului de lucru prin e-mail.

După identificarea problemelor de mediu, experții au prezentat materialul intitulat „Obiectivele relevante de mediu pentru SEA” realizat pe baza analizei raportului privind starea mediului pe anul 2004, Cadrul Strategic Național de Referință si a altor documente strategice relevante. S-a convenit ca este necesara completarea acestuia si transmiterea de observații de către membrii Grupului de Lucru , prin mail.

De asemenea experții au solicitat analiza si completarea tabelului care cuprinde legislația relevanta de mediu din UE si România.

In ceea ce privește modalitatea de lucru cu Grupul de Lucru, s-a convenit ca in principal aceasta sa se realizeze prin mail, întâlnirile comune vor fi stabilite de comun acord. Reprezentanților Grupului de Lucru le vor fi transmise materialele elaborate pentru analiza si propuneri.

S-a convenit de asemenea postarea pe pagina de Internet a MEC a informațiilor relevante privind derularea procedurii SEA.

Anexa 3: Lista completă a cadrului legislative și a politicilor de la nivel național și internațional

Aspecte de mediu	Legislație și politici relevante ale UE	Legislație și politici relevante din România
Apă	<ul style="list-style-type: none"> • 91/271/CEE (Stații de tratare a apelor uzate) • 2000/60/CE (Politica privind apele) • 91/676/CEE (Nitrați) • 76/464/CEE (Substanțe periculoase evacuate în mediul acvatic) • Convenția de la Stocholm privind POP • 96/61/CE (IPPC) 	<ul style="list-style-type: none"> • Legea privind apele nr. 107/1996, modificată de Legea nr. 310/2004 și Legea nr. 112/2006 • HG nr. 351/2005 privind aprobarea Programului de acțiune pentru reducerea poluării mediului acvatic și a apelor subterane cauzată de evacuarea unor substanțe periculoase (JO nr. 428/20.05.2005), modificată de HG nr. 783/2006 (JO nr. 562/29.06.2006); • OMU nr. 1146/2002 (JO nr. 197/27.03.2002) privind obiectivele pentru calitatea apelor de suprafață; • HG nr. 188/2002 (JO nr. 187/20.03.2002) de aprobare a normelor privind condițiile de evacuare a apelor uzate în mediul acvatic, modificată de HG nr. 352/2005 (JO nr. 398/11.05.2005). • Studii realizate de Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare privind protecția mediului – ICIM București privind caracterizarea vulnerabilității la poluarea apelor subterane la nivel de bazin hidrografic (2001-2002)
Aer	<ul style="list-style-type: none"> • 2001/80/CE (IMA) • 2001/81/CE (Valori prag ale emisiilor) • 96/61/CE (IPPC) • 98/70/CE, 99/32/CE (Combustibili) • 94/63/CE, 99/13/CE (COV) • 97/68/CE (Mașini mobile non-rutiere) • 99/30/CE (valori limită pentru dioxidul de sulf (SO₂), dioxidul de azot (NO₂), oxizii de azot (NO_x), pulberi (PM₁₀) și plumb (Pb)); • 2000/3/CE privind poluarea stratului de ozon (O₃) • 2000/69/CE privind valorile limită pentru benzen (C₆H₆) și dioxid de carbon (CO). • Convenția de la Stocholm privind POP • Protocolul de la Gothenburg 1999 • 96/61/CE (IPPC) 	<ul style="list-style-type: none"> • HG nr. 731/2004 privind aprobarea Strategiei Naționale pentru Protecția Atmosferei (JO nr. 496/02.06.2004) • HG nr. 738/2004 privind aprobarea Planului de Acțiune Național pentru Protecția Atmosferei (JO nr.476/27.05.2004) • Legea nr. 271/2003 privind ratificarea Protocolului de la Gothenburg • Planul Național de reducere a emisiilor și pulberilor de dioxid de sulf și oxizi de azot de la instalații mari de ardere și măsurile luate în vederea conformării la valorile limită pentru emisii, aprobat prin Ordin Ministerial Comun al MMGA 833/13.09.2005, MEC 545/26.09.2005 MAI 859/2005 (JO nr.888/4.10.2005). • HG nr. 568/2001 (JO nr. 348/29.06.2001) privind stabilirea cerințelor tehnice pentru limitarea emisiilor COV provenite din depozitarea, descărcarea, încărcarea și distribuirea benzinei de la terminale la stațiile de service, modificată de HG nr.893/2005 • Ordinul Ministerial al MMGA nr. 781/2004 de aprobare a normelor metodologice privind măsurarea și analiza compușilor organici volatili rezultați din depozitarea și încărcarea/descărcarea benzinei la terminale (JO nr. 1243/23.12.2004); • Ordinul Ministerului Industriei și Resurselor nr. 337/2001 de aprobare a normelor metodologice privind inspecția tehnică a instalațiilor, echipamentelor și dispozitivelor folosite pentru reducerea emisiilor de COV provenite din depozitarea, încărcarea, descărcarea și distribuirea benzinei de la terminale la stațiile de service (JO nr. 10/10.01.2002), modificată de Ordinul Ministerului Economiei și Comerțului nr.122/2005 (JO nr. 324/18.04.2005) • OUG nr. 243/2000 privind protecția atmosferei (JO nr. 63/06.12.2000) adoptată prin Legea nr. 655/2001 (JO nr.773/04.12.2001). • HG nr. 541/2003 modificată și completată de HG 322/2005 privind instituirea anumitor măsuri de limitare a emisiilor de anumiți poluanți în aer din instalațiile mari de ardere sunt transpuse în dispozițiile Directivei 2001/80/CE;

Raport de mediu POS CCE

Aspecte de mediu	Legislație și politici relevante ale UE	Legislație și politici relevante din România
		<ul style="list-style-type: none"> • Ordinul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 592/2002 de aprobare a normelor privind stabilirea valorilor limită, a valorilor-prag și a criteriilor și metodelor de evaluare pentru dioxidul de sulf, dioxidul de azot și oxizii de azot, particule (PM10 și PM2.5) plumb, benzene, monoxid de carbon și ozon din aerul ambiental - (JO nr. 765/21.10.2002); • OUG nr.152/2005 privind prevenirea și controlul integrat al poluării, aprobată de Legea nr. 84/2006; • NEAP (1995, actualizată în 1999). • Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă (1999).
Sol	<ul style="list-style-type: none"> • 75/442/CEE (Directiva cadru privind deșeurile) • 99/31/CE (Ramele de deșeurii) • 94/62/CE (privind ambalajele și deșeurile de ambalaje), modificată de Directiva 2004/12/CE • 91/689/CEE (Deșeurii periculoase) • 2000/76/CE privind incinerarea deșeurilor • Directiva privind deșeurile miniere preparate • Convenția de la Stocholm privind POP • CE este parte a Convenției de la Basel, Regulament nr. 259/93 (CE) • Decizia Consiliului 2003/33 de stabilire a criteriilor și procedurilor privind acceptarea deșeurilor la rampe în temeiul articolului 16 și al anexei II la Directiva 99/31/CE • 96/61/CE (IPPC) 	<ul style="list-style-type: none"> • HG nr. 349/2005 (JO nr. 394/10.05.2005) privind rampele de deșeurii • Ordinul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 95/2005 privind definirea criteriilor care trebuie îndeplinite de deșeurii pentru a se putea încadra în lista specifică a unei rampe și Lista Națională a deșeurilor acceptate pentru fiecare clasă de rampe (JO nr. 194/8.03.2005); • Ordinul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 757/2004 de aprobare a normelor tehnice privind rampele de deșeurii (JO nr. 86/26.01.2005). • HG nr. 621/2005 (JO nr. 639/20.07.2005) privind gestionarea ambalajelor și al deșeurilor de ambalaje • HG nr. 128/2002 privind incinerarea deșeurilor (JO nr. 160/07.03.2002), modificată de HG nr. 268/2005 (JO nr.332/20.04.2005)
Schimbări climatice	<ul style="list-style-type: none"> • Programul European privind schimbările climatice • Decizia nr. 93/389/CEE privind mecanismul de monitorizare a CO₂ și a altor emisii de gaze cu efect de seră din Comunitate • Propunerea Directivei privind impozitul pe produse energetice • Directiva privind tranzacționarea emisiilor și Directiva conexă • UNFCCC și Protocolul de la Kyoto 	<ul style="list-style-type: none"> • OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului (JO nr. 1196/30.12.2005), aprobată de Legea nr. 265/2006 (JO nr. 586/06.07.2006) • Legea nr. 24/1994 (JO nr.119/ 12.05.1994) de ratificare a Convenției-cadru ONU privind schimbările climatice, (UNFCCC) • Legea nr. 3/2001 (JO nr. 81/ 16.02.2001) UNFCCC de ratificare a Protocolului de la Kyoto • Strategia Națională privind schimbările climatice 2005-2007, aprobată de HG nr. 645/2005 (JO nr. 670/27.07 2005) • Planul de Acțiune Național privind schimbările climatice 2005-2007, aprobat de HG nr. 1877/2005 (JO nr. 110/ 06.02.2006); • HG nr. 731/2004 de aprobare a Strategiei Naționale privind Protecția Atmosferei (JO nr. 496/02.06.2004) și • HG nr. 738/2004 de aprobare a Planului Național de Acțiune pentru protecția atmosferei (JO nr. 476/27.05.2004); • Inventarul național al gazelor cu efect de seră pentru perioada 1992-2000 (2002); • Inventarul național al gazelor cu efect de seră pentru perioada 1992-2001 (2003);

Raport de mediu POS CCE

Aspecte de mediu	Legislație și politici relevante ale UE	Legislație și politici relevante din România
Biodiversitate	<ul style="list-style-type: none"> • 92/43/CEE (Habitate) • 79/409/CEE (Păsări) • 78/659/CEE privind calitatea apelor dulci care au nevoie de protecție sau de îmbunătățiri pentru a susține viața peștilor • 79/923/CEE privind calitatea necesară pentru apele în care trăiesc crustacee • COM(2006) 302 (privind Planul de acțiune privind pădurile al UE 2007-2011); • UE este parte a Convenției privind Diversitatea Biologică (CDB) (1993) 	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarul național al gazelor cu efect de seră pentru perioada 1989-2004 (2006) • Legea nr. 5/2000 privind sistemul național al ariilor protejate (JO nr. 152/12.04.2000). • Legea nr. 462/2001 (JO nr. 433/2.08.2001) de aprobare a OG nr. 236/2000 (JO nr. 625/04.12.2000) privind regimul ariilor protejate, conservarea habitatelor naturale și a faunei și florei sălbatice; actualizată prin Legea nr. 345/19.07.2006 (JO nr. 650/27.07.2006). • Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității și Utilizarea Durabilă a Componentelor acesteia (1996) • Planul național strategic pentru agricultură și dezvoltare rurală, 2006 • Legea nr. 58/1994 de ratificare a Convenției privind Diversitatea Biologică (CDB) • Ordinul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 370/19.06.2003 pentru Regulamentul privind sistemul de autorizare a laboratoarelor pentru evaluarea mediului și a activităților acestora (JO 756/29.10.2003). • HG nr. 201/2002 de aprobare a normelor tehnice privind calitatea necesară pentru apele în care trăiesc crustacee (JO nr. 196/22.03.2002). HG nr. 202/2002 de aprobare a normelor tehnice referitoare la calitatea apelor dulci care au nevoie de protecție sau îmbunătățiri pentru a susține viața peștilor (JO nr. 196/22.03.2002). • HG nr. 230/2003 (JO nr. 190/26.03.2003) privind delimitarea rezervelor biosferei, a parcurilor naționale și a parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora; • Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului nr. 850/2003 (JO nr. 793/11.11.2003) privind procedura de încredințare a administrației sau a custodiei ariilor naturale protejate a fost emis pe baza HG nr. 230/2003. • Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului nr. 552/2003 (JO nr. 648/11.09.2003) privind aprobarea zonării interne a parcurilor naționale și naturale din punctul de vedere al necesității conservării diversității biologice; • HG nr. 2151/2004 privind stabilirea noilor arii protejate (JO nr. 38/12.01.2005). • Ordinul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 246/22.07.2004 pentru clasificarea peșterilor ca arii protejate (JO nr. 732/13.08.2004). • Ordinul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 1198/25.11.2005 pentru modificarea anexelor Legii nr. 462/2001 de aprobare a OG nr. 236/2000 (JO 1097/6.12.2005). • HG nr. 1581/2005 privind stabilirea noilor arii protejate (JO nr. 24/11.01.2006). • Ordinul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 207/3.03.2006 de aprobare a formularului standard de date și a manualului pentru Natura 2000 (JO 284/29.03.2006).
Sănătate umană	<ul style="list-style-type: none"> • 98/83/CE (Calitatea apei destinată consumului uman) • 80/68/CEE (protecția apelor subterane împotriva poluării cauzate de anumite substanțe periculoase) • Directiva 99/31/CE (rampe de deșeuri) • 75/442/CEE (Regimul deșeurilor) • 2000/14/CE (Zgomot) 	<ul style="list-style-type: none"> • Legea nr. 458/2002 (JO nr. 552/29.07.2002) privind calitatea apei potabile • HG nr. 351/2005 de aprobare a Planului de Acțiune pentru reducerea poluării mediului acvatic și a apelor subterane, cauzată de evacuarea anumitor substanțe periculoase (JO nr. 428/20.05.2005), modificată de HG nr.783/2006 (JO nr. 562/29.06.2006). • Planul național de gestionare a deșeurilor • Legea privind apele nr. 107/1996, modificată de Legea nr. 310/2004 și Legea nr. 112/2006

Raport de mediu POS CCE

Aspecte de mediu	Legislație și politici relevante ale UE	Legislație și politici relevante din România
	<ul style="list-style-type: none"> • Planul de Acțiune al Comunității UE privind programul de sănătate publică pentru 2003-2008, care a fost adoptat de Decizia nr. 1786/2002 a Parlamentului și Consiliului European • OMS (1998) Strategia „Sănătate pentru toți în secolul 21”; • OMS: Indicatori de mediu și sănătate; • OMS: Indicatori de calitatea aerului • Orașe europene durabile • Carta Europeană regional/planificare spațială (Carta 'Torremolinos'), adoptată în 1983 de către Conferința Europeană a Ministerelor responsabile de planificarea regională (CEMAT) • Cartea Verde a Comisiei Europene pentru viitoarea politică privind zgomotul (1996) • Carta Aalborg 	<ul style="list-style-type: none"> • HG nr. 188/2002 (JO nr. 187/20.03.2002) de aprobare a normelor privind condițiile de evacuare a apelor uzate în mediul acvatic, modificată de HG nr. 352/2005 (JO nr. 398/11.05.2005); • HG nr. 539/2004 (JO nr. 398/05.05.2004) privind limitarea emisiilor de zgomot în mediu de la echipamentele pentru uz în spații deschise transpune Directiva nr. 2000/14/CE, modificată de HG nr. 1323/2005 (JO nr. 1048/25.11.2005); • HG nr. 321/2005 de reevaluare și gestionare a zgomotului din mediu • ORDIN nr.536 din 23 iunie 1997 pentru aprobarea Normelor de igiena și a recomandărilor privind mediul de viață al populației - în curs de modificare (propunere de proiect) - • ORDIN nr.1.028 din 18 august 2004 al ministrului sănătății pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 536/1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației • HOTĂRÂRE nr.88 din 29 ianuarie 2004 pentru aprobarea Normelor de supraveghere, inspecție sanitară și control al zonelor naturale utilizate pentru îmbăiere • ORDIN nr.923 din 16 iulie 2004 al ministrului sănătății privind aprobarea Strategiei naționale de sănătate publică • HOTĂRÂRE nr.734 din 7 iunie 2006 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest • Raportul anual al sintezei naționale privind gestionarea deșeurilor medicale 2005
Managementul riscului de mediu	<ul style="list-style-type: none"> • 2000/60/CE (Directiva cadru privind apa); • COM/2000/547 (management integrat al zonei costiere: o strategie pentru Europa); • COM/2004/472 (Gestionare riscului de inundații – Prevenirea inundațiilor, protecția și reducerea efectelor inundațiilor); • COM/2002/481 (Intervenția CE în cazul inundațiilor din Austria, Germania și câteva țări candidate); • COM/2004/60 (Către o strategie tematică privind mediul urban); • COM/2002/179 (Către o strategie tematică pentru protecția solului); • 1999/847/CE (Programul de Acțiune al Comunității în domeniul protecției civile) 	<ul style="list-style-type: none"> • OG nr. 47/1994 privind apărarea împotriva dezastrelor, aprobată de Legea nr. 124/1995, cu modificările ulterioare, • Legea nr. 106/1996 privind protecția civilă, cu modificări ulterioare (JO nr. 241/03.10.1996), • Legea nr.111/1996 cu modificări ulterioare (JO nr. 267/29.10.1996), • OM nr. 242/1993 (JO nr. 195/13.08.1993). • Strategia Națională de gestionare a riscului de inundații (2005) • Plan principal, versiunea preliminară și programul privind protecția coastei Mării Negre (va fi finalizat în 2006)
Eficientizarea și conservarea resurselor/management durabil al resurselor	<ul style="list-style-type: none"> • 75/442/CEE (Directiva cadru privind deșeurile) • CE este parte a Convenției de la Basel, Regulamentul nr. 259/93 (CE) • 91/689/EEC (Deșeuri periculoase) • 94/62/EC (Deșeuri din ambalaje) • Strategie tematică privind utilizarea durabilă a resurselor naturale 	<ul style="list-style-type: none"> • OG nr. 78/2000 (JO nr. 283 /22.07.2000) privind regimul deșeurilor, aprobat de Legea nr. 426/2001 (JO nr. 411 /25.07.2001), cu modificările ulterioare • Legea 6/1991 (JO nr. 18 /26.01.1991), de aderare a României la Convenția de la Basel, modificată de Legea 256/2002 (JO nr. 352 /27.05.2002) • OG nr. 200/2000 (JO nr. 593/22.11.2000), modificată de HG 490/2002 (JO nr. 356/285.05.2002) • HG nr. 349/2002 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, modificată de HG nr. 621/2005 (JO nr. 621/20.07.2005)

Raport de mediu POS CCE

Aspecte de mediu	Legislație și politici relevante ale UE	Legislație și politici relevante din România
	<ul style="list-style-type: none"> • COM(2005)670 final) • 96/61/CE (IPPC) 	<ul style="list-style-type: none"> • OG nr. 34/2002 (JO nr. 223/03.04.2002), modificată de OG 152/2005 (JO nr.1078/30.11.2005) • Planul național de gestionare a deșeurilor (2004)
Peisaje și patrimoniu cultural	<ul style="list-style-type: none"> • Convenția europeană privind peisajul 	<p>Planul spațial național (PSN):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Secțiunea I – Mijloace de transport și comunicații, aprobată de Legea 71/1996 (revizuită); • Secțiunea II – Apă, aprobată de Legea 171/1997; • Secțiunea III – Arii protejate, aprobată de Legea 5/2000; • Secțiunea IV – Rețeaua de aglomerări, aprobată de Legea nr. 351/2001; • Secțiunea V – Zone de riscuri naturale, aprobată de Legea nr. 575/2001; • Planul strategic național pentru agricultură și dezvoltare rurală 2007-2013 (2006)
Eficiență energetică și surse regenerabile de energie	<ul style="list-style-type: none"> • COM(2005)265 (Cartea verde privind eficiența energetică) • Directiva 92/42/CEE, modificată de Directivele 93/68/CEE și 2004/8/CE privind eficiența cazanelor • Directiva 93/76/CEE – SAVE • Directiva 96/61/CE (IPPC) • Directiva 2001/77/CE (Promovarea electricității obținute din surse regenerabile) • Directiva 2002/91/CE – performanțe energetice ale clădirilor • Directiva 2003/66 – etichetarea ecologică a frigiderelor • Directiva 2003/54/CE – piața internă a electricității • Directiva 2003/30/CE – privind promovarea utilizării bio-combustibililor și a altor combustibili regenerabili pentru transport • Directiva 2006/32/CE (eficiența privind folosirea energiei de către utilizatorul final și servicii energetice) • COM(2002)415 –directive privind cogenerarea; • Propunerea pentru Directiva privind impozitarea produselor energetice 	<ul style="list-style-type: none"> • Ghidul privind Energia în România - HG nr. 890/2003 • Strategia națională privind eficientizarea energetică – HG nr. 163/2004 și Legea nr. 199/2000, modificată de Legea 56/2006; • HG nr.174/2004 privind reabilitarea termică a clădirilor • HG nr. 574/2005 privind cerințele de eficientizare ale noilor cazane pentru apa caldă cu combustibil lichid sau gazos • HG nr. 958/2005 de modificare a HG nr. 443/2003 privind promovarea electricității obținute din surse regenerabile și de modificare și completare a Hotărârii Guvernului nr. 1892/2004 de stabilire a sistemului de electricitate obținută din surse regenerabile • HG nr. 1535/2003 Strategia privind capitalizare resurselor regenerabile de energie, aprobată de HG nr. 1535/2003 • HG nr. 1844/2005 privind promovarea utilizării bio-combustibililor și a altor combustibili regenerabili pentru transport • Angajamentele asumate de România în cadrul procesului de negociere cu UE – Capitolul 14, Energie. • Proiectul de HG privind aprobarea Documentului național de politici privind energia 2005-2008 • Angajamentele asumate de România în procesul de negociere cu UE – Capitolul 14, Energia.
Conștientizarea privind problemele de mediu	<ul style="list-style-type: none"> • 90/313/CEE (Acces la informații) • Agenda 21 • CE este semnatară a Convenției de la Aarhus (Convenția ONU CEE privind accesul la informații, participarea publică la procesul decizional și accesul la justiție cu privire la aspectele de mediu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia națională privind schimbările climatice, 2005 • Legea nr. 86/2000 (JO nr. 224/22.05.2000) de ratificare a Convenției privind accesul la informații, participarea publică la procesul decizional și accesul la justiție cu privire la aspectele de mediu; • Legea nr. 544/2001 (JO nr. 663/23.10.2001) privind accesul la informațiile de interes public; • HG nr.123/2002 (JO nr. 167/03.08.2002) de aprobare a normelor metodologice pri-

Raport de mediu POS CCE

Aspecte de mediu	Legislație și politici relevante ale UE	Legislație și politici relevante din România
		vind implementarea Legii nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public; • HG nr. 878/2005 (JO nr. 760/22.08.2005) privind accesul la informațiile de mediu; • HG nr. 658/2006 privind reorganizarea Comisiei Naționale pentru schimbările climatice (un organism inter-ministerial coordonat de MMGA în vederea promovării măsurilor necesare pentru implementarea unitară în România a obiectivelor UNFCCC și ale Protocolului de la Kyoto) JO nr. 465/30.05.2006;
Transport durabil	• Concluziile de la Cardiff ale Consiliului European (1998) • Strategia europeană pentru dezvoltarea durabilă (Gothenburg 2001)	• Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă (1999)
Turism durabil	• COM(2003/716) Orientări de bază privind durabilitatea turismului european; • Strategia UE de dezvoltare durabilă; • Carta Europeană privind turismul durabil în ariile protejate, 2002 • Convenția UNESCO • Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării, 1992	• Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă (1999)

Obiectivele de referință respectă și cerințele stipulate în următoarele documente:

- COM(2001)31 – Al 6-lea program de acțiune privind mediul;
- 97/11/EC (EIA)
- OM privind apele și protecția mediului nr. 860/2002 (JO nr. 52/03.01.2003) privind aprobarea procedurii pentru evaluarea impactului asupra mediului și emiterea acordului de mediu;
- HG nr. 918/2002 (JO nr. 686/17.09.2002) de stabilire a procedurii cadru pentru evaluarea impactului asupra mediului și aprobarea listei de proiecte publice și private pentru care trebuie să se aplice procedura, modificată de HG nr. 1705/2004 (JO nr. 970/2004)
- HG nr. 1076/8.07.2004 de stabilire a procedurii de evaluare a mediului pentru anumite planuri și programe (JO nr.707/5.08.2004)

Anexa 4. Tabelele complete de evaluare a obiectivelor specifice ale POSCCE

Această evaluare se axează pe efectele potențiale asupra mediului înconjurător ale obiectivelor specifice din cadrul POSCCE, cu referire la obiectivele relevante pentru mediul înconjurător. Evaluarea a fost realizată sub formă de comentarii care explică efectele (atât pozitive, cât și negative) ce pot fi generate de implementarea obiectivelor specifice ale POS. Analiza a generat posibile reformulări ale obiectivelor specifice și ale axelor prioritare.

Obiectiv specific 1: Consolidarea și dezvoltarea sectorului de producție din România		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Menținerea calității aerului în cadrul limitelor impuse de normele legale și îmbunătățirea calității aerului	<ul style="list-style-type: none"> -Vor fi susținute proiectele ce au ca scop reducerea poluării aerului și îmbunătățirea calității aerului? - Proiectele vor reduce poluarea aerului în zonele urbane în sensul respectării valorilor limită de emisii de SO₂, NO₂ și pulberi în suspensie PM₁₀ sau a valorilor țintă (pentru ozon) definite de directiva cadru aer și directivele derivate din aceasta? - Folosirea CTD -EMAS (sistemul comunitar de management și audit de mediu) -ISO 	Se preconizează efecte pozitive dacă vor fi finanțate echipamente și tehnologii ce vizează reducerea poluării aerului și a consumului de energie. Finanțarea certificării de mediu va avea efecte pozitive. Nu se poate menționa dacă activitățile vor avea un impact direct asupra respectării limitelor de poluare a aerului, însă se poate prevedea un impact indirect prin creșterea productivității și a consumului de energie în cazul utilizării resurselor neregenerabile în instalații mari de ardere. Implementarea sistemelor de certificare și a tehnologiilor de tip CTD poate diminua în mod semnificativ acest impact.
Minimizarea impactului asupra calității aerului	<ul style="list-style-type: none"> - Se va reduce poluarea aerului în zonele urbane și rurale? - Calitatea aerului 	Poate exista un efect pozitiv datorat introducerii tehnologiilor de tip CTD și a sistemelor de certificare de mediu, concomitent cu sprijinirea măsurilor prevăzute în POS.
Limitarea poluării apei datorate surselor de poluare punctiforme și difuze	<ul style="list-style-type: none"> - Calitatea apei 	Poate exista un efect pozitiv asupra calității generale a apei dacă proiectele vor avea ca scop reducerea consumului de apă în sectorul industrial și în cel al serviciilor. Folosirea CTD și introducerea certificării de mediu pot contribui în mod pozitiv la diminuarea poluării.

Obiectiv specific 1: Consolidarea și dezvoltarea sectorului de producție din România		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protecției solului împotriva eroziunii datorate apei și vântului	- Calitatea solului	Este dificil de estimat impactul direct asupra calității solului, însă certificarea de mediu și utilizarea CTD pot asigura diminuarea efectelor negative.
Scăderea emisiilor care generează schimbări climatice	- Reducerea emisiilor care generează schimbări climatice	Emisiile de gaze cu efect de seră pot fi diminuate prin utilizarea CTD și introducerea certificării de mediu. Efecte pozitive indirecte pot fi obținute dacă măsurile prevăzute în cadrul acestui obiectiv vor viza eficiența energetică.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre, acvatice și marine împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și defrișării	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din ariile protejate și din ariile potențiale ale rețelei Natura 2000.	Vor fi afectate ariile din Natura 2000	Dezvoltarea sectoarelor de producție pe terenuri abandonate va conduce la o situație de potențial conflict cu zonele speciale de conservare (zone speciale de conservare a unor specii de păsări) incluse printre ariile potențiale ale rețelei Natura 2000.
Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea de măsuri ce vizează prevenirea poluării și atenuarea impactului tarelor vechi (ex. pesticide, deșeuri miniere, etc.).	Se va îmbunătăți starea de sănătate umană datorită activităților susținute?	Pot exista efecte pozitive semnificative dacă vor fi sprijinite măsurile ce vizează prevenirea și reducerea poluării datorate sectorului de producție.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor din aglomerări cu privire la zgomot.	- Nivelul zgomotului	Se prevăd efecte pozitive generate de măsuri de reducere atât a zgomotului datorat procesării și producției, cât și a zgomotului din surse externe, precum transporturile și construcțiile
Creșterea protecției populației împotriva riscurilor asociate accidentelor industriale	- Accidente industriale	Vor exista efecte pozitive semnificative în urma unui influx de CTD și a dezvoltării de noi tehnologii sprijinite prin măsurile ce vizează siguranța industrială și ocrotirea sănătății populației.

Obiectiv specific 1: Consolidarea și dezvoltarea sectorului de producție din România		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea resurselor naturale epuizabile - Utilizarea materiilor prime ne-regenerabile 	<p>Pot fi dezvoltate sau achiziționate noi tehnologii care consumă mai puține resurse naturale, și, în consecință, pot exista efecte pozitive semnificative.</p> <p>Poate exista un impact negativ datorat creșterii producției în general și nevoii crescute de resurse. Proiectele ce vizează reutilizarea resurselor epuizabile și reciclarea pot reduce efectele negative.</p>
Reducerea volumului de deșeuri generate, creșterea nivelului de recuperare a deșeurilor, precum și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	<ul style="list-style-type: none"> -Va reduce volumul de deșeuri generate? - Va spori nivelul de recuperare a deșeurilor? 	<p>Datorită productivității sporite, este important să se cunoască tipurile de deșeuri noi generate (periculoase și nepericuloase), ceea ce ar determina necesitatea unor sisteme de management specifice. În cazul în care măsurile luate vor sprijini reducerea și recuperarea deșeurilor, vor exista efecte pozitive semnificative; poate exista însă și un impact negativ datorat creșterii volumului de deșeuri rezultate din proiecte, care poate fi redus prin folosirea CTD și a certificării de mediu.</p>
Asigurarea protejării patrimoniului natural și cultural (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	<ul style="list-style-type: none"> - Va fi sprijinită revitalizarea zonelor industriale dezafectate? - Vor fi dezvoltate sau achiziționate tehnologii noi pentru curățarea acestor zone? 	<p>Sprijinirea dezvoltării de centre de producție în zonele industriale dezafectate poate avea efecte pozitive.</p>
Îmbunătățirea eficienței energetice și a eficienței utilizării de resurse energetice	<ul style="list-style-type: none"> - Vor fi sprijinite proiecte și tehnologii ce vizează eficiența energetică? - Se va reduce consumul de resurse energetice? 	<p>Se preconizează efecte pozitive semnificative în cazul utilizării și achiziționării pentru producție de tehnologii noi și eficiente. Certificarea de mediu și achiziția de tehnologii de tip CTD pot contribui la obținerea de efecte pozitive, însă intensificarea producției va mări probabil consumul total de energie.</p>
Facilitarea producerii de energie pe bază de resurse regenerabile	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea producției și consumului de combustibil regenerabil. - Creșterea producerii de energie pe bază de resurse regenerabile 	<p>Pot exista efecte pozitive dacă va fi sprijinită introducerea producerii de energie bazată pe resurse regenerabile, precum tehnologiile eoliene și biocombustibililor.</p>
Sprijinirea introducerii de inovații ecologice eficiente		<p>Pot exista efecte pozitive semnificative în cazul în care vor fi sprijinite inovațiile ecologice eficiente ce vizează reducerea consumului de energie și materii prime, reciclarea, etc.</p>

Obiectiv specific 1: Consolidarea și dezvoltarea sectorului de producție din România		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Implicarea societății civile în soluționarea problemelor legate de mediul înconjurător și promovarea în cadrul sectoarelor public și privat a responsabilității față de mediu	- Va promova implicarea societății civile și a sectorului privat în soluționarea problemelor legate de mediu?	Introducerea, achiziția și dezvoltarea de tehnologii ecologice eficiente și de economisire energetică vor contribui la promovarea responsabilității față de mediu în cadrul sectoarelor public și privat, însă creșterea producției poate facilita creșterea consumului (care, din perspectiva protecției mediului, este considerat un element negativ datorită creșterii potențiale a volumului deșeurilor).
Srijinirea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public		Pot exista efecte pozitive dacă anumite măsuri vor facilita utilizarea mijloacelor de transport alternative sau vor sprijini munca la domiciliu și evitarea navetei.
Promovarea turismului care asigură un grad înalt de protecție a mediului și conservare a patrimoniului natural	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Propunere de reformulare a obiectivului specific propus:		
Consolidarea și dezvoltarea, respectând mediul , a sectorului de producție din România		

Obiectiv specific 2: Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea întreprinderilor		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului în cadrul limitelor impuse de normele legale	- Va facilita reducerea emisiilor? - Va facilita reducerea poluanților din aer (SO ₂ , NO ₂ și pulberi în suspensie PM ₁₀) sau atingerea valorilor țintă cu privire la calitatea aerului (pentru ozon)?	Investițiile în întreprinderi și facilitarea creșterii producției pot avea un efect negativ asupra nivelului poluării aerului, datorită necesarului mărit de energie, ducând la poluarea aerului și creșterea emisiilor datorate consumului energetic. Acesta poate fi atenuat prin folosirea tehnologiilor CTD și certificarea întreprinzătorilor, dacă acestea vor fi promovate.
Minimizarea impactului asupra calității aerului	- Calitatea aerului	Investițiile în întreprinderi și facilitarea creșterii producției vor avea un impact negativ asupra calității aerului în general, datorită creșterii consumului energetic și volumului transporturilor, ceea ce poate fi parțial atenuat dacă se va promova utilizarea transportului feroviar de către întreprinderi.

Obiectiv specific 2: Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea întreprinderilor		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Limitarea poluării apei datorate surselor de poluare punctiforme și difuze	- Calitatea apei	Înființarea de întreprinderi și sprijinirea dezvoltării acestora vor duce la creșterea consumului de apă și la poluarea apei pe termen lung, însă acest impact poate fi redus prin implementarea tehnologiilor CTD.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protecției solului împotriva eroziunii datorate apei și vântului	- Calitatea solului	Înființarea și sprijinirea dezvoltării întreprinderilor vor duce la creșterea volumului de deșeuri generate, însă dezvoltarea de tehnologii ce vizează reciclarea și re folosirea deșeurilor poate avea efecte pozitive pe termen lung.
Scăderea emisiilor care generează schimbări climatice	- Emisii de gaze cu efect de seră	Înființarea de întreprinderi și sprijinirea dezvoltării acestora poate avea un efect negativ datorită creșterii emisiilor de gaze cu efect de seră.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre, acvatice și marine împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și defrișării	Nu există nicio legătură directă	Nu există nici o legătură directă
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din zonele protejate și din ariile potențiale ale rețelei Natura 2000.	- Planuri de management pentru zonele protejate și ariile din rețeaua Natura 2000	Dezvoltarea întreprinderilor va fi evaluată și inclusă în planurile de management pentru zonele protejate și ariile din rețeaua Natura 2000.
Facilitarea ameliorării sănătății populației prin implementarea de măsuri ce vizează prevenirea poluării și atenuarea impactului tarelor vechi de poluare (ex. pesticide, deșeuri miniere, etc.).		Dezvoltarea și înființarea de întreprinderi noi în zone industriale dezafectate poate avea efecte pozitive semnificative.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor din aglomerări cu privire la zgomot.		Sprijinirea de noi proiecte de dezvoltare și întreprinderi poate avea efecte negative pe termen scurt și lung datorită construcțiilor și proceselor de producție, însă aplicarea CTD poate avea un efect atenuant.

Obiectiv specific 2: Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea întreprinderilor		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Creșterea protecției populației împotriva riscurilor asociate accidentelor industriale		Sprrijinirea de noi proiecte de dezvoltare și întreprinderi poate crește riscul accidentelor industriale.
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile		Noile proiecte de dezvoltare și întreprinderi pot avea efecte negative asupra resurselor naturale epuizabile datorită creșterii producției și construcțiilor.
Reducerea volumului de deșeuri generate, creșterea nivelului de recuperare a deșeurilor, precum și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	<ul style="list-style-type: none"> - Va reduce generarea de deșeuri? - Va fi sprijinită recuperarea și reciclarea deșeurilor? 	Sprrijinirea dezvoltării întreprinderilor va duce la creșterea producției și, prin urmare, la mărirea volumului de deșeuri generate. Noile tehnologii pot ajuta la creșterea nivelului de refolosire și recuperare a deșeurilor, precum și la reducerea volumului de deșeuri generate și, de aceea, noile tehnologii trebuie asociate noilor proiecte de dezvoltare și promovate în rândul întreprinzătorilor. Trebuie acordată prioritate proiectelor ce vizează diminuarea volumului de deșeuri generate și sortarea și reducerea la minim a deșeurilor.
Asigurarea protejării patrimoniului natural și cultural (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Îmbunătățirea eficienței energetice și a eficienței utilizării resurselor energetice		Vor exista efecte pozitive dacă eficiența energetică și reducerea consumului de energie vor fi promovate prin intermediul noilor tehnologii și al cercetării, însă consumul total de energie va crește datorită noilor proiecte de dezvoltare și creșterii producției. Trebuie acordată prioritate întreprinderilor care vor demonstra aplicarea de măsuri ce vizează eficiența energetică și economisirea resurselor energetice.
Facilitarea producerii de energie pe bază de resurse regenerabile		Vor exista efecte pozitive dacă se acordă sprijin producerii de energie pe bază de resurse regenerabile.

Obiectiv specific 2: Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea întreprinderilor		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/ întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Sprijinirea introducerii de inovații ecologice eficiente	Numărul inovațiilor ecologice eficiente	Sprijinirea întreprinderilor care promovează inovațiile ecologice eficiente va avea efecte pozitive. Ideile cu privire la eficiența ecologică furnizate prin intermediul incubatoarelor de afaceri pot facilita acest efect pozitiv.
Implicarea societății civile în soluționarea problemelor legate de mediu și promovarea în cadrul sectoarelor public și privat a responsabilității față de mediu	- Sensibilizarea societății civile în sensul adoptării unui comportament care respectă mediul - Sistemul comunitar de management și audit de mediu	Sprijinirea dezvoltării întreprinderilor care utilizează cele mai noi tehnologii de tip CTD va avea efecte pozitive asupra responsabilității față de mediul înconjurător din sectorul privat, care se pot extinde și în sectorul public.
Sprijinirea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public	- Creșterea utilizării transportului public	Dezvoltarea sectorului privat legată de dezvoltarea transportului public poate avea efecte pozitive, de ex. prin dezvoltarea de tehnologii de îmbunătățire a eficienței transportului public și prin promovarea utilizării transportului public de către sectorul privat pe bază de diverse stimulente.
Promovarea turismului care asigură un grad înalt de protecție a mediului și conservare a patrimoniului natural	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Propunere de reformulare a obiectivului specific propus:		
Crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea durabilă a întreprinderilor		

Obiectiv specific 3: Creșterea capacității de cercetare-dezvoltare și stimularea cooperării dintre instituțiile CDI și sectorul de producție		
Obiective relevante pentru mediul înconjurător	Indicatori relevanți/ întrebări îndrumătoare	Comentarii referitoare la efectul potențial asupra mediului înconjurător
Menținerea calității aerului în cadrul limitelor impuse de normele legale și îmbunătățirea calității aerului	- Zone în care poluarea aerului depășește limitele admise	Dezvoltarea de noi tehnologii poate facilita scăderea poluării aerului pe termen lung, în special în zonele unde standardele sunt încălcate.

Obiectiv specific 3: Creșterea capacității de cercetare-dezvoltare și stimularea cooperării dintre instituțiile CDI și sectorul de producție		
Obiective relevante pentru mediul înconjurător	Indicatori relevanți/ întrebări îndrumătoare	Comentarii referitoare la efectul potențial asupra mediului înconjurător
Minimizarea impactului asupra calității aerului	- Calitatea aerului	Noile tehnologii și CDI pot facilita în mod indirect scăderea poluării aerului în general prin deplasarea forței de muncă din sectoarele de producție către știință și cercetare.
Limitarea poluării apei datorate surselor de poluare punctiforme și difuze		Dezvoltarea de tehnologii ce vizează reducerea consumului de apă și a poluării apei poate avea efecte pozitive pe termen lung.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protecției solului împotriva eroziunii datorate apei și vântului		Dezvoltarea de tehnologii ce facilitează scăderea volumului de deșeuri generate, reciclarea și re folosirea deșeurilor, precum și scăderea generală indirectă a poluării solului poate avea efecte pozitive pe termen lung.
Diminuarea emisiilor care generează schimbări climatice		Facilitarea dezvoltării de tehnologii ce vizează utilizarea produselor ce protejează stratul de ozon și a celor ce vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră poate avea efecte pozitive pe termen lung.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre, acvatice și marine împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și defrișării		Creșterea capacității de cercetare-dezvoltare va contribui la o mai bună înțelegere a funcțiilor tuturor ecosistemelor în relație cu activitățile umane.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din zonele protejate și din ariile potențiale ale rețelei Natura 2000.	- Dezvoltarea unui set adecvat de indicatori	Creșterea capacității de cercetare-dezvoltare va mări sprijinul acordat implementării indicatorilor de biodiversitate.
Facilitarea ameliorării sănătății populației prin implementarea de măsuri ce vizează prevenirea poluării și atenuarea impactului tarelor vechi de poluare (ex. pesticide, deșeuri miniere, etc.).		Pot exista efecte pozitive datorate dezvoltării de tehnologii mai puțin poluante și a înlăturării tarelor vechi de poluare.

Obiectiv specific 3: Creșterea capacității de cercetare-dezvoltare și stimularea cooperării dintre instituțiile CDI și sectorul de producție		
Obiective relevante pentru mediul înconjurător	Indicatori relevanți/ întrebări îndrumătoare	Comentarii referitoare la efectul potențial asupra mediului înconjurător
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor din aglomerări cu privire la zgomot.		Tehnologiile dezvoltate recent ce vizează protejarea împotriva poluării fonice pot avea efecte pozitive.
Creșterea protecției populației împotriva riscurilor asociate accidentelor industriale		Investițiile în CDI și cercetare pot avea un efect pozitiv semnificativ asupra reducerii riscurilor asociate accidentelor industriale.
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile		Investițiile în CDI și cercetare pot avea un efect pozitiv semnificativ dacă tehnologiile și procesele dezvoltate vor permite reducerea utilizării resurselor naturale epuizabile.
Reducerea volumului de deșeuri generate, creșterea nivelului de recuperare a deșeurilor, precum și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor		Noile tehnologii pot ajuta la creșterea nivelului de re folosire și recuperare a deșeurilor, precum și la reducerea volumului de deșeuri generate.
Asigurarea protejării patrimoniului natural și cultural (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	Nu există nicio legătură directă	Nu există nici o legătură directă
Îmbunătățirea eficienței energetice și a eficienței consumului de resurse energetice		Vor exista efecte pozitive dacă eficiența energetică și reducerea consumului de energie vor fi promovate prin intermediul noilor tehnologii și al cercetării.
Facilitarea producerii de energie pe bază de resurse regenerabile		Vor exista efecte pozitive dacă se acordă sprijin producerii de energie pe bază de resurse regenerabile.
Sprijinirea introducerii de inovații ecologice eficiente		Sprijinirea dezvoltării și promovării inovațiilor ecologice eficiente va avea efecte pozitive. Ideile cu privire la eco-eficacitate furnizate prin intermediul incubatoarelor de afaceri pot facilita acest efect pozitiv.
Implicarea societății civile în soluționarea problemelor legate de mediu și promovarea în cadrul sectoarelor public și privat a responsabilității față de mediu		Sprijinirea dezvoltării întreprinderilor care utilizează cele mai noi tehnologii de tip CTD va avea efecte pozitive asupra responsabilității față de mediul înconjurător din sectorul privat, care se pot extinde și în sectorul public.

Obiectiv specific 3: Creșterea capacității de cercetare-dezvoltare și stimularea cooperării dintre instituțiile CDI și sectorul de producție		
Obiective relevante pentru mediul înconjurător	Indicatori relevanți/ întrebări îndrumătoare	Comentarii referitoare la efectul potențial asupra mediului înconjurător
Sprijinirea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public		Proiectele ce vizează dezvoltarea și îmbunătățirea transportului public pot avea impact pozitiv, de ex. prin dezvoltarea de tehnologii de îmbunătățire a eficienței transportului public și prin promovarea utilizării transportului public de către sectorul privat pe bază de diverse stimulente.
Promovarea turismului care asigură un grad înalt de protecție a mediului și conservare a patrimoniului natural	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Propunere de reformulare a obiectivului specific propus:		
Creșterea capacității de cercetare-dezvoltare și stimularea cooperării dintre instituțiile DCI și producători		

Obiectiv specific 4: Valorizarea potențialului tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și aplicarea sa în cadrul administrației publice și sectorului privat (cetățeni, întreprinderi)		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Menținerea calității aerului în cadrul limitelor impuse de normele legale și îmbunătățirea calității aerului	- Reducerea „punctelor fierbinți” de poluare a aerului.	Dezvoltarea TIC va reduce nivelul transportului și va contribui la reducerea consumului de carburant pe termen lung datorită faptului că va permite munca la distanță și va facilita îmbunătățiri în sectorul comunicațiilor și în cel al serviciilor publice și private. Va exista un efect pozitiv pe termen lung, însă dezvoltarea TIC va duce la creșterea consumului de energie, ceea ce va contribui la poluarea aerului de către unitățile de producere a energiei.
Scăderea impactului asupra calității aerului	-Calitatea aerului din mediul urban și rural	Dezvoltarea TIC va reduce naveta și necesitatea transportului pe termen lung și va avea astfel un efect pozitiv.
Limitarea poluării apei datorate surselor de poluare punctiforme și difuze	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protecției solului împotriva eroziunii datorate apei și vântului	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Scăderea emisiilor care generează modificări climatice	- Emisii de gaze cu efect de seră	Este posibil un impact negativ prin creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră datorat necesităților sporite de energie.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre, acvatice și marine împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și defrișării	- Dezvoltarea de noi instalații energetice și de comunicații	Dezvoltarea rețelelor TIC poate necesita noi linii de comunicații și electricitate de înaltă tensiune, precum și infrastructură pentru comunicarea wireless, ceea ce poate avea un efect negativ asupra habitatelor și pădurilor. Proiectele trebuie însoțite de evaluarea de impact asupra mediului pentru a asigura reducerea la minim a efectelor negative.

Obiectiv specific 4: Valorizarea potențialului tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și aplicarea sa în cadrul administrației publice și sectorului privat (cetățeni, întreprinderi)		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din zonele protejate și din ariile potențiale ale rețelei Natura 2000.	-Ce arii din cadrul rețelei Natura 2000 vor fi afectate?	Rețelele TIC noi sau recondiționate pot avea un impact negativ asupra ariilor de conservare și a viitoarelor arii incluse în rețeaua Natura 2000. Proiectele trebuie însoțite de evaluarea de impact asupra mediului pentru a asigura reducerea la minim a efectelor negative.
Facilitarea ameliorării sănătății populației prin implementarea de măsuri ce vizează prevenirea poluării și atenuarea impactului tarelor vechi de poluare (ex. pesticide, deșeuri miniere, etc.).	- Diminuarea zonelor industriale dezafectate	Promovarea și utilizarea vechilor amplasamente și instalații (zone industriale dezafectate) în vederea dezvoltării de noi centre și rețele TIC pot avea un anumit impact pozitiv.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor din aglomerări cu privire la zgomot.	- Reducerea nivelului poluării fonice	Construcțiile din domeniul TIC pot avea un efect negativ pe termen scurt datorită zgomotului produs.
Creșterea protecției populației împotriva riscurilor asociate accidentelor industriale	- Diminuarea riscurilor asociate accidentelor industriale	Dezvoltarea TIC poate avea un efect pozitiv asupra diminuării riscurilor asociate dezastrelor industriale.
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile	- Reducerea utilizării resurselor naturale epuizabile	Dezvoltarea TIC ar putea crește nivelul de utilizare a resurselor naturale epuizabile datorită folosirii sporite a echipamentelor electronice și dezvoltării infrastructurii.
Reducerea volumului de deșeuri generate, creșterea nivelului de recuperare a deșeurilor, precum și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	- Recuperarea deșeurilor	Dezvoltarea TIC ar putea mări volumul de deșeuri electronice și de laborator.

Obiectiv specific 4: Valorizarea potențialului tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și aplicarea sa în cadrul administrației publice și sectorului privat (cetățeni, întreprinderi)		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Asigurarea protejării patrimoniului natural și cultural (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)		Dezvoltarea TIC poate necesita lărgirea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații, ceea ce poate avea un efect negativ direct asupra patrimoniului natural și cultural (datorită cablurilor, antenelor, antenelor de satelit, turnurilor și stâlpilor de comunicații, etc.). Trebuie impuse și implementate măsuri de atenuare a acestor efecte pentru fiecare proiect de dezvoltare în parte, dar și pentru programele mai ample. Este necesară aplicarea procedurii EIA de evaluare a impactului asupra mediului și a procedurii SEA de evaluare de mediu pentru a asigura reducerea la minim a acestor efecte.
Îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării eficiente a resurselor energetice		Eficiența energetică poate crește prin utilizarea celor mai noi tehnologii, eliminarea documentelor de hârtie, precum și indirect, prin introducerea serviciilor electronice publice și private.
Facilitarea producerii de energie pe bază de resurse regenerabile	- Creșterea producerii de energie pe bază de resurse regenerabile	Necesitatea sporită de energie pentru TIC poate facilita și promova producerea de energie pe bază de resurse regenerabile.
Sprijinirea introducerii de inovații ecologice eficiente		Dezvoltarea TIC poate avea anumite efecte pozitive datorită diminuării utilizării hârtiei și transportului și datorită facilitării serviciilor la distanță.
Implicarea societății civile în soluționarea problemelor legate de mediu și promovarea în cadrul sectoarelor public și privat a responsabilității față de mediu		Sprijinirea TIC poate avea efecte pozitive asupra responsabilității față de mediu din cadrul sectoarelor public și privat, prin promovarea utilizării eficiente a resurselor și prin reducerea la minim a deșeurilor (cu excepția deșeurilor electronice).
Sprijinirea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public		Poate exista efecte asupra reducerii necesităților de transport în general.

Obiectiv specific 4: Valorizarea potențialului tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și aplicarea sa în cadrul administrației publice și sectorului privat (cetățeni, întreprinderi)		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Promovarea turismului care asigură un grad înalt de protecție a mediului și conservare a patrimoniului natural	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Propunere de reformulare a obiectivului specific propus: n/a		

Obiectiv specific 5: Creșterea eficienței energetice și a dezvoltării durabile a sistemului energetic		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Menținerea calității aerului în cadrul limitelor impuse de normele legale și îmbunătățirea calității aerului	- Reducerea presiunii exercitate de poluarea aerului în zonele unde sunt depășite limitele admise	Sprrijinirea investițiilor în vederea construirii de noi capacități energetice ar putea genera noi surse de poluare și va afecta calitatea aerului din noile locații, însă reabilitarea centralelor electrice vechi va avea efecte pozitive.
Minimizarea impactului asupra calității aerului	-Calitatea aerului din mediul urban și rural	Sprrijinirea investițiilor în vederea construirii de noi capacități energetice va avea un efect negativ asupra calității generale a aerului. Dezvoltarea de surse regenerabile de energie poate avea efecte pozitive pe termen lung asupra calității aerului.
Limitarea poluării apei datorate surselor de poluare punctiforme și difuze		În cazul construirii de noi lacuri de acumulare, acestea ar putea avea un impact semnificativ asupra calității apei din zonele respective.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protecției solului împotriva eroziunii datorate apei și vântului		Sprrijinirea producerii de energie regenerabilă poate avea un efect pozitiv redus asupra calității solului, însă ar trebui luate măsuri de precauție împotriva eroziunii datorate apei și vântului.
Scăderea emisiilor care generează schimbări climatice		Utilizarea energiei regenerabile va avea un efect pozitiv semnificativ.

Obiectiv specific 5: Creșterea eficienței energetice și a dezvoltării durabile a sistemului energetic		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre, acvatice și marine împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și defrișării	- Vor fi luate măsuri de protecție a diversității naturale a faunei și florei împotriva impactului provocat de utilizarea surselor regenerabile de energie și a noilor centrale electrice (de ex. construirea turbinelor eoliene)?	Cel mai important potențial de energie eoliană a fost identificat în Delta Dunării și în zona costieră. Aceste zone au însă și cel mai mare potențial de biodiversitate. Pentru a asigura un impact minim și a reduce riscul asociat pierderii și fragmentării habitatului, sunt necesare măsuri de conservare a potențialului de biodiversitate
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din zonele protejate și din ariile potențiale ale rețelei Natura 2000.	- Ce zone protejate sau arii incluse în rețeaua Natura 2000 vor fi afectate?	Poate exista un efect negativ asupra zonelor protejate și a ariilor incluse în rețeaua Natura 2000 în cazul în care este sprijinită crearea de noi amplasamente în locații noi, însă astfel de proiecte trebuie însoțite de EIA pentru evaluarea potențialelor impacturi negative și pentru a sugera măsuri de reducere a impactului.
Facilitarea ameliorării sănătății populației prin implementarea de măsuri ce vizează prevenirea poluării și atenuarea impactului tarelor vechi de poluare (ex. pesticide, deșeuri miniere, etc.).	- Boli respiratorii	Îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării surselor regenerabile de energie va reduce poluarea și va avea un efect pozitiv asupra sănătății populației.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor din aglomerări cu privire la zgomot.	- Nivelurile de zgomot	Locațiile parcurilor eoliene ar putea avea impact asupra așezărilor și, de aceea, în acest caz trebuie elaborate evaluările de mediu EIA și SEA pentru a asigura implementarea de măsuri de atenuare a acestor efecte.
Creșterea protecției populației împotriva riscurilor asociate accidentelor industriale		Dacă se ia în considerare energia nucleară, riscul va crește. Măsurile de eficiență energetică pot reduce necesitatea construirii de noi unități de producere a energiei și pot reduce riscul.
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile		Sursele regenerabile de energie contribuie la diminuarea utilizării resurselor naturale și la diminuarea volumului de deșeuri generate, însă planurile de sprijinire a energiei convenționale vor avea un impact semnificativ pe termen lung asupra resurselor naturale epuizabile.

Obiectiv specific 5: Creșterea eficienței energetice și a dezvoltării durabile a sistemului energetic		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Reducerea volumului de deșuri generate, creșterea nivelului de recuperare a deșeurilor, precum și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor		Noile tehnologii dezvoltate și introduse în vederea reducerii deșeurilor rezultate din producerea energiei (ex. noi modalități de a reutiliza cenușile și reziduurile) vor avea probabil un efect pozitiv.
Asigurarea protejării patrimoniului natural și cultural (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	- Vor fi luate măsuri de conservare a patrimoniului natural și cultural?	Pot exista efecte negative semnificative produse de construirea de parcuri eoliene.
Îmbunătățirea eficienței energetice și a eficienței consumului de resurse energetice		Va avea un efect pozitiv semnificativ pe termen lung de vreme ce vor fi promovate măsuri de eficiență energetică.
Facilitarea producerii de energie pe bază de resurse regenerabile		Va avea un efect pozitiv semnificativ pe termen lung de vreme ce va fi sprijinită producerea de energie pe bază de surse regenerabile de energie.
Sprijinirea introducerii de inovații ecologice eficiente		Eficiența energetică este una din formele eco-eficacității, iar acest obiectiv va avea un efect pozitiv pe termen lung.
Implicarea societății civile în soluționarea problemelor legate de mediu și promovarea în cadrul sectoarelor public și privat a responsabilității față de mediu		Promovarea eficienței energetice va contribui la stimularea responsabilității față de mediu în cadrul sectoarelor public și privat.
Sprijinirea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Promovarea turismului care asigură un grad înalt de protecție a mediului și conservare a patrimoniului natural	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Propunere de reformulare a obiectivului specific propus: n/a		

Obiectiv specific 6: Promovarea potențialului turistic al României

Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Menținerea calității aerului în cadrul limitelor impuse de normele legale și îmbunătățirea calității aerului	- Locații în care poluarea aerului depășește limitele admise	Dezvoltarea turismului poate avea un anumit efect negativ asupra poluării aerului în zonele în care aceasta depășește limitele admise, datorită consumului sporit de energie.
Minimizarea impactului asupra calității aerului	-Calitatea aerului în general -Calitatea aerului în orașe	Promovarea turismului va spori circulația persoanelor și a mărfurilor și va avea un efect negativ indirect asupra consumului de energie și poluării aerului. Promovarea și facilitarea utilizării transportului public de către turiști va avea efecte pozitive asupra calității aerului.
Limitarea poluării apei datorate surselor de poluare punctiforme și difuze	- Calitatea apei	Nivelul de poluare a apei ar putea crește datorită creșterilor consumului de apă cauzate de dezvoltarea sectorului turistic; acest impact poate fi atenuat prin îmbunătățirea serviciilor și monitorizarea calității apei.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protecției solului împotriva eroziunii datorate apei și vântului	- Calitatea solului	Cererea sporită de energie și utilizarea crescută a transporturilor pot avea un impact indirect asupra nivelului de poluare a solului. Dezvoltarea de noi infrastructuri turistice ar putea avea un impact negativ și va mări nivelul de eroziune a solului.
Scăderea emisiilor care generează schimbări climatice	- Emisii de gaze cu efect de seră	Utilizarea sporită a transporturilor și a circulației mărfurilor va duce la creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre, acvatice și marine împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și defrișărilor		Promovarea turismului rural poate avea impact datorită degradării antropogene a ecosistemelor. Dezvoltarea și promovarea turismului organizat poate reduce acest efect negativ.
Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din zonele protejate și din ariile potențiale ale rețelei Natura 2000.	- Planuri de management pentru zonele protejate și ariile din rețeaua Natura 2000.	Promovarea turismului în zonele protejate și ariile potențiale ale rețelei Natura 2000 poate avea un impact negativ. Acest efect negativ poate fi diminuat prin elaborarea de planuri de management pentru zonele protejate și prin facilitarea dezvoltării și controlului turismului organizat.

Obiectiv specific 6: Promovarea potențialului turistic al României		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Facilitarea ameliorării sănătății populației prin implementarea de măsuri ce vizează prevenirea poluării și atenuarea impactului tarelor vechi de poluare (ex. pesticide, deșeuri miniere, etc.).	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor din aglomerări cu privire la zgomot.		Creșterea traficului în anumite zone poate avea un impact redus.
Creșterea protecției populației împotriva riscurilor asociate accidentelor industriale	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile		Utilizarea sporită a transporturilor poate avea un efect negativ, însă promovarea transportului public și a celui feroviar și facilitarea prin proiecte a utilizării acestora vor avea efecte pozitive.
Reducerea volumului de deșeuri generate, creșterea nivelului de recuperare a deșeurilor, precum și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	- Sortarea deșeurilor - Reutilizarea și recuperarea deșeurilor	Volumul deșeurilor generate va crește datorită influxului de turiști din străinătate sau a promovării turismului în arii deja afectate. Înființarea de sisteme viabile și integrate de gestionare a deșeurilor în zonele cu potențial turistic semnificativ și în zonele de dezvoltare turistică semnificativă va reduce acest efect negativ.
Asigurarea protejării patrimoniului natural și cultural (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)		Atragerea turismului către amplasamentele de patrimoniu natural sau cultural poate avea un efect negativ dacă nu se stabilesc măsuri de protecție.
Îmbunătățirea eficienței energetice și a eficienței utilizării de resurse energetice		Se prevăd efecte negative datorate cererii sporite de energie în sectorul turistic.
Facilitarea producerii de energie pe bază de resurse regenerabile	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă

Obiectiv specific 6: Promovarea potențialului turistic al României		
Obiective de mediu relevante	Indicatori relevanți/întrebări orientative	Comentarii privind posibilele efecte de mediu
Sprijinirea introducerii de inovații ecologice eficiente	Nu există nicio legătură directă	Nu există nicio legătură directă
Implicarea societății civile în soluționarea problemelor legate de mediul înconjurător și promovarea în cadrul sectoarelor public și privat a responsabilității față de mediul înconjurător		Promovarea turismului poate fi corelată cu promovarea responsabilității față de mediul înconjurător. Există un puternic potențial turistic, iar proiectele ce vizează și soluționarea problemelor legate de mediul înconjurător ar trebui să aibă prioritate.
Sprijinirea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public	-Va promova utilizarea transportului public de către turiști?	Promovarea utilizării transportului public în sectorul turistic poate avea un efect pozitiv semnificativ. Ar trebui acordată prioritate proiectelor ce vizează utilizarea transportului public (și a celui feroviar) în scopuri turistice, de ex. revitalizarea vechilor căi ferate (căi ferate înguste) în scopuri turistice, elaborarea de hărți ale transportului public în scop turistic unde sunt marcate o serie de puncte turistice speciale, etc.
Promovarea turismului care asigură un grad înalt de protecție a mediului și conservare a patrimoniului natural	- Va promova turismul care asigură un grad înalt de protecție a mediului și conservare a patrimoniului natural?	Dezvoltarea unui turism durabil are un impact potențial semnificativ, însă această dezvoltare trebuie să respecte mediul înconjurător și să vizeze în același timp sănătatea populației, ocrotirea naturii și conservarea biodiversității.
Propunere de reformulare a obiectivului specific propus:		
Promovarea dezvoltării unui turism durabil în România		

Anexa 5. Programul de monitorizare

MODEL (sugestii generale privind instituirea și implementarea)

Introducere și scopul monitorizării

Programul de monitorizare a mediului reprezintă un proces vital al oricărui plan de management. Acesta ajută la semnalarea eventualelor probleme determinate de proiectele propuse, care nu au fost identificate în timpul proceselor de evaluare ex-ante (atât ESM, cât și EIM) și permite implementarea promptă a măsurilor de remediere eficiente.

Monitorizarea mediului ar trebui să fie o cerință în fazele de construcție și cele operaționale ale proiectelor realizate în cadrul POS. Principalele obiective ale monitorizării mediului sunt:

- evaluarea schimbărilor intervenite la nivelul condițiilor de mediu, determinate de proiecte,
- monitorizarea implementării efective a măsurilor de reducere a impactului asupra mediului,
- avertizarea cu privire la deteriorările semnificative ale calității mediului (dacă acestea sunt cauzate de derularea POS) pentru întreprinderea unor acțiuni preventive suplimentare,
- monitorizarea efectelor întregului program asupra mediului.

Echipa de monitorizare a mediului

Autoritatea de Management desemnează o persoană pentru colectarea datelor de monitorizare a mediului în etapa inițială de implementare a programului.

Sarcina echipei de monitorizare a mediului ar trebui să constea în supravegherea și coordonarea studiilor, monitorizarea și implementarea măsurilor de reducere a impactului asupra mediului, asigurarea de consiliere pentru proiecte cu privire la parametrii și metodele de monitorizare și informarea publicului cu privire la datele de monitorizare, precum și raportarea problemelor de mediu care trebuie prezentate autorității de mediu relevante.

Modalitățile specifice folosite de programul de monitorizare se vor încadra în procedurile generale de monitorizare ale POS.

Raportarea privind monitorizarea mediului

Persoanele responsabile de colectarea indicatorilor în cadrul AM sau experții desemnați sau angajați să interpreteze datele vor redacta un raport privind monitorizarea mediului la sfârșitul perioadei de raportare, după adunarea tuturor informațiilor.

Raportarea privind aspectele legate de monitorizarea mediului se va face în conformitate cu procedurile și instrumentele de monitorizare existente, constituite pentru instrumentele structurale. În procesul de colectare a datelor privind me-

diul se va folosi cât mai mult posibil Sistemul Unic de Management al Informațiilor care permite agregarea de jos în sus a indicatorilor de realizări (output) în domeniul mediului, la nivel de proiect. În plus, se vor folosi informații statistice relevante, de fiecare dată când este necesar.

Parametri și indicatori de monitorizare

Parametrii/aspectele monitorizate vor fi corelate cu obiectivele de mediu relevante ale programului care sunt:

- Aer
- Apă
- Sol
- Schimbări climaterice
- Biodiversitate
- Sănătate publică
- Managementul riscului de mediu
- Eficiența și conservarea resurselor/managementul durabil al resurselor
- Peisaj și patrimoniu cultural
- Eficiență energetică și surse regenerabile de energie
- Conștientizarea privind problemele de mediu
- Turism durabil

Raportul de monitorizare a mediului trebuie să includă toate problemele. Indicatorii pentru fiecare aspect au fost prezentați în tabelul 8 al Evaluării Strategice de Mediu.

Autoritatea de Management sau autoritatea de mediu relevantă poate solicita analizarea mai multor indicatori în cadrul monitorizării mediului și în raportul de implementare redactat în scopuri de ordin intern național. Acest lucru permite o mai bună înțelegere a impacturilor indirecte și a incertitudinilor care provin din afara procesului de implementare a POS.

Transparența

Fiecare AM va realiza o pagină web în care se vor prezenta informațiile privind monitorizarea, cum ar fi parametrii inițiali pentru fiecare problemă de mediu identificată, amplasamentele proiectelor și informații de mediu de bază privind fiecare dintre acestea, fie sub forma unor EIM afișate pe pagina web, fie sub forma unei baze de date.

Anexa 6. Rezumatul dezbaterii publice din 19 ianuarie 2007 si lista de participanti

In data de 19 ianuarie 2007 a avut loc la sediul Ministerului Economiei si Comertului dezbateri publice a raportului de Evaluare Strategica de Mediu pentru Programul Operational Sectorial „Cresterea Competitivitatii Economice (POS CCE)”.

La intalnire au participat expertul angajat pentru evaluarea strategica de mediu, d-na Ausra Jurkeviciute, expertul local REC d-na Oana Boingeanu, reprezentantul Ministerului Mediului si Gospodarii Apelor, reprezentanti ai AMCSC, reprezentanti ai AM POS CCE, ai O.I. precum si reprezentanti ai diverselor grupuri de stakeholders interesate (Institutul de Sanatate Publica Bucuresti, Fundatia Terra Mileniul III, WWF-DCP, Wieser Consult SRL).

Din partea AM POS CCE au participat urmatoarele persoane:

Catalina Melita	Director General
Steluta Goanta	Director General Adjunct
Aneta Stoica	consilier
Mihaela Manolescu	sef serviciu
Razvan Otel	consilier
Aurel Moise	expert

Sedinta a fost deschisa de catre reprezentantul MMGA, Constantin Pulbere, care a declarat deschisa dezbateri publice pe tema raportului evaluarii de mediu a POS CCE.

D-na Steluta Goanta, in calitate de Director General Adjunct al Autoritatii de Management al Programului Operational „Cresterea Competitivitatii Economice” a subliniat importanta dezbaterii in sedinta publica a raportului evaluarii de mediu, a prezentat agenda sedintei si a invitat participantii sa participe activ (prin intrebari si sugestii) la dezbateri pe tema acestui raport.

In prima parte a intalnirii, d-na consilier Aneta Stoica, reprezentantul AM POS CCE si membru al Grupului de Lucru pentru Evaluarea Strategica de Mediu, a facut o scurta prezentare a Programului Operational Sectorial „Cresterea Competitivitatii Economice” axandu-se pe urmatoarele aspecte:

- Obiectivul strategic al Programului Operational;
- Structura Programului: axe prioritare, domenii majore de interventie, obiective specifice;
- Structura organizatorica pentru implementarea POS: rolul Autoritatii de Management si al Organismelor Intermediare;
- Rolul evaluarii de mediu si al impactului POS CCE asupra obiectivelor de mediu.

In cea de-a doua parte a sedintei, d-na Ausra Jurkeviciute a realizat o scurta prezentare a Raportului de mediu, prezentand pe scurt urmatoarele teme:

- Metodologia folosita pentru evaluare
- Aspecte si dificultati din procesul evaluarii
- Efectele generale ale POS CCE asupra obiectivelor de mediu relevante
- Propunerea pentru sistemul de selectie si evaluare a proiectelor din punct de vedere al protectiei mediului
- Propunerea pentru sistemul de monitorizare a proiectelor din punct de vedere al protectiei mediului

In ultima parte a sedintei au avut loc dezbateri pe marginea celor doua prezentari facute anterior.

Reprezentantul Fundatiei Terra Mileniul III a dorit clarificari in ceea ce priveste urmatoarele aspecte:

- Procedura de selectie a proiectelor in cadrul POS CCE se va face pe principiul "primul venit, primul servit", sau cum?
D-na Steluta Goanta a precizat ca selectia nu se va face pe acest principiu, ci conform criteriilor ce vor fi specificate in Ghidul Aplicantului, care va aparea in curand.
- In ce masura existenta unui studiu de pre-fezabilitate este o conditie pentru a se obtine finantare prin intermediul POS CCE
D-na Ana Badarau si dl George Guran (OI Energie) au precizat ca in ceea ce priveste proiectele pe energie este necesar, de obicei, un studiu de fezabilitate. Pentru alte situatii se va decide de la caz la caz.
- In ce masura obiectivele POS CCE se suprapun cu obiectivele altor PO, in special cu cele din POR?
D-na Steluta Goanta a precizat ca, din cate stim noi (pentru ca nu este disponibila ultima varianta de POR) nu exista suprapuneri intre POS CCE si POR si ca nu ar trebui sa existe astfel de suprapuneri.
- In legatura cu investitiile din resurse regenerabile, mai exista si alte modalitati de promovare a acestora in afara "certificatelor verzi"?
D-na Steluta Goanta a precizat ca nu mai sunt prevazute si alte modalitati.
- Referitor la eficienta energetica, se incearca cumva prin POS promovarea in continuare a combustibililor fosili?
D-na Ana Badarau (OI energie) a precizat ca utilizarea combustibililor fosili asigura in momentul de fata independenta sistemului energetic, urmand ca RES sa poata deveni in viitor (speram) o sursa care sa asigure acest lucru.
- In ce masura strategiile nationale pe eficienta energetica se reflecta in POS CCE?
D-na Ana Badarau a precizat ca strategia POS a fost facuta pe baza strategiilor nationale din domeniul energetic.
- Deseurile radioactive: in ce masura sunt prevazute fonduri pentru dezafectarea centralelor nucleare si a deseurilor radioactive.
D-na Ana Badarau a precizat ca acesta nu este un domeniu eligibil pentru FEDR.
- In ceea ce priveste structura AM – exista la momentul actual, un comitet de monitorizare? In ce masura ONG-urile sunt acceptate sa faca parte din aceasta?
D-na Mihaela Manolescu (AM) a precizat ca in acest moment nu exista un CM, pana dupa aprobarea POS. Bineinteles ca exista o conceptie privind institutiile participante, dar va fi infiintat doar dupa aprobarea POS CCE.
- Reprezentantul Agentiei Nationale pentru Turism a precizat faptul ca raportul de mediu cuprinde solicitarea de redenumire a domeniului major de interventie 5.1. (Promovarea unui turism durabil în Romania), ceea ce schimba total sensul acestui domeniu.
D-na Ausra Jurkeviciute a precizat faptul ca intentia raportului este de a sugera promovarea acelor zone turistice care beneficiaza de infrastructura, pentru a se proteja in acest fel mediul. In acest sens a sugerat si o corelare cu obiectivele POR de dezvoltare a infrastructurii. Reprezentantul ANT a precizat ca va trimite AM, in cel mai scurt timp posibil, o contra-oferta de redenumire a axei prioritare 5. S-a accentuat faptul ca prin aceasta axa prioritara nu se finanteaza investitii in turism ci promovarea brandului de tara, iar d-na Mihaela Manolescu a sugerat ca ANT sa prega-

teasca un document scris in care sa explice mai bine ceea ce intentioneaza sa finanteze, document care sa-i fie trimis expertului SEA.

- Reprezentantul Institutului de Sanatate Publica Bucuresti a dorit sa sublinieze ca nici in POS si nici in raportul SEA nu ofera prea multe informatii despre impactul operatiunilor finantate asupra starii de sanatate a populatiei.

Expertul SEA a precizat faptul ca aspectele legate de sanatate sunt foarte importante si ele vor fi luate in considerare in cadrul grilei de evaluare a proiectelor, odata cu analiza impactului asupra mediului. S-a mai accentuat faptul ca nu exista multe exemple in lume pentru evaluarea acestui impact si ca este binevenita contributia ISPB la stabilirea unui model cat mai bun de monitorizare a impactului operatiunilor prin POS CCE asupra sanatatii.

- Reprezentantul ANIMMC a ridicat problema formularii in romaneste a domeniului major de interventie 1.3. in care termenul de "mediu de afaceri" a fost inlocuit cu "antreprenoriat" si s-a solicitat o concordanta intre formularea din POS si cea din raportul SEA. D-na Ausra Jurkeviciute a motivat aceasta neconcordanta prin faptul ca a lucrat pe doua versiuni ale POS-ului (cea din aprilie si cea din noiembrie 2006) si e posibil sa mai fi existat "scapari" din cauza timpului scurt alocat raportului.

- Reprezentantul Fundatiei Terra Mileniul III a revenit cu urmatoarele comentarii pe marginea raportului de mediu, si anume:

- Raportul este apreciat ca fiind bun, pentru ca a adus in lumina problema durabilitatii, care este o prioritate transversala la nivelul UE
- In ce masura indicatorii pe mediu vor fi folositi la monitorizarea proiectelor?

D-na Ausra Jurkeviciute a precizat ca lista de indicatori este preliminara, iar aceasta lista va mai putea fi revizuita de AM in cooperare cu reprezentanti de la Ministerul Mediului. Domnia sa a propus ca acesti indicatori sa fie inclusi in sistemul general de monitorizare, iar raportul de monitorizare trebuie sa cuprinda si concluzii legate de mediu.

- Evaluarea proiectelor se va externaliza, sau nu?

D-na Catalina Melita – Director General AM – a precizat ca evaluarea proiectelor va fi facuta fie intern, fie prin angajare unor experti pe domeniul respectiv, in functie de gradul de complexitate a proiectului.

- In ce masura se mai pot face in perioada urmatoare comentarii cu privire la raportul de mediu?

DI Constantin Pulbere (Min. Mediului) a reamintit ca procesul de consultare dureaza de circa 3-4 luni, iar sedinta curenta este ultima din acest proces, deci este ultima ocazie de a se discuta pe aceasta tema.

- La ce data se va trimite POS-ul spre aprobare Comisiei Europene?

D-na Catalina Melita a estimat ca acest lucru va avea loc in luna februarie 2007.

- Cand va fi gata Ghidul Aplicantului si ce va cuprinde acesta?

D-na Catalina Melita a explicat ca dupa constituirea Comitetului de Monitorizare (dupa aprobarea POS de catre Comisie), acesta va adopta criteriile de selectie a proiectelor. Dupa aprobarea criteriilor de selectie de catre CM, acestea vor fi incluse in Ghidul Aplicantului, alaturi de procedura de selectie si alte formulare necesare procesului de selectie a proiectelor.

- Unde vedeti locul si implicarea ONG-urilor in POS? Dar in cadrul Comitetului de Monitorizare?

D-na Catalina Melita a precizat ca ONG-urile pot aplica in cadrul axei 3 (IT&C) si pentru diverse actiuni ce vor fi finantate din AT. In ceea ce priveste participarea ONG in cadrul Comitetului de Monitorizare, d-na Melita a spus ca vom lua in considerare aceasta posibilitate, dar

avem nevoie sa ne adresam unui organism mai larg, ce coordoneaza activitatea tuturor ONG-urilor, care deocamdata sunt in stadiu incipient.

- Reprezentantul OI de energie a dorit sa clarifice un aspect legat de unul din indicatorii pentru axa 4 (Emisii de echivalent CO2 în atmosferă), si anume faptul ca acest indicatori nu pot fi monitorizati pentru toate operatiunile din axa, ci numai pentru operatiunea 1.

D-na Ausra Jurkeviciute a acceptat, precizand ca indicatorii trebuie avuti in vedere selectiv, pentru operatiunile unde este cazul.

In finalul intalnirii, avand in vedere ca nu mai erau alte comentarii legate de subiect, reprezentantul MMGA a declarat inchisa dezbaterea publica a raportului de evaluare pe mediu a POS CCE.

Intocmit

19.01.2007

Stoica Aneta

Lista participanti

NUME	Institutie
1. Catalina Melita	Director General, MET, AM POS CCE
2. Steluta Goanta	Director General Adjunct, MET, AM POS CCE
3. Mihaela Manolesu	Sef serviciu, MET, AM POS CCE
4. Ivona Stan	Autoritatea Nationala pentru turism
5. Petru Paduraru	Autoritatea Nationala pentru turism
6. Simona Uglea	NASMEC
7. Fulga Mihaela	Institutul de sanatate publica
8. Constanta Barjoveanu	Ministerul Administratiei si Interiorului
9. Laura Trofin	MFP
10 Ioana Ciocoiu	MFP
11 Iordache Olguta	Autoritatea Nationala pentru Cercetare Stiintifica
12 Irina Motronea	Ministerul Comunicatiilor
13 Constantin Pulbere	Ministerul mediului
14 Ana Badarau	MET, Directia Gen Politici Industriale, Unitatea Intermediara pentru Energie
15 Guran George	MET, Directia Gen Politici Industriale, Unitatea Intermediara pentru Energie
16 Doina Constantinescu	MET, Directia Gen Politici Industriale
17 Stoica Aneta	MET, AM POS CCE
18 Moise Aurel	MET, AM POS CCE
19 Otel Razvan	MET, AM POS CCE
20 Susanu Georgeta	MET, AM POS CCE
21 Claudia Jianu	Fundatia Terra Mileniul III
22 Iulia Puiu	WWF-DCP Romania
23 Oana Boingeanu	REC Romania
24 Cristina Calin	Wieser Consult SRL
25 Irina Cruceru	Wieser Consult SRL
26 Ausra Jurkeviciute	REC